«Мувофиқа шуд»
Вазири молияи
Ҷумҳурии Тоҷикистон
_______________С.Наҷмиддинов
аз 03 апрели соли 2013
№ 3-12а/14

«Тасдиқ шудааст»
бо Фармоиши Раиси Кумитаи
андози назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 27 марти соли 2013
№ 8-ф

ДАСТУРАМАЛ
«ОИД БА ҲИСОБ ВА ПАРДОХТИ АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА»

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Дастурамал оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда (минбаъд – Дастурамал) мувофиқи қисми 5 моддаи 189 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – Кодекси андоз) таҳия карда шуда, супорандагони андоз, объекти андозбандӣ, манбаи андоз, меъёри андоз, тартиби ҳисоб кардани андоз, тартиб ва мӯҳлати пардохти андоз, имтиёзҳои андоз, супоридани ҳисоботҳои андозӣ ва дигар унсурҳои андозбандии андоз аз арзиши иловашударо муайян мекунад.

2. СУПОРАНДАГОНИ АНДОЗ

2. Супорандаи андоз аз арзиши иловашуда шахсе мебошад, ки тибқи боби 3 Дастурамали мазкур уҳдадор аст ариза дода, ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад.

3. Шахсе, ки уҳдадор аст ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад, аз аввали соли тақвимие, ки баъди соли тақвимии ба миён омадани уҳдадории бақайдгирӣ фаро мерасад, оид ба андоз аз арзиши иловашуда андозсупоранда мебошад.

4. Ба ғайр аз шахсоне, ки тибқи банди 2 ҳамин Дастурамал супорандагони андоз аз арзиши иловашуда мебошанд, ҳамаи шахсоне, ки воридоти андозбандишавандаи молҳоро ба Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд, оид ба чунин воридот супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ҳисобида мешаванд.

5. Шахси ғайрирезидент, ки бидуни қайд барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба иҷрои корҳо ва хизматрасоние машғул аст, ки бояд мувофиқи боби 16 ҳамин Дастурамал андозбандӣ шаванд, оид ба чунин кору хизматрасониҳо супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мебошад.

3. ТАЛАБОТ ОИД БА ДОДАНИ АРИЗА БАРОИ БАҚАЙДГИРӢ

6. Шахси машғули фаъолияти соҳибкорӣ, ки даромади умумиаш дар соли сипаригашта аз ҳадди даромади 500 ҳазор сомонӣ зиёд шудааст, ӯҳдадор аст ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ гузарад ва ба мақоми андози маҳалли баҳисобгирии худ ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда (минбаъд - ААИ) на дертар аз санаи 10-уми январи соли ҷорӣ якҷоя бо ариза барои гузаштан ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ ариза диҳад.

Мисол: *ҶДММ "Рустам" фаъолияти соҳибкориро аз 15.03.2012 огоз намуда, дар давраи аз 15.03.2012 то 30.11.2012 ҳаҷми даромади умумиаш 190 ҳазор сомониро ташкил додааст. Дар моҳи декабри соли 2012 андозсупоранда боз 360 ҳазор сомонӣ даромад гирифта, ҳамагӣ дар соли 2012 даромади андозсупоранда ба 550 ҳазор сомонӣ баробар шудааст.*

Дар ин маврид, ҶДММ "Рустам" уҳдадор аст ба мақоми андоз барои бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ва гузаштан ба низоми умумии андозбандӣ то санаи 10.01.2013 ариза пешниҳод намояд.

7. Ғайрирезиденте, ки даромади умумии солонааш аз таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо (ба истиснои воридоти молҳо) дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳадди даромади 500 ҳазор сомонӣ зиёд буда, ба муассисаи доимиаш дар Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд нест ва дар баробари ин қабулкунандаи ин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон супорандагони андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, ӯҳдадор аст бо мақсади бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ариза диҳад.

Дар ҳолатҳои зерин ӯҳдадории ғайрирезидент барои додани ариза барои мақсадҳои бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда пайдо мешавад:

а) корҳо (хизматрасониҳо) дар амал аз ҷониби шахсе иҷро шуда бошанд, ки ҳангоми иҷрои ин корҳо (хизматрасониҳо) дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳузур дошт, новобаста аз он, ки ин корҳо (хизматрасониҳо) аз ҷониби шахсони воқеии кироякорон ё ташкилотҳои (паймонкорони) ғайрирезидент иҷро шуда бошанд;

б) корҳои (хизматрасониҳои) иҷрошуда бевосита бо молу мулки ғайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиршуда алоқаманд бошанд;

в) ба мизоҷони Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳизматрасониҳои алоқаи барқӣ, пахши радио ва телевизионӣ расонида бошад;

г) ба зангҳои телефонии аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон содиршуда хизмат расонад ва (ё) шахси пардохткунандаи чунин зангҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳузур доштa бошад;

д) хизматрасониҳои суғуртавии хавф ва (ё) молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиршуда, ба истиснои хизматрасониҳои суғуртавии ҳаёт, анҷом дода шуда бошад.

8. Ворислари ҳуқуқии андозсупоранда, ки фаъолияти андозсупорандаро давом медиҳад, вазифадор аст ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда дар давоми 10 рӯзи баъди ба даст овардани ҳуқуқ ариза диҳад.

Мутобиқи муқаррароти моддаи 61 Кодекси андоз иҷрои ухдадории андози шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда ба зиммаи ворисi (ворисони) ҳуқуқии он гузошта мешавад. Муқаррар намудани ворисi (ворисони) ҳуқуқӣ дар пардохт намудани қарзи андоз шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда тибқи қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад. Дар ин ҳолат, супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар сурати ворисии ҳуқуқӣ ҳангоми азнавташкилдиҳии шахсони ҳуқуқӣ инҳо мешаванд:

а) ҳангоми муттаҳидшавии ашхоси ҳуқуқӣ – агар яке аз шахсони ҳуқуқӣ супорандаи андоз аз арзиши иловашуда бошад – шахси ҳуқуқии азнавтаъсисёфта, ки фаъолияти шахси ҳуқуқиро идома медиҳад;

б) дар сурати ҳамроҳкунии шахси ҳуқуқӣ ба шахси ҳуқуқии дигар – агар шахси ҳуқуқии ҳамроҳшаванда ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуда бошад ва шахси ҳуқуқии ҳамроҳшуда фаъолияти шахси ҳамроҳшавандаро идома диҳад ин шахси ҳуқуқии ҳамроҳшуда;

в) дар сурати ҷудо кардани шахси ҳуқуқӣ, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мебошад – шахси ҳуқуқии азнавтаъсисёфта, ки фаъолияти шахси азнавташкилдодашударо идома медиҳад;

г) ҳангоми аз ҳайати шахси ҳуқуқӣ, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мебошад ҷудо кардани як ё якчанд ашхоси – шахсони ҳуқуқии азнавтаъсисёфта, ки фаъолияти шахси ҳуқуқии азнавташкилдодашударо идома медиҳад, супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мешавад ва ухдадор аст дар муддати 10 рӯз аз лаҳзаи бақайдгирии давлатии тағйирёбӣ дар Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ариза диҳад.

д) ҳангоми аз як шакли ташкили шахси ҳуқуқӣ ба дигар шакли шахси ҳуқуқӣ табдил додани ин шахси ҳуқуқӣ (тағйир додани шакли ташкилию ҳуқуқӣ), ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мебошад – шахси ҳуқуқии азнавтаъсисёфта.

Ҳангоми азнавташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ, даровардани тағйирот ба Феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ва табдили Шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда вобаста ба тағйир ёфтани номи шахси ҳуқуқӣ, ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешавад:

- ариза дар бораи даровардани тағйирот ба Феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ва табдили Шаҳодатномаи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда вобаста ба тағйир ёфтани номи шахси ҳуқуқӣ (Замимаи №1);
- нусхаи аслии Шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда;
- қарори муассис оиди тағйири номи шахси ҳуқуқӣ;
- санади муқоисавӣ оид ба андозҳо.

Ба шахсе, ки ба мақомоти андоз барои бақайдгирӣ бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда (бекор кардани бақайдгирӣ ё тағйир додани ном) бо ариза ва ҳуҷҷатҳои дахлдор муроҷиат менамояд, забонхат оид ба қабули ҳуҷҷатҳо дар шакли замимаи №2 ба Дастурамали мазкур овардашуда дода мешавад.

Мисол: *ҶДММ «Бахтиёр» ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар қайд буд ва дар натиҷаи азнавташкилёбӣ (муттаҳид, ҳамроҳ, тақсим, ҷудо кардан, табдил додан) дар заминаи вай ҶДММ «Давлат» бунёд шуд, ки тибқи ҳуҷҷатҳои таъсисдиҳиаш ворисi ҳуқуқии ҶДММ «Бахтиёр» аст. Барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ҶДММ «Давлат» новобаста аз ҳаҷми амалиётҳои андозбандишавандааш (таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо) аз рӯзи ба қайд гирифтанаш*

дар мақоми андоз дар давоми 10 рӯз уҳдадор аст барои ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифтанаш ариза пешниҳод намояд.

4. БАҚАЙДГИРӢ

9. Шахсе, ки ҷиҳати бақайдгирӣ барои андоз аз арзиши иловашуда ариза медиҳад, ба ариза ҳуҷҷатҳои зерин илова менамояд:

- нусхаҳои шиносномаҳои роҳбар ва сармуҳосиб;
- нусхаи Иқтибос аз Феҳристи ягонаи давлатӣ;
- санади муқоисавӣ доир ба андозҳо;
- дигар ҳуҷҷатҳои зарурие, ки ҳолати зиёд шудани ҳаҷми даромади умумии шахсро аз ҳадди бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда тасдиқ мекунанд.

10. Ариза ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи шакли дар замимаи №3 Дастурамали мазкур овардашуда дода мешавад.

11. Ҳангоми додани ариза ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мақомоти андоз вазифадоранд чунин шахсро дар феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта, дар давоми 10 рӯзи баъди супоридани ариза ба ӯ дар хусуси аз рӯи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуданаш Шаҳодатнома (Замимаи №4) диҳанд ва дар он номи пурра (насаб, ном ва номи падар), суроғаи ҳуқуқӣ (маҳалли истиқомат) ва маълумоти дигар дар бораи андозсупоранда, санаи додани шаҳодатнома, санае, ки аз он бақайдгирӣ эътибор пайдо мекунад ва рақами мушаххаси андозсупорандаро зикр намоянд.

12. Варақаи шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда варақаи ҳисоботии қатъӣ мебошад ва он ба андозсупоранда ройгон дода мешавад.

Силсила ва рақамҳои Шаҳодатнома инҳоро инъикос менамоянд: рамзи аввал - вазъи андозсупоранда (“U”-шахси ҳуқуқӣ, муассисаи доимии ғайрирезидент, “N” - ғайрирезидент), дурақами минбаъда рамзи нозироти андоз ва 6 рақами боқимонда рақамҳои тартибии бақайдгирии андозсупорандаи андоз аз арзиши иловашударо муайян менамоянд.

13. Ҳангоми додани ариза ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мақомоти андоз вазифадоранд чунин шахсро дар феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта, дар давоми 10 рӯзи баъди супоридани ариза ба ӯ дар хусуси аз рӯи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуданаш шаҳодатнома диҳанд ва дар он номи пурра (насаб, ном ва номи падар), суроғаи ҳуқуқӣ (маҳалли истиқомат) ва маълумоти дигар дар бораи андозсупоранда, санаи додани шаҳодатнома, санае, ки аз он бақайдгирӣ эътибор пайдо мекунад ва рақами мушаххаси андозсупорандаро зикр намоянд.

Шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашударо андозсупоранда бо худ нигоҳ медорад ва ҳангоми бекор шудани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда онро бояд ба мақомоти андози дахлдор баргардонад.

Мақоми андозе, ки аризаро барои бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда қабул менамояд, дар давоми 10 рӯз асоснокии онро дида мебарояд ва дар ҳолати ба боби мазкур мутобиқат намудани он ба андозсупоранда шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашударо медиҳад. Дар ҳолати рад намудан ба суроғаи аризадиҳанда радномаи асоснок ирсол менамояд.

14. Дар ҳолати гум шудани Шаҳодатномаи бақайдгирӣ доир ба андоз аз арзиши иловашуда, аз ҷониби мақоми бақайдгиранда ба ин гуна андозсупоранда нусхаи (дубликати) Шаҳодатнома дар бораи бақайдгирӣ дода мешавад. Барои ин амал андозсупоранда ӯҳдадор аст ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод намояд:

- ариза дар бораи гирифтани нусхаи (дубликати) Шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба супорандаи андоз аз арзиши иловашуда (Замимаи №4);
- нусхаи эълон дар рӯзномаҳои даврӣ бо қайди рақами тартибии Шаҳодатнома.

15. Бақайдгирӣ дар яке аз санаҳои зерин вобаста аз он, ки кадоме аз онҳо пештар фаро мерасад, эътибор пайдо мекунад:

а) ҳангоми бақайдгирии ҳатмӣ аз 1-уми январи соли тақвимии гузариш ба низоми умумии андозбандӣ;

б) ҳангоми ба низоми умумии андозбандӣ ихтиёран гузаштани истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ аз 1-уми январи соли тақвимии гузариш ба низоми умумии андозбандӣ;

в) нисбат ба ворисӣ ҳуқуқӣ – аз лаҳзаи ба даст овардани ҳуқуқ.

16. Мақомоти андоз феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашударо, ки он дар борai ҳамаи шахсони барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бақайдгирифташуда маълумоти муфассалро дар бар мегирад пеш мебарад.

17. Феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда, ки дар Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо барномаи махсуси компютерӣ бурда мешавад, дорои чунин маълумотҳо мебошад:

- рақами ягонаи мушаххас (РЯМ);
- рақами мушаххаси андозсупоранда (РМА);
- номи пурраи андозсупоранда;
- суроғаи ҳуқуқӣ;
- санаи бақайдгирӣ;
- силсилаи шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба ААИ;
- рақами шаҳодатнома оид ба ААИ.

Ба Феҳрист ҳама намуди маълумотҳо вобаста ба тағйирёбии фаъолияти супорандаи андоз аз арзиши иловашуда аз ҷониби шахсони мутасаддӣ, ки бо фармоиши роҳбари аввали мақомоти андоз тасдиқ мегарданд, ворид карда мешавад.

18. Агар шахс уҳдадор бошад, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад ва ӯ барои бақайдгирӣ сари вақт ариза надода бошад, мақомоти андоз бо ташаббуси худ андозсупорандаро ба қайд гирифта, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ӯро ба ҷавобгарӣ кашида, ба вай ҳуҷҷатҳои дахлдор мефиристанд.

Мисол: *ҶСК "Акмал" дар давраи аз 01.05.2012 то 15.02.2013 ба маблағи 670 ҳазор сомонӣ даромади умумӣ ба даст овард, аз он ҷумла дар моҳи ҳисоботии январи соли 2013 150 ҳазор сомонӣ. Ҷамъияти мазкур уҳдадор буд аризаро барои бақайдгирӣ ба мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда то 10 январи соли 2013 пешниҳод намояд. Аммо аризаро барои бақайдгирӣ ба мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда пешниҳод накард. Ин далелро 15 феврали соли 2013 мақоми андоз ҳангоми қабули ҳисоботҳо ошкор намуд. Дар ин ҳолат мақоми андоз ҶСК "Акмал"-ро барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда аз 1 январи соли 2013 ба қайд гирифта, бо назардошти риояи муқаррароти моддаи 162 Кодекси андоз ба вай Шаҳодатномаи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда месупорад. Ҷамъият барои даромади аз 1 январ то 31 январи соли 2013 гирифтааш бо андоз аз арзиши иловашуда бо назардошти ҷарима ва фоизҳо мавриди андозбандӣ қарор дода мешавад. Дар оянда андозсупоранда уҳдадор аст мустақилона андоз аз арзиши иловашударо ҳисоб ва пардохт намояд.*

5. БЕКОР КАРДАНИ БАҚАЙДГИРӢ

19. Андозсупоранда вазифадор аст ҷиҳати бекор кардани бақайдгирӣ бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бо ариза тибқи намунаи дар Замимаи №6 овардашуда муроҷиат намояд, агар ҳамзамон шартҳои зерин иҷро гарданд:

а) аз рӯи ҷамбасти соли гузаштаи тақвимӣ даромади умумии андозсупорандае, ки низоми умумии андозбандиро истифода менамояд, аз 500 ҳазор сомонӣ кам шуда бошад;

б) пас аз гузариши охирин ба низоми умумии андозбандӣ 3 соли тақвимӣ гузашта бошад.

Ба ариза ҳуҷҷатҳои зерин илова карда мешаванд:

- ҳисобот оиди сарфи ҳисобнома-фактураҳо аз рӯи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ва баргардонидани ҳисобнома-фактураҳои истифода нашуда ва ё бекор гардида (дар ҳолати дар бақия мавҷуд будани ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, ҳисобнома-фактураҳои истифоданашуда);
- эъломияи ҷамъбастии андоз аз арзиши иловашуда;
- санади муқоисавӣ;
- нусхаи аслии Шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда.

20. Бекор кардани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда аз 1-уми январи соли тақвимӣ ҳамзамон бо гузаштан ба низоми махсуси андозбандӣ эътибор пайдо мекунад ва ба андозсупоранда Иқтибос оид ба аз Феҳристи давлатии супорандагони андоз аз арзиши иловашуда хориҷ намудани супорандаи андоз аз арзиши иловашуда тибқи замимаи №7 ба Дастурамали мазкур дода мешавад.

Мисол: *Дар соли 2011 супорандаи низоми соддакардашудаи андозбандӣ ба низоми умумии андозбандӣ гузашт ва то соли 2013 супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб мерафт. Бо ҷамъбасти соли 2013 даромади ин супорандаи низоми умумии андозбандӣ аз рӯи усули ҳисобу замунӣ* 450,0 *ҳ. сомониро ташкил намуд. Мутобиқ ба талаботи банди* 1*8 ҳамин Дастурамал ва қисми 3 моддаи* 29*1 Кодекси андоз андозсупорандаи мазкур уҳдадор аст на дертар аз 10 январи соли 2014 оид ба гузариш*

аз низоми умумии андозбандӣ ба низоми соддкардашуда, инчунин барои бекор намудани бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ариза диҳад.

Дар ин ҳолат гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба низоми соддкардашудаи андозбандӣ ва бекор намудани Шаҳодатномаи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда аз 1 январи соли 2014, яъне дар як вақт анҷом дода мешавад.

Мутобиқи муқаррароти моддаи 327 Кодекси андоз дар ҳолате, ки андозсупоранда дар низоми умумии андозбандӣ аз 3 сол кам қарор дошта бошад ва даромади умумиаш дар соли 2012 аз 500 ҳазор сомонӣ кам бошад, ин андозсупоранда дар низоми умумӣ ҳамчун супорандаи андоз аз арзиши иловашуда буданро идома медиҳад.

***Мисол:** Агар ҶДММ "Лола" аз санаи 01.01.2011 ба низоми умумии андозбандӣ гузашта, вале даромади умумии ҷамъият дар соли 2012 аз 500 ҳазор сомонӣ бештар нашуда бошад, бо назардошти он, ки пас аз гузариши охирин ба низоми умумии андозбандӣ 3 соли тақвимӣ нагузаштааст, он ҳуқуқи ба низоми соддакардашуда гузаштанро надорад ва андозсупоранда дар низоми умумии андозбандӣ фаъолият карданро идома дода, ҳуқуқи аз қайди ААИ бекор шуданро надорад.*

21. Дар сурати барҳам дода шудани шахси ҳуқуқӣ (қатъ гардидани фаъолияти муассисаи доимии ғайрирезидент), ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мебошад, чунин шахс бояд аз рӯзи аз феҳристи андозсупорандагон хориҷ шуданаш аз қайди андоз аз арзиши иловашуда (яъне бекор кардани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба ин шахс эътибор пайдо мекунад) бароварда шавад.

22. Агар бақайдгирии шахс барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бекор карда шавад, мақомоти андоз ӯҳдадоранд номи (насаб, ном ва номи падари) шахс ва дигар маълумотро дар бораи вай аз феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда хориҷ намоянд, инчунин шаҳодатномаи додашударо дар бораи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи ҳамин боб аз ӯ гиранд.

23. Бекор намудани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи боби 5 Дастурамали мазкур анҷом дода мешавад.

6. ОБЪЕКТҲОИ АНДОЗБАНДӢ

24. Объектҳои андозбандии андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишаванда мебошанд.

25. Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо, ба истиснои таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳое, ки аз андоз аз арзиши иловашуда озод буда, дар доираи фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода мешаванд, агар онҳо мутобиқи бобҳои 14 ё 15 Дастурамали мазкур дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷрошаванда эътироф гарданд, амалиёти андозбандишаванда мебошанд. Амалиёти андозбандишаванда мутобиқи боби 15 Дастурамали мазкур хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашударо дар бар намегирад.

***Мисол:** ҶСП «А» резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар тавозуни худ объекти ғайриманқул – бино, ки дар ҳудуди давлати хориҷӣ ҷойгир шудааст, дорад. Ҳангоми фурӯши бинои мазкур маҳали фурӯш ҳудуди давлати хориҷи ба ҳисоб меравад. Бинобар ин, фурӯши ин объекти ғайриманқул амалиёти андозбандишаванда намебошад.*

26. Агар андозсупоранда молҳоро (корҳоро, хизматрасониҳоро) бо пардохти андоз аз арзиши иловашуда харад ва маблағи дахлдорро ба ҳисоб гирад (ё ҳуқуқи ба ҳисоб гирифтанро дошта бошад), истифодаи чунин молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) ё натиҷаи истифодаи молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) барои фаъолияти ғайрисоҳибкорӣ амалиёти андозбандишаванда ҳисобида мешавад.

27. Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳои андозсупоранда ба кормандони худ ва ҳар шахси дигаре, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, аз ҷумла ройгон, амалиёти андозбандишаванда мебошад.

***Мисол:** ҶСК «Сафар» аз ноҳияи Варзоб, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб меравад дар моҳи майи соли 2013 дар шакли кӯмак ба кормандони худ 2 тона равгани растаниро ройгон тақсим кард, ки нархи бозории он 20 000 сомониро ташкил намуд. Барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда амалиёти мазкур амалиёти андозбандишаванда ҳисобида мешавад ва Ҷамъият уҳдадор аст андоз аз арзиши иловашудаи амалиёти мазкурро аз рӯи нархи бозорӣ ҳисоб кунад.*

28. Сарфи назар аз муқаррароти дигари ҳамин боб, таҳвили молҳо аз тарафи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои истифодабарии меъёри пасткардашуда, ки ин молҳоро дар натиҷаи амалиёти андозбандишавандаи андоз аз арзиши иловашуда харидааст, аммо мутобиқи боби 21 Дастурамали мазкур ҳангоми харидани ин молҳо барои баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашуда ҳуқуқ надошт, ҳамчун амалиёти андозбандишаванда ҳисобида намешавад. Агар ҳангоми

харидани молҳо баҳисобгирӣ қисман иҷозат дода нашуда бошад, дар ин сурат андозаи амалиёти андозбандишаванда мутаносибан ба ҳиссаи баҳисобгирии иҷозатнашуда кам карда мешавад.

Мисол: *ҶДММ «Лутфулло» дар моҳи марти соли 2013 ба маблағи 118 000 сомонӣ барои истеҳсолот таҷҳизот харидорӣ намуд, ки дар ин ҷо маблағи андоз аз арзиши иловашуда 18 000 сомониро ташкил кард. Ин маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта нашуда буд, чунки мутобиқи моддаи 183 Кодекси андоз баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда барои чунин таҷҳизоти истеҳлокшаванда иҷозат дода намешуд. ҶДММ «Лутфулло» дар моҳи августи соли 2013 таҷҳизоти мазкурро ба маблағи 160 000 сомонӣ фурӯхт. Амалиёти мазкур бо андоз андоз аз арзиши иловашуда андозбандӣ карда намешавад, чунки ҳангоми харидорӣ намудани ин таҷҳизот андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта нашуда буд.*

29. Арзиши бастаҳое (зарфҳое), ки бояд тибқи шарт ва мӯҳлатҳои муқарраркардаи шартномаи (қарордоди) таҳвили молҳо баргардонида шаванд, ба истиснои ҳолатҳои фурӯши чакана, ба маблағи андозбандишаванда дохил карда намешавад. Чаканафурӯшон метавонанд ҳаҷми амалиёти андозбандишавандаро ба маблағе, ки онҳо ба сифати ҳаққи ҷуброни баргардонидани бастаҳо (зарфҳо) ба мизоҷон пардохтанд, кам кунанд.

30. Агар бақайдгирии андозсупоранда бекор карда шавад, молҳои дар лаҳзаи бекоркунӣ дар ихтиёри он қарордошта, ба истиснои истифодаи меъёри пасткардашуда, ҳамчун дар доираи амалиёти андозбандишаванда дар ин лаҳза таҳвилшуда баррасӣ мегарданд.

Мисол: *ҶДММ «Саодат», ки фаъолияти асосиаш истеҳсоли нӯшокиҳои ташнашикан буда, ҳамзамон бо сохтмони хонаи истиқоматӣ машғул шудааст, воридоти мол надоштааст. Дар соли сеюми фаъолият дар низоми умумии андозбандӣ даромади умумиаш аз 500,0 ҳазор сомонӣ кам шудааст. Мувофиқи маълумотҳои баҳисобгирии муҳосибӣ дар санаи бекоркунии супорандаи андоз аз арзиши иловашуда, яъне ба санаи 1 январи соли 2014 дар тавозуни Ҷамъият бақияи молу маҳсулот ба маблағи 200,0 ҳазор сомонӣ мавҷуд буд, аз ҷумла:*

- маҳсулоти тайёр (нӯшокӣ) - 100,0 ҳазор сомонӣ;

- хонаи истиқоматӣ – 100,0 ҳазор сомонӣ.

Ҳангоми бекоркунии ин супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар эъломияи андоз барои моҳи декабри соли 2013 бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда нисбати бақияи молҳо андоз аз арзиши иловашуда танҳо аз маблағи 100,0 ҳазор сомонии маҳсулоти тайёр (нӯшокӣ) ба маблағи 18,0 ҳазор сомонӣ ҳисоб карда мешавад (100 ҳаз. сомони х 18%).

31. Маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки то бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба бақияи молҳои харидашуда, ки пештар ҳангоми андозбандӣ аз даромади андозбандишаванда тарҳ карда нашуда буданд, ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ пас аз бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби пешбининамудаи бобҳои 21 ва 23 Дастурамали мазкур ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Мисол: *Даромади умумии ҶДММ «Файзулло», ки бо истеҳсоли равған машғул аст ба санаи 1 январи соли 2013 зиёда аз 500 ҳазор сомониро ташкил додааст. Ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбандӣ бақияи чигити бо ААИ харидашудааш 15 000 сомонӣ ва ААИ-и он 2700 сомониро ташкил додааст. Пас аз бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ҶДММ «Файзулло» ҳуқуқ дорад дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда (ҳисобнома-фактураи ААИ оиди хариди чигит, ҳуҷҷатҳои хароҷоти чигит, санади бақияи мол ба санаи 01.01.2013 ва г.) дар моҳи ҳисоботии якум 2700 сомонӣ андоз аз арзиши иловашударо (аз ҳисоби чигити харидашуда) ба ҳисоб гирад.*

Мисол: *Даромади умумии ҶДММ «Зоир», ки бо истеҳсоли хӯроки умумӣ машғул аст ба санаи 1 январи соли 2013 зиёда аз 500 ҳазор сомониро ташкил додааст. Бақияи молҳои ӯ дар лаҳзаи гузариш* 20 *000 сомонӣ аз ҷумла 10 000 сомонии он орд, ки аз беруни кишвар ворид намуда, ҳангоми барасмиятдарории гумрукӣ ба маблағи 1800 сомонӣ ААИ пардохт намудааст ва 10 000 сомонии боқимондаи он дигар маҳсулотҳоро ташкил дода, ААИ-и он 1800 сомониро ташкил додааст.*

Пас аз бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ҶДММ «Зоир» ҳуқуқ дорад (бо пешниҳоди нусхаи эъломияи гумрукӣ) дар моҳи ҳисоботии якум танҳо 1800 сомонӣ ААИ-и аз ҳисоби орди ворикардашударо ба ҳисоб гирад.

32. Ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбандӣ маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки супорандагони андози низоми соддакардашуда барои бақияи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) харидаашон супоридаанд, аз ҷониби чунин андозсупорандагон дар давраи якуми андоз пас аз гузариш ба низоми умуми андозбандӣ доир ба андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта мешаванд (қисми 6 моддаи 297 КА ҶТ).

Яъне, маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки то бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда нисбати боқимондаи молҳои бо меъёри стандартӣ харидашуда, ки пештар ҳангоми андозбандӣ аз даромади андозбандишаванда тарҳ карда нашуда буданд, ҳангоми истифодаи меъёри

стандартӣ пас аз бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда тибқи тартибе, ки Кодекси андоз пешбинӣ намудааст, ба ҳисоб гирифта мешаванд.

33. Дар ҳолати истеҳсоли молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо аз ашё ва маводи фармоишгар, ҳангоме, ки соҳиби ашё, мавод ва маҳсулоти коркард худи фармоишгар мемонад, амалиёти андозбандишаванда барои коркардкунанда (истеҳсолкунанда, иҷрокунанда) хизматрасониҳо (корҳо) оид ба коркарди ашё ва мавод барои молҳо (кору хизматрасониҳо) ба ҳисоб меравад.

34. Молҳо ва воситаҳои нақлиёти ба қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда (ба истиснои молҳое, ки мутобиқи боби 26 Дастурамали мазкур аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд), ки мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд дар эъломия зикр шаванд, воридоти андозбандишаванда ба ҳисоб мераванд.

7. АРЗИШИ АМАЛИЁТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА ВА АРЗИШИ ВОРИДОТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА

35. Арзиши амалиёти андозбандишаванда дар асоси маблағе (арзише, аз ҷумла дар шакли аслӣ (натуралӣ)), ки андозсупоранда аз мизоҷ ё аз ҳар шахси дигар мегирад ё ҳуқуқи гирифтанро дорад, аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва (ё) дигар пардохтҳо, вале бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда, муайян мегардад.

36. Агар андозсупоранда бар ивази амалиёти андозбандишаванда молҳо, корҳо ё хизматрасониҳоро дастрас намояд ё ҳуқуқи гирифтани онҳоро дошта бошад, арзиши амалиёти андозбандишаванда нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳоро (аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ё дигар пардохтҳоро) дар бар мегирад, вале бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда.

Муомилотҳои мубодилаи молӣ, ки метавонанд субъектҳои хоҷагидор анҷом диҳанд маънои онро доранд, ки барои пардохти молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) фиристодашуда фурӯшанда воситаҳои пулӣ нагирифта ва ягон молу мулк мегирад. Дар ин ҳолат ҳар як тарафи ин шартнома дар яквақт ҳам ба сифати фурӯшанда ва ҳам харидор баромад мекунад.

37. Дар ҳолате, ки агар андозсупоранда бар ивази амалиёти андозбандишаванда ҳеҷ сарвате нагирад ё ҳуқуқи гирифтанро надошта бошад, арзиши амалиёти андозбандишаванда ба арзиши бозории молҳои таҳвилшуда, корҳои иҷрошуда ё хизматҳои расонидаи андозсупоранда дар рафти чунин амалиёти андозбандишаванда (аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва дигар пардохтҳо) баробар аст, вале бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

Мисол: *ҶСП «Сомон» ба корхонаи фаръии ҶДММ «Зафар» 10 тонна орди гандумии навъи якумро ба тариқи ройгон медиҳад. Арзиши аслии 1 тонна орди гандумии навъи якум барои ҶСП «Сомон» 2000 сомониро ташкил дод, ки дар ин давра нархи бозории 1 тонна орди гандумии навъи якум 2800 сомониро ташкил мекунад. Барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда арзиши амалиёти андозбандишаванда нархи бозории орди гандумии навъи якум мебошад, ки бе назрдошти андоз аз арзиши иловашуда 23729 сомониро ташкил мекунад ((2 800*10)/1,18), ки аз он бояд андоз аз арзиши иловашуда ба маблағи 4271 сомонӣ (23729*18%) ҳисоб карда шавад.*

Мисол: *ҶДММ «Азия» бинои хонаи кӯдаконро ройгон таъмир намуд. Арзиши корҳои сохтмонӣ бе назардошти андоз аз арзиши иловашуда 20 000 сомониро ташкил намуд. Дар мисоли мазкур гарчанде, ки ҶДММ «Азия» бар ивази амалиёти андозбандишаванда (иҷрои корҳои сохтмонӣ) ягон молҳои арзишнок намегирад ё ҳуқуқи гирифтанро надорад, уҳдадор аст андоз аз арзиши иловашударо аз рӯи амалиёти мазкур ба андозаи 1000 сомонӣ (20 000 * 5%) ҳисоб кунад.*

38. Дар сурати бо мақсадҳои ғайритиҷоратӣ истеъмол ё истифода бурдани молҳо (корҳо ё хизматрасониҳо) тибқи банди 25 Дастурамали мазкур, инчунин ҳангоми таҳвили молҳо (иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо) ба ҳама гуна шахсон, инчунин кормандони худ мувофиқи банди 27 Дастурамали мазкур, арзиши амалиёти андозбандишаванда ба нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо (аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва дигар пардохтҳо) баробар аст, вале бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

Мисол: *ҶДММ «Ховар» супорандаи андоз аз арзиши иловашуда буда, дар моҳи январи соли 2013 бо мақсадҳои минбаъд ба фурӯш баровардан ба маблағи 100 000 сомонӣ аз хориҷи кишвар ба ҷумҳурӣ масолеҳи сохтмонӣ ворид намуд, ки 18 000 сомони андоз аз арзиши иловашудаи ба буҷет пардохташударо дар ҳамимн моҳ ба ҳисоб гирфтааст. Лекин дар моҳи апрели соли 2013 як қисми масолеҳи сохтмонии харидашударо ба маблағи 15 000 сомонӣ барои таъмири бустонсаро, ки дар ихтиёри Ҷамъият мебошад, истифода намудааст, яъне барои мақсадҳои ғайритиҷоратӣ (фароғатӣ) истифода шудааст.*

Дар мисоли мазкур ҶДММ «Ховар» уҳдадор аст андоз аз арзиши иловашударо барои таҳвили масолеҳи сохтмонӣ, ки барои таъмири бӯстонсаро харҷ шудааст ҳисоб кунад. Дар ин ҳолат арзиши

амалиёти андозбандишаванда ба нархи бозории масолеҳи харҷшуда баробар мебошад. Фарз мекунем, ки дар моҳи апрели соли 2013 нархи бозории масолеҳи сохтмонӣ, ки барои таъмири бӯстонсаро истифода шудаанд 18 880 сомониро ташкил дод, дар ин ҳолат арзиши амалиёти андозбандишаванда барои ҶДММ «Ховар» 16 000 сомониро (18880/1,18) ташкил медиҳад, ки дар ин ҷо маблағи андоз аз арзиши иловашудаи дар эъломияи андоз барои моҳи апрели соли 2013 ҳисобшаванда 2 880 сомониро ташкил (16 000*18%) *мекунад.*

39. Ҳангоми таҳвили мол бо шарти пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда арзиши амалиёти андозбандишаванда мутобиқи банди 35 ҳамин Дастурамал бо дарназардошти тамоми маблағҳои пардохтшаванда мувофиқи ҷадвали пардохти ба мӯҳлатҳо ҷудошуда, ки дар шартнома муқаррар шудааст, муайян карда мешавад.

Мисол: *Мағозаи «Волна» ба шаҳраванд Сафарова яхдонро бо нархи 1600 сомонӣ бо пардохт ба муддати 12 моҳ фурӯхт. Мутобиқи шартҳои шартнома ва ҷадвали пардохтҳо пардохти якум 400 сомонӣ ва пардохтҳои минбаъда 100 сомонӣ дар як моҳ муқаррар гардидааст. Арзиши амалиёти андозбандишаванда барои мағозаи «Волна» аз таҳвили моли мазкур дар ҳолати пардохти якум –* 400 *сомонӣ ва дар моҳҳои минбаъда – 100 сомониро ташкил медиҳад.*

Мутобиқи талаботи моддаи 488 Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи шартномаи хариду фурӯш як тараф (фурӯшанда) уҳдадор мешавад ашёро (молро) ба моликияти тарафи дигар (харидор) диҳад ва харидор уҳдадор мешавад ин молро гирад ва барои он маблағи пулии муайянро (нархро) пардохт кунад. Дар асоси моддаи 524 Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шартномаи хариду фурӯш метавонад пардохти мол баъд аз вақти муайяни пас аз ба харидор додани он (фурӯши мол бо қарз) пешбинӣ карда шавад, дар ин ҳолат дар шартномаи фурӯши мол бо қарз метавонад, ки пардохти мол бо муҳлатҳо пешбинӣ карда шавад. Моли бо қарз фурӯхташуда, аз лаҳзаи додани он ба харидор ва то пардохти он барои таъмини иҷрои уҳдадориҳои харидор оид ба пардохти мол дар харидор ҳамчун ба гаравмондашуда эътироф карда мешавад.

40. Ҳангоми фурӯши (бегона кардани) молу мулки ба гарав гузошташуда арзиши чунин амалиёти андозбандишавандаи гаравдиҳанда бо дарназардошти арзиши бозории молу мулки ба гарав гузошташудаи фурӯхташаванда (бегонашаванда) бидуни илова намудани андоз аз арзиши иловашуда ба арзиши молу мулки (молҳои) ба гарав гузошташуда муайян мегардад.

Мисол: *ҶСК «Бонки Эсхата» ба корхонаи истеҳсолии ҶДММ «Симбод» бар ивази маҳсулоти тайёри дар анборбудаи ба гаравгузошташудаи арзишаш 150 000 сомонӣ ба маблағи 100 000 сомонӣ қарз медиҳад. Мутобиқ ба он, ки ҶДММ «Симбод» маблағи қарз 100 000 сомонӣ ва фоизҳои ҳисобшудаи қарз ба андозаи 20 000 сомониро баргардонида натавонист тарафҳо оид ба руйпӯш намудани қарз ва фоизҳо аз ҳисоби арзиши молу мулки багаравмондашуда 120 000 сомонӣ ба мувофиқа омаданд. Дар ин ҳол, нархи бозории ба моликияти Бонк додашудаи молу мулки багаравмондашуда бе назардошти андоз аз арзиши иловашуда 170 000 сомониро ташкил медиҳад. Дар ин ҳолат ҶДММ «Симбод» уҳдадор аст андоз аз арзиши иловашударо аз рӯи ин амалиёт аз нархи бозории молу мулки бегонашуда, яъне ба андозаи 30* 600 *сомонӣ (170 000 * 18%) ҳисоб кунад.*

41. Арзиши воридоти андозбандишаванда арзиши гумрукии молҳо, ки мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, инчунин ҷамъи маблағи боҷи гумрукӣ ва андозҳое мебошад, ки ҳангоми воридоти молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд супорида шаванд, аммо бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

Вақти воридоти молҳо ва воситаҳои нақлиёт мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

8. ТАСҲЕҲИ АМАЛИЁТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА

42. Тасҳеҳи муомилоти андозбандишаванда нисбати амалиёти андозбандишавандаи андозсупоранда дар ҳолатҳои зерин татбиқ мегардад:

- бекор кардани амалиёт ё тағйир ёфтани хусусияти он;
- тағйир ёфтани арзиши амалиёти андозбандишаванда;
- тағйир ёфтани ҷуброни мувофиқашуда барои амалиёт бо сабаби пастшавии нарх ва бо ҳар гуна сабабҳои дигар;
- пурра ё қисман баргардонидани молҳо ба андозсупоранда (қабул накардани корҳо ё хизматрасониҳои анҷомдодаи андозсупоранда);
- тарҳи карзҳои беэътимод (шубҳанок) мувофиқи моддаи 115 Кодекси андоз.

Мисол: *Супорандаи андоз аз арзиши иловашудаи меъёри стандартӣ санаи 20 июни соли 2013 бо харидор оид ба таҳвили молҳо шартнома баст, ки арзиши он бо назардошти андоз аз арзиши иловашуда –* 118 *000 сомониро ташкил менамояд. Дар ин ҷо маблағи андоз аз арзиши иловашуда 18 000 сомониро ташкил мекунад. Мутобиқи шартҳои шартнома пешбинӣ шудааст, ки харидор ба фурӯшанда 50 %*

пешпардохтро аз ҳисоби таҳвили дар пешистода ва боқимондаи 50%-ро дар муддати 7 рӯз баъд аз гирифтани молҳо пардохт мекунад ва фурӯшанда уҳдадор аст молҳоро дар муддати 10 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи гирифтани пардохти якум фиристонад.

Харидор 28 июни соли 2013 ба Фурӯшанда пардохтро аз ҳисоби таҳвили дарпешистода ба андозаи 59 *000 сомонӣ бо назардошти андоз аз арзиши иловашуда гузаронид. Фурӯшанда дар худи ҳамин рӯз фиристониданӣ ҳамаи молҳоро анҷом дод ва таҳвили мазкурро дар эъломияи андоз аз арзиши иловашудаи моҳи июни соли 2013 ба маблағи 118 000 сомонӣ бо назардошти андоз аз арзиши иловашуда инъикос кард. Лекин, Харидор бо гайриқаноатбахш будани сифати мол 20 июли соли 2013 ба Фурӯшанда нисфи молҳои гирифташударо баргардонд ва аз нав ҳисоб кардани арзиши таҳвилро талаб намуд. Бо ин сабаб Фурӯшанда ҳуқуқ дорад гардиши андозбандишавандаро ба маблағи баргардониданӣ молҳо 59 000 сомонӣ бо назардошти андоз аз арзиши иловашуда тасҳеҳ диҳад ва тасҳеҳи дахлдорро дар эъломияи андоз аз рӯи андоз аз арзиши иловашуда барои моҳи июли соли 2013 дохил кунад. Дар ин ҳолат Фурӯшанда ҳуқуқ дорад тибқи банди 97 Дастурамали мазкур маблағи андоз аз арзиши иловашударо ба баҳисобгирӣ (ба камкунӣ) ба андозаи 9 000 сомонӣ (59 000 * 18/118) дар эъломияи андоз барои моҳи июли соли 2013 инъикос намояд.*

***Мисол:** Андозсупоранда дар моҳи март ба тариқи қарз ба маблағи 118 ҳазор сомонӣ, аз ҷумла андоз аз арзиши иловашуда -* 18 *ҳазор сомонӣ мол таҳвил намуд. Ҳамзамон ба харидор имконият дода шуда буд, ки дар ҳолати то 10 апрел пардохт намудани маблағ ба вай 10% тахфиф дода мешавад. Харидор маблағро 8 апрел супорид ва тахфифро гирифт. Дар ин маврид Андозсупоранда бояд дар моҳи апрел тасҳеҳи амалиёти андозбандишавандаро ба маблағи* 10 *ҳазор сомонӣ, аз ҷумла андоз аз арзиши иловашуда -* 1,8 *ҳазор сомонӣ гузаронад.*

43. Агар андозсупоранда дар натиҷаи яке аз сабабҳои дар банди 42 ҳамин Дастурамал пешбинишуда ҳисобнома – фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда пешниҳод кунад, ки дар он маблағи андоз аз арзиши иловашуда нодуруст нишон дода шуда бошад ё дар эъломияи андоз аз арзиши иловашуда маблағи андоз аз арзиши иловашударо нодуруст зикр карда бошад, пас мувофиқи бандҳои 97 ва 105 Дастурамали мазкур тасҳеҳ гузаронида мешавад.

44. Тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда дар асоси ҳисобнома – фактураи иловагӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда ё дигар ҳуҷҷатҳо, ки фаро расидани ҳолатҳои дар банди 42 ҳамин Дастурамал пешбинишударо баъди содир гардидани амалиёти ибтидоии андозбандишаванда тасдиқ менамоянд, гузаронида мешавад.

9. АНДОЗБАНДИИ БОРКАШОНИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ВА ТРАНЗИТӢ

45. Хизматрасониҳои нақлиётӣ ё дигар хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои бевосита марбут ба ҳамлу нақли байналмилалии борҳо ва мусофирон, инчунин таҳвили сӯзишворию равғанҳои молиданӣ ва дигар маводи истеъмолӣ, ки ба дохили киштии ҳавоии худӣ ва (ё) хориҷӣ барои истеъмол ҳангоми парвозҳои байналмилалӣ бор карда мешаванд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд.

Таҳти мафҳуми ҳамлу нақли байналмилалӣ кашондани бор ва мусофирон фаҳмида мешавад, ки маҳалли ҳаракат ё маҳалли таъиноти онҳо (яке аз ин маҳалҳо) берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад.

46. Барои мақсадҳои ҳамин боб ба корҳо ва хизматрасониҳое, ки бинобар ҳамлу нақли байналмилалӣ анҷом дода мешаванд, инҳо дохил мешаванд:

а) корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ (боркашонӣ, ҳамлу нақл), борбардорӣ, борфарорӣ, азнавборкунӣ, ирсоли молҳое, ки аз (ба) қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода мешаванд, инчунин молҳое, ки тавассути қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи транзит интиқол дода мешаванд;

б) корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ вобаста ба интиқоли почта, мусофирон, бағоҷ аз (ба) қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истисноии даромадҳо аз хизматрасониҳои вобаста ба фурӯши чиптаҳои ҳавопаймо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хатсайрҳои ҳавоии байналмилалӣ мутобиқи шартномаҳои комиссия, супориш ё дигар шартномаҳои шабеҳ, новобаста ба шакли бастани онҳо;

в) хизматрасонии техникӣ, тиҷоратӣ, аэронавигатсионӣ, фурудгоҳии хатсайрҳои байналмилалии ҳавоӣ, ба истисноии даромадҳо аз хизматрасониҳо оид ба фурӯши чиптаҳои ҳавопаймо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хатсайрҳои ҳавоии байналмилалӣ мутобиқи шартномаҳои комиссия, супориш ё дигар шартномаҳои шабеҳ, новобаста ба шакли бастани онҳо.

***Мисол:** ҶДММ «Парвоз» (комиссионер) дар доираи шартномаи басташудаи комиссионӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон чиптаҳои ҳавопаймоии ширкати ҳавопаймоии Туркиро (комитент), ки хатсайрҳои ҳавоии байнаимилалиро анҷом медиҳад, мефурӯшад. ҶДММ «Парвоз» барои хизматҳои худ подошпулии комиссионӣ дар шакли фоизҳо аз арзиши чиптаҳои ҳавопаймои фурӯхташуда мегирад. Дар*

мисоли мазкур хизматрасониҳои ҶДММ «Парвоз», ки аз рӯи хизматрасониҳо доир ба фурӯши чиптаҳои ҳавопаймоии хатсайрҳои баналмилалӣ иборат буда, ба талаботи банди 45 Дастурамали мазкур, яъне ба хизматҳои боркашонии байналмилалӣ дохил намешаванд бинобар ин, бо андоз аз арзиши иловашуда бо меъёри 18 фоиз андозбандӣ карда мешаванд.

***Мисол:** ҶСК "Тоҷик Эйр" ба иҷрои корҳои бевосита марбут ба ҳамлу нақли бор ва мусофиркашонӣ машғул мебошад. Бо назардошти он, ки ширкати мазкур дар фаъолияти худ хизматрасониҳои ҳамлу нақли борро анҷом медиҳад (ширкатҳои ҳавопаймоӣ) ва ё дар ихтиёри худ киштии ҳавоӣ ва дигар техникаву таҷҳизоте, ки бевосита барои ба амал баровардани ҳамлу нақли байналмилалӣ истифода мешударо дорад, метавонад аз имтиёзи пешбининамудаи банди мазкур истифода намоянд. Инчунин барои ин, бояд маҳали ҳаракат ё маҳали таъиноти онҳо (яке аз ин маҳалҳо) берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошта, шартнома оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо бевосита бо таҳвилкунандаи молҳои содиротӣ (содиркунандаи молҳо) ё бевосита бо қабулкунандаи (фармоишгари) корҳо, хизматрасонихои боркашонӣ, мусофиркашонӣ баста шуда бошад.*

Дигар ширкатҳое, ки талаботҳои шартҳои дар боло пешбинишударо иҷро карда наметавонанд ҳуқуқи имтиёзҳое, ки нисбати ҳамлу нақли бор ва мусофиркашонии байналмилалӣ, инчунин таҳвили масолеҳи сӯзишворию равғанҳои молиданӣ ва дигар маводи истеъмолӣ, ки ба дохили киштии ҳавоии худӣ ва (ё) хориҷӣ барои истеъмол ҳангоми парвозҳои байналмилалӣ бор карда мешаванд, пешбинӣ шудаанд, надоранд.

47. Дар ҳолати иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои дар сархати якуми банди 45 ҳамин Дастурамал пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми риояи шартҳои зерин татбиқ мегардад:

а) мавҷудияти шартнома (қарордод) оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ки бевосита бо таҳвилкунандаи молҳо баста шудааст;

б) ба расмият даровардани боркашонӣ бо ҳуҷҷатҳои ягонаи байналмилалии боркашонӣ;

в) нисбат ба борҳои транзитӣ – мавҷудияти эъломияи боркашонии гумрукии молҳое, ки ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шуда, таҳти низоми транзит ба расмият даровarда шудаанд.

48. Дар ҳолати иҷро намудани корҳо ва хизматрасониҳои дар сархатҳои дуюм ва сеюми банди 45 ҳамин Дастурамал пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда дар сурати риоя намудани шартҳои зерин татбиқ мегардад:

а) мавҷуд будани шартнома (қарордод) оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ки бевосита бо қабулкунандаи (фармоишгари) корҳо, хизматрасониҳои номбаршуда баста шудааст;

б) барасмиятдарории боркашонӣ бо ҳуҷҷатҳои ягонаи байналмилалӣ.

49. Интиқол ва хизматрасонии борфиристониҳои транзитие, ки дар сархати сеюми банди 45 Дастурамали мазкур зикр шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд.

50. Ҳамин боб нисбат ба давлатҳое, ки оид ба хизматрасонии нақлиётӣ ё дигар хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои мустақиман вобаста ба боркашонӣ ва мусофиркашонии байналмилалӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон низоми андозбандӣ бо андоз аз арзиши иловашударо истифода мебаранд, татбиқ намегардад.

10. ХУСУСИЯТҲОИ АНДОЗБАНДӢ ҲАНГОМИ ИНТИҚОЛИ МОЛҲО ТАВАССУТИ САРҲАДИ ГУМРУКИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

51. Ҳангоми воридоти молҳо ба қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба низоми гумрукии интихобшуда ва риояи шартҳои он андозбандӣ тибқи тартиби зайл сурат мегирад:

а) ҳангоми таҳти низоми гумрукии иҷозат барои муомилоти озод қарор додани молҳо андоз дар ҳаҷми пурра пардохт мешавад;

б) ҳангоми таҳти низоми гумрукии воридоти такрорӣ қарор додани молҳо андозсупоранда маблағҳои андозҳоеро, ки ӯ аз пардохти онҳо озод шуда буд ё вобаста ба содироти молҳо мутобиқи Кодекси андоз онҳо ба ӯ баргардонида шуда буданд, мувофиқи тартиби муқарраркардаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон мепардозад;

в) ҳангоми таҳти низоми гумрукии транзити гумрукии байналмилалӣ, анбори гумрукӣ, содироти такрорӣ (реэкспорт), савдои бебоҷ, коркард таҳти назорати гумрукӣ, минтақаи озоди гумрукӣ, анбори озод, нобудкунӣ ва даст кашидан аз молҳо ба манфиати давлат, интиқоли захираҳо ва таҳти низомҳои гумрукии махсус қарор додани молҳо андоз супорида намешавад;

г) ҳангоми дар қаламрави гумрукӣ таҳти низоми гумрукии коркард қарор додани молҳои воридшуда, онҳо мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон аз пардохти андозҳо шартан пурра озод карда мешаванд;

д) ҳангоми таҳти низоми гумрукии воридоти муваққатӣ қарор додани молҳо мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон озодкунӣ аз пардохти андоз пурра ё қисман анҷом дода мешавад;

е) ҳангоми ворид намудани маҳсулоти коркарди молҳое, ки таҳти низоми гумрукии коркард берун аз қаламрави гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон озодкунӣ аз пардохти андоз пурра ё қисман анҷом дода мешавад;

ё) ҳангоми таҳти низоми гумрукии коркард барои муомилоти озод қарор додани молҳо андоз аз арзиши гумрукии маҳсулоти коркард пардохт мешавад.

52. Ҳангоми содироти молҳо аз қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ мувофиқи тартиби зерин амалӣ мегардад:

а) дар сурати таҳти низоми гумрукии содирот берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардани молҳо андоз пардохт намешавад ё маблағҳои пардохтшудаи андоз мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси андоз аз ҷониби мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон баргардонида (ба ҳисоб гирифта) мешавад. Тартиби мазкур инчунин нисбат ба баровардани молҳо берун аз қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи низоми гумрукии содирот нисбат ба он молҳое, ки дар лаҳзаи содирот таҳти низоми гумрукии анбори гумрукӣ, анбори озод ё минтақаи озоди гумрукӣ қарор доранд, истифода бурда мешавад;

б) ҳангоми содироти молҳои хориҷии таҳти низоми гумрукии содироти такрорӣ (реэкспорт) қарордодашуда маблағи андозҳои ҳангоми воридот ба Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшуда (бо сабаби гузаштани мӯҳлати ҳатмии мувофиқи қонунгузории гумрук муайяншудаи баровардани молҳои хориҷии таҳти низоми содироти гумрукӣ қарордошта) мувофиқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба андозсупоранда баргардонида мешавад;

в) ҳангоми содироти молҳо аз қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи низомҳои дигари гумрукӣ дар муқоиса бо низомҳои дар сархатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм пешбинигардида озод кардан аз пардохти андоз ва (ё) баргардонидани маблағҳои пардохтшудаи андоз анҷом дода намешавад, агар қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

53. Ҳангоми тавассути сарҳади гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби шахсони воқеӣ интиқол гардидани молҳои барои фаъолияти истеҳсолӣ ё фаъолияти дигари соҳибкорӣ пешбининагардида метавонад тартиби соддакардашуда ё имтиёзноки пардохти андоз истифода гардад. Ҳамзамон арзиши молҳои харидашудаи барои истифодаи шахсӣ пешбинишуда набояд аз маблағи муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон зиёд бошад. Маблағи зиёдатӣ мувофиқи тартиби умумии муқарраршуда (беимтиёз) таҳти андозбандӣ қарор мегирад. Нисбат ба чунин амалиёт татбиқ кардани низоми соддакардашуда ё имтиёзноки андозбандӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

54. Андозсупоранда ҳангоми риоя накардани шартҳои низоми гумрукии интихобкардааш дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андоз, инчунин фоизҳои ба ин маблағ ҳисобшударо мепардозад.

11. АНДОЗБАНДИИ СОДИРОТИ МОЛҲО

55. Содироти молҳо, ба ғайр аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминийи аввалия, консентрати металлҳо, оҳанпораи металлҳои сиёҳ ва ранга, металлҳои дигари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда, молҳои дар минтақаҳои озоди иқтисодӣ истеҳсолшуда, нахи пахта, калобаи пахта, пахтаи коркарднашуда бо андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи меъёри сифр андозбандӣ карда мешавад.

56. Ҳангоми тасдиқ нашудани содироти молҳо мутобиқи Боби 12 Дастурамали мазкур мазкур дар ҷараёни 90 рӯзи тақвимӣ аз санаи сабти мақоми гумруке, ки рухсати молҳоро таҳти низоми гумрукии содирот анҷом додааст ва ё ҳангоми баровардани молҳо таҳти низоми гумрукии содирот тавассути хатҳои интиқоли қувваи барқ ё бо истифодаи расмиёти эъломияи нопурраи даврагӣ – аз санаи қайди мақоми гумрук, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст, таҳвили ин молҳо бояд бо андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи меъёри мусбии дар бандҳои 87-89 Дастурамали мазкур пешбинишуда андозбандӣ гардад.

12. ТАСДИҚИ СОДИРОТИ МОЛҲО

57. Ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи содироти молҳо инҳо мебошанд:

а) шартномаи (қарордоди) таҳвили молҳои содиршаванда;

б) эъломияи гумрукии бор бо қайди мақоми гумруке, ки иҷозати молҳоро таҳти низоми гумрукии содирот анҷом додааст ва ҳангоми содироти молҳо таҳти низоми гумрукии содирот тавассути хатҳои интиқоли қувваи барқ ё бо истифодаи расмиёти эъломияи нопурраи даврӣ эъломияи пурраи гумрукии бор бо қайди мақоми гумруке, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст;

в) нусхаи ҳуҷҷатҳои ҳамроҳикунандаи мол бо қайди мақоми гумруки дар гузаргоҳи сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъгардида. Дар ҳолати таҳти низоми гумрукии содирот тавассути хатҳои интиқоли қувваи барқ, инчунин санади қабул ва супоридани молҳо низ пешниҳод карда мешавад;

г) ҳуҷҷатҳои пардохтӣ ва иқтибос аз бонк (нусхаи иқтибос), ки воридоти воқеии даромади асъорро аз таҳвили молҳо ба содирот ба суратҳисобҳои андозсупоранда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратҳисобҳои ӯ дар бонкҳои дар хориҷа воқеъбуда, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон кушода шудаанд, тасдиқ менамоянд.

58. Дар ҳолате, ки агар шартнома (қарордод) ҳисобкуниро бо маблағҳои нақдии пулӣ пешбинӣ карда бошад, андозсупоранда иқтибоси бонкро (нусхаи иқтибосро), ки ба суратҳисоби дар бонки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратҳисобҳои ӯ дар бонкҳои дар хориҷа воқеъбуда, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон кушода шудаанд, гузаронидани маблағҳои бадастовардаашро тасдиқ мекунад, инчунин нусхаҳои ордери хазинавии даромадро, ки воридоти воқеии даромадро (маблағро) аз шахси хориҷӣ - харидори молҳои содиршуда тасдиқ мекунанд, пешниҳод менамояд.

59. Дар ҳолати анҷом додани амалиёти иқтисодии хориҷӣ доир ба ивазкунии молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) андозсупоранда ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи воридоти молҳоро (иҷрои корҳоро, хизматрасониҳоро) ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯи амалиётҳои зикргардида гирифта шудаанд, инчунин ба ҳисоб гирифтани онҳоро пешниҳод мекунад.

60. Ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи содироти молҳо ба давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ҳуҷҷатҳои дар бандҳои 57-59 ҳамин Дастурамал пешбинишуда, инчунин нусхаи эъломияи гумрукии бор мебошанд, ки дар кишвари воридоти молҳои аз қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми содирот баровардашуда ба расмият дароварда шудаанд. Мутобиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад тартиби дигари тасдиқи содироти молҳоро ба давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил муқаррар намояд.

61. Ҳангоми содироти минбаъдаи молҳое, ки қаблан берун аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми коркард берун аз қаламрави гумрукӣ бароварда шудаанд ё маҳсулоти коркарди онҳо, тасдиқи содирот мутобиқи бандҳои 57-60 ҳамин Дастурамал, инчунин дар асоси ҳуҷҷатҳои зерин анҷом дода мешавад:

а) эъломияи гумрукии бор, ки мутобиқи он низоми коркард ба низоми содирот тағйир дода мешавад;

б) эъломияи гумрукии бор, ки таҳти низоми коркарди молҳо берун аз қаламрави гумрукӣ ба расмият дароварда шудааст;

в) нусхаи эъломияи гумрукии бор, ки ҳангоми воридоти бор ба қаламрави давлати хориҷӣ таҳти низоми коркарди молҳо дар қаламрави гумрукӣ (коркарди молҳо таҳти назорати гумрукӣ) ба расмият дароварда шуда, мақоми гумруки ин барасмиятдарориро анҷомдода тасдиқ кардааст;

г) нусхаи эъломияи гумрукии бор, ки таҳти низоми гумрукии содирот ҳангоми баровардани молҳо ё маҳсулоти коркарди онҳо аз қаламрави давлати коркарди мол ба расмият дароварда щудааст ва онро мақоми гумруки барасмиятдароварда тасдиқ кардааст.

62. Бо пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи содироти молҳо ба мақоми андози маҳалли бақайдгирӣ дар давоми 120 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди мақоми гумрукии дар сархати дуюми банди 57 ҳамин Дастурамал пешбинишуда андозсупоранда ҳуқуқ дорад андози мутобиқи банди 56 Дастурамали мазкур ҳисобшударо баргашта гирад. Дар акси ҳол, андозсупоранда барои баргашта гирифтани андозе, ки мутобиқи банди 56 Дастурамали мазкур пардохт шудааст, ҳуқуқ надорад.

13. ВАҚТИ АНҶОМ ДОДАНИ АМАЛИЁТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА

63. Амалиёти андозбандишаванда ҳангоми пешниҳод кардани ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо нисбат ба ҳамин амалиёт ҷой дорад, агар ҳамин боб тартиби дигареро пешбинӣ накунад.

Мисол: *Андозсупоранда 1 марти соли 2013 молро таҳвил кард ва дар санаи 4 март нисбат ба ҳамин амалиёт ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда пешниҳод намуд. Дар ин маврид вақти содир шудани амалиёти андозбандишаванда 4 март соли 2013 ба ҳисоб меравад.*

64. Агар ҳисобнома - фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо то ё дар лаҳзаи (рӯзи)

амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванда пешниҳод карда нашавад, банди 63 ҳамин Дастурамал татбиқ намегардад ва амалиёти андозбандишаванда дар ҳолатҳои зерин ҷой дорад:

а) дар лаҳзаи қабул, фурӯхтан ё супоридани молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо;

б) дар ҳолати таҳвили молҳое, ки ҳамлу нақли молҳоро дар назар дорад, дар лаҳзаи боркунӣ.

Мисол:

- 5 майи соли 2013 шартномаи таҳвили мол баста шудааст;

- 29 майи соли 2013 – фурӯшанда молро ба харидор фиристонд ва дар ҳамин сана мол аз ҷониби харидор қабул карда шудааст, ки оид ба ин санади қабул ва супоридани молҳо ба имзо расонида шудааст;

- 10 июни соли 2013 фурӯшандаи мол ҳисобнома – фактураи андоз аз арзиши иловашударо навишт ва ба харидор пешниҳод намуд;

- 15 август харидор ба фурӯшанда арзиши молро аз рӯи ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашудаи пешниҳодшуда пардохт намуд;

Дар ин мисол амалиёти андозбандишаванда дар моҳи майи соли 2013 ҷой дорад.

65. Ҳангоме, ки пардохтпулӣ барои таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо то фарорасии мӯҳлати дар банди 64 ҳамин Дастурамал пешбинишуда гирифта шуда бошад, пас агар ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо дар давоми панҷ рӯзи баъди пардохт пешниҳод карда нашавад, бандҳои 63 ва 64 Дастурамали мазкур татбиқ карда намешаванд ва амалиёти андозбандишаванда ҳангоми гирифтани пардохтпулӣ ҷой дорад.

Мисол:

- 10 январи соли 2013 шартномаи таҳвили мол баста шуд;

- 27 феврал харидор барои моли таҳвилшаванда пешпардохти пурраи онро таъмин намуд;

- 29 май фурӯшанда ба харидор молро фиристонд ва дар ҳамин сана мол аз ҷониби харидор қабул шуда буд, ки оид ба ин санади қабул ва супоридани мол ба имзо расидааст;

- 10 июни соли 2013 фурӯшандаи мол ҳисобнома-фактураро навишта ба харидор пешниҳод намуд;

- 15 август харидор ба фурӯшанда арзиши молро аз рӯи ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашудаи пешниҳодшуда пардохт намуд;

Дар ин мисол амалиёти андозбандишаванда дар моҳи феврали соли 2013 ҷой дорад.

Мисол:

- 10 январи соли 2013 шартномаи таҳвили мол баста шуд;

- 27 феврал харидор барои таҳвили дар пешистода пешпардохт намуд;

- 1 март соли 2013 фурӯшандаи мол ҳисобнома-фактураро навишта ба харидор пешниҳод намуд;

- 29 май фурӯшанда ба харидор молро фиристонд ва дар ҳамин сана мол аз ҷониби харидор қабул шуда буд, ки оид ба ин санади қабул ва супоридани мол ба имзо расидааст;

Дар ин мисол амалиёти андозбандишаванда дар моҳи марти соли 2013 ҷой дорад.

66. Барои мақсадҳои банди 65 ҳамин Дастурамал, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи банди 67 Дастурамали мазкур, агар барои амалиёти андозбандишаванда ду ва ё зиёда аз он пардохтпулӣ гирифта шуда бошад, пас ҳар як пардохтпулии гирифташуда ҳамчун пардохт барои амалиёти алоҳида ба андозаи маблағи пардохт анҷомдодашаванда баррасӣ карда мешавад.

67. Агар хизматрасониҳо мунтазам ё доимӣ анҷом дода шаванд, пас хизматрасониҳо ҳамчун ҳар дафъаина дар лаҳзаи пешниҳоди ҳисобнома барои пардохт вобаста ба ҳар қисми ин амалиёт иҷрошаванда ё агар пардохт барои хизматрасонӣ пештар гирифта шуда бошад, ҳамчун дар лаҳзаи гирифтани пардохт барои ҳар яке аз қисмҳои амалиёт иҷрошуда баррасӣ карда мешавад. Дар ҳар ҳолат новобаста ба дигар муқаррароти ҳамин боб барои мақсадҳои ҳамин банд ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо (ҳисобнома барои пардохт) бояд барои ҳар моҳ на дертар аз рӯзи 10-уми моҳе, ки бевосита баъди моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда шавад. Агар ҳисобнома-фактура (ҳисобнома барои пардохт) дар мӯҳлати зикршуда пешниҳод нагардад, чунин шуморида мешавад, ки хизматрасонӣ дар рӯзи охирини моҳи ҳисоботӣ сурат мегирад.

68. Ҳангоми татбиқи банди 26 Дастурамали мазкур лаҳзаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи оғози истифодабарӣ ё истеъмоли молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо дониста мешавад.

69. Дар ҳолати дар банди 27 Дастурамали мазкур пешбинишуда лаҳзаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасонӣ ба кормандон ва дигар шахсон мебошад.

70. Лаҳзаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда оид ба таҳвили қувваи барқ, гармӣ, газ ё об мувофиқи қоидаҳои нисбат ба хизматрасонӣ дар асоси мунтазам ё доимӣ амалкунанда муайян карда мешавад.

71. Барои мақсадҳои ҳамин Дастурамал, новобаста ба муқаррароти банди 65 Дастурамали мазкур, лаҳзаи муайян намудани манбаи андоз ҳангоми иҷрои корҳои сохтмонию васлкунӣ яке аз санаҳои пештарини зерин ба ҳисоб меравад:

а) санаи гирифтани (ба даст овардани ҳуқуқ барои гирифтани) пардохти ҷорӣ аз фармоишгар;

б) санаи қисман (пурра) иҷро намудани корҳои сохтмонии дар баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботҳои андозсупоранда қайдгардида.

Мисол: *ҶДММ "Саид" бо фаъолияти сохтмонӣ машғул буда, барои сохтмон манбаҳои зерини маблағгузориро(дар шакли пулӣ ва молӣ) истифода бурдааст:*

- *захираҳои молиявии худӣ - 100 ҳазор сомонӣ;*
- *қарзи бонкӣ - 400 ҳазор сомонӣ;*
- *пешпардохт аз ҳисоби фармоишгар - 600 ҳазор сомонӣ;*
- *пешпардохт аз мизоҷон (харидорон, ҳиссагузорон)- 900 ҳазор сомонӣ.*

Барои мақсадҳои андозбандӣ, то анҷом додани сохтмони мазкур, новобаста аз иҷрои кор амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи (санаи) гирифтани маблағгузориҳо аз фармоишгарҳо ва мизоҷон ба ҳисоб меравад, яъне ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда 1,5 млн.сомониро ташкил медиҳад.

Мисол: *ҶДММ "Саттор" бо фаъолияти сохтмонӣ машғул буда, маблағи корҳои дар моҳҳои январ-сентябри соли 2013 иҷрошуда (сохтмон нотамом аст)5 млн.сомониро ташкил додааст, аз ҷумла:*

- *маҳсулоти сохтмонӣ- 3 млн.сомонӣ,*
- *музди меҳнат- 500 ҳазор сомонӣ,*
- *ва дигар хароҷотҳо вобаста ба сохтмон (бо назардошти даромаднокии пешбинишуда, даромади пудратчӣ)-1,5 млн.сомонӣ.*

Маблағгузорӣ (дар шакли пулӣ ва молӣ) барои иҷрои ин корҳо тибқи ҳуҷҷатҳои муҳосибавӣ 3 млн.сомонӣ нишон дода шудааст, аз ҷумла аз ҳисоби қарзи бонкӣ - 500 ҳазор сомонӣ, пешпардохт аз мизоҷон (харидорон, ҳиссагузорон)- 1,0 млн.сомонӣ, қарз дар шакли маводи сохтмонӣ (аз ҳисоби таҳвилгарони маводи сохтмон) - 1,5 млн.сомонӣ.

Барои мақсадҳои андозбандӣ, то анҷом додани сохтмони мазкур, новобаста аз маблағҳои тибқи муҳосибот нишондодашуда амалиёти андозбандишаванда арзиши аслии хароҷотҳои дар сохтмон анҷомдодашуда (5 млн.сомонӣ) ба ҳисоб меравад.

14. МАҲАЛЛИ ТАҲВИЛИ МОЛ

72. Агар шартҳои таҳвили мол ҳамлу нақли молро пешбинӣ намоянд, таҳвили мол дар маҳалли саршавии ҳамлу нақли молҳо ба амал баровардa мешавад. Дар дигар ҳолатҳо таҳвили мол дар маҳалли супоридани он анҷом дода мешавад.

Мисол: *ҶСП «А» резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон молҳоро ба шарикони аҳдкунанда (новобаста ба харидори тоҷик ё хориҷӣ) бор карда мефиристад. Дар лаҳзаи боркунӣ мол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир аст, бинобар ин, таҳвил дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф карда мешавад ва Ҷамъият оид ба амалиёти мазкур бояд андоз аз арзиши иловашуда ҳисоб ва падохт намояд.*

Мисол: *ҶСП «А» резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз Хитой мол мехарад ва молҳоро ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид накарда, дар ҳамон маҳал онҳоро мефурӯшад. Дар лаҳзаи боркунӣ молҳо дар ҳудуди давлати хориҷӣ ҷойгиранд, бинобар ин, маҳали фурӯши молҳо ҳудуди давлати хориҷӣ мебошад. Мутобиқи бандҳои 25 ва 72 Дастурамали мазкур объекти андозбандӣ аз рӯи андоз аз арзиши иловашуда ба ҶСП «А» оид ба фурӯши ин молҳо ба вуҷуд намеояд.*

73. Таҳвили қувваи барқ, гармӣ ва газ дар ҷойи гирифтани молҳо ба амалбароварда ҳисоб мешавад. Дар ҳолати аз Ҷумҳурии Тоҷикистон содир намудани чунин молҳо таҳвил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда ба ҳисоб меравад.

15. МАҲАЛЛИ ИҶРОИ КОРҲО Ё ХИЗМАТРАСОНИҲО

74. Барои мақсадҳои ҳамин Дастурамал маҳалли иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо инҳо мебошанд:

а) маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқул, агар корҳо (хизматрасониҳо) бевосита бо ин молу мулк алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои боби мазкур хизматрасониҳои алоқаи барқӣ (аз ҷумла, пайвастшавии шабакавӣ, иҷораи канал, интиқол ва қабули трафик ва (ё) интернет, пахши байналмилалии барномаҳои телевизион ва радио), ки анҷом додани онҳо бо молу мулки ғайриманқул алоқаманд мебошад, дар маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқули зикргардида амалигардида ҳисобида мешаванд.

б) маҳалли иҷрои амалии корҳо (хизматрасониҳо), агар онҳо бо молу мулки манқул алоқаманд бошанд.

в) маҳалли иҷрои амалии хизматрасониҳо, агар онҳо дар соҳаҳои фарҳанг, фароғат, илм, санъат, маориф (таълим), тарбияи ҷисмонӣ, реклама, истироҳат ва варзиш, пешниҳоди кормандон ё дар соҳаи дигари фаъолияти шабеҳ расонида шаванд.

г) маҳалли воқеии анҷом додани ҳамлу нақл, агар корҳо (хизматрасониҳо) бо ин ҳамлу нақл алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои боби 9 Дастурамали мазкур чунин амалиёти вобаста ба иҷрои корҳо ё хизматрасониҳои андозсупоранда берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда ба ҳисоб меравад.

д) маҳалли ҷойгиршавии харидори хизматрасониҳо (корҳо), ки ин хизматрасониҳо (корҳо) бештар бо он алоқаманд мебошанд. Муқаррароти мазкур нисбат ба хизматрасониҳои зерин татбиқ карда мешаванд:

- ба моликият додан ё гузашт кардани патентҳо, иҷозатномаҳо, тамғаҳои савдо, ҳуқуқҳои муаллифӣ ва ҳуқуқҳои дигари шабеҳ;

- гузаронидани машваратҳо, расонидани хизматрасониҳои ҳуқуқӣ, аудиторӣ, муҳандисӣ-техникӣ (инжинирингӣ), дизайнерӣ, маркетингӣ, адвокатӣ, муҳосибавӣ, муҳандисӣ, инчунин хизматрасониҳои коркарди маълумот (ба истисноӣ паҳнкунии маҳсули воситаҳои ахбори омма) ва хизматрасониҳои дигари шабеҳ;

- ба иҷора додани молу мулки манқул (ба истисноӣ воситаҳои нақлиёт);

- хизматрасониҳо оид ба ташкили саёҳат.

е) маҳалли анҷом додани фаъолияти соҳибкории шахси иҷрокунандаи корҳо ё хизматрасониҳое, ки дар зербандҳои а) – д) ҳамин банд зикр нагардидаанд.

75. Ҳангоми истифодаи банди 74 маҳалли иҷрои корҳо ё хизматрасониҳои дар зиёда аз як зербанди банди 74 ҳамин Дастурамал пешбинигардида, аз рӯи тартиби ин зербандҳо якум муайян карда мешавад.

Мисол: *Ширкати хитойии «А» дар шаҳри Пекин ҳуҷҷатҳои лоиҳавию сметавии азнавсозии бинои меҳмонхонаи воқеъ дар шаҳри Душанбе - «Пойтахт»-ро таҳия намуд.*

Иҷрои корҳои мазкур мутобиқ ба зербанди а) банди 74 ҳамин Дастурамал маҳали иҷрои кор ё хизматрасонӣ маҳали ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқул ба ҳисоб меравад, агар корҳо (хизматҳо) бевосита ба чунин молу мулк вобаста бошанд. Бинобар ин, мутобиқ ба банди 26 Дастурамали мазкур иҷрои ин корҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандӣ карда мешавад.

Мисол: *Ширкати хориҷии «Пластик» васлкунии таҷҳизотро барои ҶДММ «Тиреза», ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, амалӣ менамояд. Васлкунии таҷҳизот дар ҳудуди биноҳои истеҳсолии ҶДММ «Тиреза», ки ш.Душанбе ҷойгир шудаанд, амалӣ карда мешавад.*

Мутобиқи зербанди б) банди 74 маҳали иҷрои кор маҳали воқеии амалӣ гардидани иҷрои корҳо (хизматрасониҳо), агар онҳо бо амволи манқул алоқаманд бошанд, бинобар ин, корҳо оид ба васлкунии таҷҳизот дар мисоли мазкур барои мақсадҳои ҳисоб намудани андоз аз арзиши иловашуда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷрошуда ҳисобида мешаванд.

16. АНДОЗБАНДИИ БОЗГАШТ

76. Агар шахсе, ки резидент намебошад ва барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта нашудааст, барои агенти андози дар банди 77 ҳамин Дастурамал пешбинишуда дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон хизмат расонад ё корҳоро иҷро кунад, пас барои мақсадҳои ҳамин Дастурамал чунин иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо мувофиқи ҳамин боб андозбандӣ мешавад.

77. Барои мақсадҳои ҳамин боб агенти андоз андозсупоранда - ташкилот ё соҳибкори инфиродии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияткунанда мебошад.

78. Дар сурати татбиқ намудани банди 75 ҳамин Дастурамал, агенти андоз аз маблағе, ки бояд ба ғайрирезидент пардохт шавад, андоз мегирад. Маблағи андоз бо роҳи татбиқи меъёри 18% нисбат ба маблағе, ки бояд баъди нигоҳ доштани андоз ба ғайрирезидент пардохт шавад, муайян мегардад.

79. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуда бошад, андози нигоҳдошташуда бояд ба буҷет супорида шавад ва ба эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои моҳе, ки дар он амалиёт сурат гирифтааст, чун маблағи пардохтшаванда (чун маблағи ҳисобу замшуда) дохил карда шавад.

80. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашуда бошад, вай ӯҳдадор аст, ки андози нигоҳдошташударо дар давоми панҷ рӯз аз рӯзи пардохт ба ғайрирезидент ба буҷет супорад ва эъломияро оид ба маблағи андоз аз арзиши иловашудаи ба ҷои ғайрирезидент (Замимаи №10) ҳисоб ва пардохтшуда то рӯзи 15-уми моҳе, ки пас аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод кунад.

Ҳисобкунии андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи чунин формула иҷро карда мешавад:

$M_{ААИ}$ = $А_Х$ х 18/118

$M_{ААИ}$ – маблағи ААИ, ки дар манбаи пардохт ситонида мешавад

$А_Х$ – арзиши хизматҳои (корҳои) ғайрирезидент аз рӯи шартҳои шартнома

Мисол: *Ширкати ғайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи шартномаи басташуда ба ҶДММ «Ариана», ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, хизматҳои ҳуқуқӣ мерасонад. Арзиши хизматҳои ширкати хориҷӣ аз рӯи шартҳои шартнома 10 000 сомониро ташкил медиҳанд. Хизматҳои ҳуқуқӣ метавонанд бо телефон, суроғаи (почтаи) электронӣ расонида шаванд ё кормандони ширкати хориҷӣ метавонанд омада дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар ҷояш хизмати мазкурро расонанд.*

Мутобиқи бандҳои 74 ва 75 ҳамин Дастурамал хизматрасониҳои ҳуқуқӣ дар ҳудуди ҳамон давлате, ки дар он харидори хизматрасониҳо ҷойгир аст (маҳали ҷойгиршавии харидори хизматрасониҳо, ки чунин хизматрасониҳо бо он алоқаманд мебошанд) расонидашуда ҳисобида мешаванд.

Дар ин мисол харидори хизматрасониҳо ҶДММ «Ариана» мебошад, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир аст. Бинобар ин, хизмат дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон расонидашуда ҳисобида мешавад.

Манбаи пардохти даромад, яъне ҶДММ «Ариана» дар нақши агенти андоз баромад карда, дар лаҳзаи пардохти даромад ба ширкати хориҷӣ уҳдадор аст аз маблаги пардохтшавандаи даромад андоз аз арзиши иловашударо нигоҳ дошта ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт намояд.

- 10 *000 * 18/118 = 1526 сомонӣ – маблаги андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд ҳангоми пардохти даромад ба ширкати хориҷӣ барои расонидани хизматҳои ҳуқуқӣ нигоҳ дошта шавад.*

Агар агенти андоз, яъне ҶДММ «Ариана» барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуда бошад андози нигоҳдошташуда бояд ба буҷет пардохта шавад ва дар эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои моҳе, ки дар он амалиёт иҷро шудааст, ҳамчун маблаги пардохтшаванда (ҳамчун маблаги ҳисобшуда) дохил карда шавад.

Агар агенти андоз, яъне ҶДММ «Ариана» барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашуда бошад, он уҳдадор аст андози нигоҳдошташударо ба буҷет дар муддати панҷ рӯз аз рӯзи анҷом додани пардохт ба ғайрирезидент пардохт намояд ва эъломия оид ба ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз арзиши иловашударо барои ғайрирезидент то 15-ми санаи моҳи минбаъдаи баъд аз моҳи ҳисоботӣ пешниҳод намояд.

17. АМАЛИЁТҲОИ ОМЕХТА

81. Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо, ки нисбат ба таҳвили асосии молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо хусусияти ёридиҳанда доранд, ҳамчун қисми таҳвили асосии молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо баррасӣ мешаванд.

Мисол: *ҶДММ «Анис» молҳои маиширо мефурӯшад. Ба арзиши фурӯши мол вобаста ба созиши тарафҳо, инчунин расонидани мол ба суроғаи харидор дохил карда шудааст. Арзиши молҳо 1000,0 сомониро ташкил дода, арзиши хароҷотҳо доир ба расонидани онҳо 100,0 сомониро ташкил додааст. Дар ин мисол расонидани мол нисбати фурӯши мол (ба амалиёти асосӣ ҳамчун фурӯши мол) хусусияти ёрирасон дорад ва барои мақсадҳои ҳисоб намудани андоз аз арзиши иловашуда тақсим намешавад. Амалиёти бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишаванда дар ин ҳолат 1100,0 (1000+100) сомониро ташкил мекунад.*

82. Амалиёти андозбандишавандае, ки унсурҳои мустақилро дар бар гирифта, як ё якчандтои онҳо таҳвили алоҳидаи молҳо, хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озодшударо пешбинӣ менамоянд, ҳамчун амали иборат аз амалиётҳои алоҳида баррасӣ мешаванд. Амалиёти аз андоз аз арзиши иловашуда озоде, ки унсурҳои мустақилро дар бар гирифта, як ё якчандтои онҳо таҳвили алоҳидаи молҳо, хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишавандаро пешбинӣ мекунанд, ҳамчун амали иборат аз амалиётҳои алоҳида баррасӣ карда мешаванд.

18. АМАЛИЁТЕ, КИ АГЕНТ АНҶОМ МЕДИҲАД

83. Агар дар бандҳои 84-85 ҳамин Дастурамал тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо аз тарафи шахсе, ки агенти (шахси бовариноки) шахси дигар (ваколатдиҳанда) мебошад, бо супориш ё аз номи ин шахси дигар (ваколатдиҳанда) анҷом дода мешаванд, амалиёти иҷронамудаи шахси ваколатдиҳанда ба ҳисоб меравад.

84. Банди 83 ҳамин Дастурамал нисбат ба хизматрасониҳои агент ба шахси ваколатдиҳанда татбиқ карда намешавад.

85. Банди 83 ҳамин Дастурамал нисбат ба таҳвили молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби агенти резидентии шахсе, ки резидент набуда, ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта нашудааст, татбиқ намегардад. Дар ин ҳолат барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда таҳвил аз тарафи агент анҷомшаванда ба ҳисоб меравад.

19. МЕЪЁРҲОИ АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА ВА ТАРТИБИ ҲИСОБИ ОН

86. Меъёри андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои содирот ва истифодаи меъёри пасткардашуда, агар ҳамин боб тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, 18 фоизи муомилоти андозбандишаванда ва (ё) 18 фоизи воридоти андозбандишавандаро (минбаъд - меъёри стандартӣ) ташкил медиҳад. Бо меъёри сифр амалиётҳои андозбандишавандаи дар боби 11 (андозбандии содироти молҳо) Дастурамали мазкур пешбинишуда андозбандӣ карда мешаванд.

87. То 1-уми январи соли 2016 ҳамаи муомилоти андозбандишавандаи корхонаҳои истеҳсол ва (ё) фурӯши маҳсулоти соҳаи хӯроки умумӣ, корхонаҳои савдои яклухт ва чакана, маҳсулоттайёркунӣ, таъминотию фурӯш, корхонаҳои сохтмонӣ, ба истиснои воридоти андозбандишаванда ва таҳвили минбаъдаи моли воридшуда, инчунин содироти андозбандишаванда, бо андоз аз арзиши иловашуда бо меъёри 5 фоиз (минбаъд – меъёри пасткардашуда) бе иҷозати баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшуда андозбандӣ карда мешаванд.

Барои мақсадҳои андозбандӣ бо меъёри пасткардашуда (5%) таҳти мафҳуми фаъолияти истеҳсол ва фурӯши маҳсулоти соҳаи хӯроки умумӣ, танҳо фаъолияти тарабхонаҳо, ошхонаҳо, қаҳвахонаҳо ва дигар ҷойҳое, ки истеҳсол ва фурӯши хӯрокро ба ҷо меоранд фаҳмида мешавад.

88. Андозсупорандагони дар банди 87 ҳамин Дастурамал пешбинигардида дар ҳолати анҷом додани воридоти андозбандишаванда таҳвили минбаъдаи молҳои воридшударо бо меъёри 18 фоиз андозбандӣ карда, ҳуқуқ доранд тибқи моддаи 183 Кодекси андоз, андоз аз арзиши иловашудаи ҳангоми воридот пардохт намудаашонро ба ҳисоб гиранд. Ҳангоми ба дигар мол табдил додани молҳои дар натиҷаи воридоти андозбандишаванда ва амалиёти андозбандишаванда харидоришуда, ҳиссаи таҳвили минбаъдаи чунин моли дигар мутаносибан ба вазни қиёсии молҳои воридшуда дар ҳаҷми умумии харид бо меъёри стандартӣ андозбандӣ гардида, ҳиссаи боқимондаи таҳвили чунин моли дигар бо меъёри пасткардашуда андозбандӣ карда мешавад. Андозсупорандагони мазкур уҳдадоранд, ки тибқи талаботи моддаи 49 Кодекси андоз баҳисобгирии ҷудогонаи объектҳои андозбандиро (муомилоти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишавандаро) аз рӯи ин намудҳои фаъолият амалӣ намоянд.

Мисол: *ҶДММ "Тарабхонаи Фарахноз", ки ба истеҳсол ва фурӯши маҳсулоти хӯроки умумӣ машғул аст, барои истеҳсоли хӯрок дар моҳи ҳисоботӣ ба маблағи 20000 сомонӣ маҳсулоти гуногун, аз ҷумла:*

- гӯшт 10000 сомонӣ (бе ААИ),
- равған 5000 сомонӣ (ААИ 18% - 900 сомонӣ),
- сабзавот 1000 сомонӣ (бе ААИ),
- биринҷ 2000 сомонӣ (ААИ 18% - 360 сомонӣ),
- дигар маҳсулотҳо 2000 сомонӣ (ААИ 5% - 100 сомонӣ)

*харидорӣ намудааст, ки биринҷро бевосита худаш аз хориҷ ворид намуда, равған ва дигар маҳсулотҳоро аз дохили ҷумҳурӣ харидорӣ карда шудааст. Дар ҳолати дар моҳи ҳисоботи хароҷот шудани ҳамаи молҳои харидашуда ҳангоми таҳвили хӯроки истеҳсолшуда, ҳиссаи маҳсулоти воридотии (яъне, биринҷ) бо меъёри 18% анҷомдодашуда, ки дар ҳаҷми умумии харид 10 фоизро ташкил додааст ((2000:20000)*100), мутаносибан ба ҳаҷми умумии харид бо меъёри 18% андозбандӣ гардида, боқимонда ҳиссаи таҳвил бо меъёри 5% бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандӣ карда мешавад.*

Яъне, нисбати корхонаҳои истеҳсол ва фурӯши маҳсулоти соҳаи хӯроки умумӣ ва дигар корхонаҳои дар қисми 2 моддаи 181 Кодекси андоз қайдгардида, танҳо дар ҳолати воридоти молҳо ба қаламрави Ҷумҳурӣ маблағи ААИ-и ҳангоми барасмиятдарории гумрукӣ пардохташуда пурра ба ҳисоб гирифта мешавад. Минбаъд ААИ-и ҳисобшавандаро бо ду меъёр, мутобиқ ба ҳиссаи молҳои воридотии дар моҳи ҳисоботӣ хароҷотшуда ба ҳариди умумӣ бо меъёри 18% ва ҳиссаи боқимонда бо меъёри 5% ҳисоб карда мешавад. ААИ-и хариди молу маҳсулоти дар дохили Ҷумҳурӣ пардохташуда ба инобат гирифта намешавад.

Агар ҷамъияти мазкур дар моҳи ҳисоботӣ маҳсулотҳои харидоринамударо (20000) пурра хароҷот намуда, таҳвили хӯроки истеҳсолшуда маблағи 30000 сомониро (бе назардошти ААИ) ташкил диҳад ва аз он ҷумла биринҷи вориднамударо пурра хароҷот карда бошад, пас дар ин маврид ҷамъиятро зарур аст, ки

10 фоизи таҳвилро бо меъёри 18% андозбандӣ намуда

боқимондаашро бо меъёри 5% андозбандӣ намояд.

*Яъне, ААИ-и бо меъёри 18% ҳисобшаванда 540 сомонӣ (30000*10%= 3000*18%) ва бо меъёри 5% ҳисобшаванда 1350 (боқимонда 27000*5%) сомонӣ, ҷамъ 1890 сомониро ташкил мекунад.*

Бо назардошти 360 сомонӣ ААИ-и дар ин моҳ баҳисобгирифташаванда, натиҷаи фаъолияти моҳи ҳисоботӣ барои ба буҷет пардохт намудани ААИ ба маблағи **1530** (1890-*360) сомониро ташкил мекунад.*

Ҳангоми тартиб додани эъломияи ААИ, ҷамъият вазифадор аст, ҳиссаи ААИ-и бо меъёри 18% ҳисобнамудаашро (540 сомонӣ) дар замимаи №8, Шакли №03.01 ва боқимонда ҳиссаи бо меъёри 5% андозбандишавандаро (1350 сомонӣ) дар замимаи №9, Шакли №03.02 инъикос намояд.

а) ***Ҳолати дигар.*** *Тарабхонаи мазкур дар моҳи ҳисоботӣ ба маблағи 20 000 сомонӣ маҳсулотҳои дар боло овардашударо харидааст. Бирунҷи вориднамударо дар хӯроки истеҳсолнамуда пурра хароҷот намудааст. Арзиши хӯроки истеҳсолшуда ҳамагӣ маблағи 4000 сомониро (бе назардошти ААИ) ташкил додааст.*

*Дар ин мавриди ААИ-и ҳисобшаванда 72,0 сомонӣ (4000*10%=400*18%, ҳиссаи бирунҷи воридшуда дар хариди умумӣ 2 000:20 000=10%) ва 180,0 сомонӣ (боқимонда 4000-400=3600*5%), ҷамъ 252,0 сомониро ташкил намуда, бо назардошти 360 сомонии ААИ-и баҳисобгирифташаванда, натиҷаи фаъолияти моҳи ҳисоботӣ барои аз буҷет кам намудани* **108,0** *сомонӣ (360-252,0) ҳисоб карда мешавад.*

б) ***Ҳолати дигар.*** *Агар Ҷамъият дар моҳи ҳисоботӣ як қисми бирунҷи вориднамударо ба маблағи 1100 сомонӣ хароҷот намуда, ҷамъи хароҷотҳо 20000 сомониро ташкил дода бошаду маҳсулоти тайёрро (хӯрокро) ба маблағи 25000 сомонӣ таҳвил намояд.*

*Дар ин мавриди муомилоти бо меъёри 18% андозбандишаванда 1375 сомонӣ ((ҳиссаи бирунҷи воридотии хароҷотшуда дар хариди умумӣ 1100:20 000= 5,5%),(25000*5,5%)) ва ААИ-и он 247,5 сомонӣ* (1375*18%)*-ро ташкил медиҳад. Муомилоти бо меъёри 5% андозбандишаванда бошад 23625 сомонӣ (боқимондаи 25000-1375*5%) ва ААИ-и он 1181,25 ҷамъ 1428,75 сомонӣ ҳисоб карда шуда, бо назардошти 360 сомонӣ ААИ-и баҳисобгирифташуда, барои ба буҷет пардохт намудан* **1068,75** (1428,75-*360) сомонӣ ҳисоб карда мешавад.*

в) ***Ҳолати дигар.*** *Агар Ҷамъият дар моҳи ҳисоботӣ бо назардошти хариди дар боло кардашуда умуман фаъолият накунад ва танҳо нисфи бирунҷи вориднамударо ба маблағи 1100 сомонӣ таҳвил намояд.*

*Дар ин мавриди андоз аз арзиши иловашудаи ҳисобшаванда 198 сомонӣ (1100*18%). Бо назардошти 360 сомонӣ андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташаванда, барои аз буҷет кам намудан* **162,0** *сомонӣ (360-198) ҳисоб карда мешавад.*

г) ***Ҳолати дигар.*** *Дар сурати дар моҳҳои минбаъда Ҷамъият* ***амалиёти воридотӣ*** *надошта бошад ва аз ҳисоби фаъолият ба маблағи* ***20000 сомонӣ*** *хӯрок истеҳсол намуда ба фурӯш барораду хароҷоти он дар ин моҳ* ***10000 сомониро*** *ташкил дода аз ҷумла бақияи бирунҷи воридшуда 1000 сомониро ташкил диҳад, бояд ҳиссаи бақияи молҳои воридшударо 1000 сомонӣ (2000-1000) ба инобат гирифта, андоз аз арзиши иловашударо ҳисоб намояд.*

*Яъне, дар ин мавриди ҳиссаи молҳои воридотии хароҷотшуда (бо меъёри 18%) нисбат ба ҳаҷми умумии харид 10 фоизро (1000 : 10000*100) ташкил менамояд ва ААИ-и бо меъёри 18% ҳисобшаванда 360,0 сомонӣ (20000*10%=2000*18%) ва бо меъёри 5% ҳисобшаванда 900,0 сомонӣ (боқимонда 18000*5%), ҷамъ* **1260,0** *сомониро ташкил мекунад. Бо назардошти он, ки пештар ААИ-и воридоти дар моҳи қабли баҳисоб гирифта шудааст, маблағи андози ҳисобшуда пурра барои ба буҷет пардохт намудан ҳисобида мешавад.*

д) ***Ҳолати дигар.*** *Ҳангоми дар моҳи оянда надоштани амалиёти воридотӣ ва истеҳсоли хӯрокҳо бе молҳои воридшуда анҷом дода шавад, нисбати амалиёти мазкур танҳо меъёри пасткардашудаи ААИ (яъне, 5%) истифода карда мешавад.*

Мисол: *ҶДММ «Ширин» дар санаи 3 январи соли 2013 аз хориҷи кишвар ба ҷумҳурӣ ба маблағи 13 350 000 сомонӣ ба миқдори 5000 тонна шакар ворид намуда, ҳангоми воридот дар гумрук ба маблағи* 2 *403 000 сомонӣ ААИ пардохт намуд. Арзиши аслии 1 кг шакар бо назардошти хароҷотҳо барои барасмиятдарории гумрукӣ ва бо назардошти ААИ 3,15 сомониро (се сомону понздаҳ дирам) ташкил дод, аз он ҷумла:*

- 2,67 сомонӣ – арзиши аслии 1 кг шакар бе ААИ;

- 0,48 сомонӣ – ААИ 18% ба мақомоти гумрук пардохтгардида;

- 3,15 сомонӣ – арзиши аслии 1 кг шакар бо назардошти ААИ.

Дар моҳи январи соли 2013 ҶДММ «Ширин» 2800 тонна шакарро бо чунин тариқ таҳвил намуд:

а) *1500 тонна (1 500 000 кг) ба маблағи 5* 664 000 *сомонӣ тавассути мағозаҳои худии ҷамъият бо нархи 3,78 сомонӣ барои 1 кг бо назардошти ААИ 18%. (1* 500 000 * 3,78) = 5 *664 000 сомонӣ, ки дар ин ҷо* 4 *800 000 сомонӣ – арзиши фурӯш бе ААИ ва 864 000 сомонӣ - ААИ 18% ҳисобшуда ҳангоми таҳвил, аз он ҷумла:*

- 3*,20 сомонӣ – нархи чаканаи мол бе ААИ;*

- 0,58 сомонӣ – ААИ 18%;

- 3,78 сомонӣ – нархи чаканаи мол бо назардошти ААИ.

б) *1300 тонна (1 300 000 кг) ба маблаги 4* 371 900 *сомонӣ тариқи бо фурӯши яклухт ба харидорон бо нархи 3,36 сомонӣ барои 1 кг бо назардошти ААИ 18%. (1* 300 000 * 3,78) = 4 371 900 *сомонӣ, ки дар ин ҷо 3 705 000 сомонӣ – арзиши фурӯш бе ААИ ва 666 900 сомонӣ* - *ААИ 18% ҳисобшуда ҳангоми таҳвил, аз он ҷумла:*

- 2,85 сомонӣ – нархи фурӯш бо тариқи яклухт бе ААИ;

- 0,51 сомонӣ – ААИ 18%;

- 3,36 сомонӣ – нархи фурӯши яклухт бо назардошти ААИ

Гардиши моли дар ҶДММ «Ширин» барои моҳи январи соли 2013 бо назардошти ААИ 10 035 900 *сомониро ташкил намуд.*

	Тарзи таҳвил	*Арзиш бе ААИ*	*ААИ*	*Арзиш бо ААИ*
а	*чакана*	4 800 000	864 000	5 664 000
б	*яклухт*	3 705 000	666 900	4 371 900
	Ҳамагӣ	**8 505 000**	**1 530 900**	**10 035 900**

Ҳамзамон, ҶДММ «Ширин» дар моҳи январи соли 2013 барои ба амал баровардани фаъолияташ ба маблаги 682 000 сомонӣ хизматрасониҳои дигар шахсонро бо назардошти ААИ харидорӣ намудааст, ки ААИ-и он 82 000 сомониро ташкил медиҳад:

- *Қувваи барқ* – 118 *000 сомонӣ, ки дар ин ҷо 18 000 маблаги ААИ;*

- *Хизматрасонии интернет* – 59 *000 сомонӣ, аз ҷумла 9000 сомонӣ маблаги ААИ;*

- *Хизматрасонии роҳи оҳан* – 236 *000 сомонӣ, аз ҷумла 36 000 сомонӣ маблаги ААИ;*

- *Хизматрасонии алоқаи мобилӣ* – 59 *000 сомонӣ, аз ҷумла 9000 сомонӣ маблаги ААИ;*

- *Хизматрасонӣ оид ба сохтмон* – 210 *000 сомонӣ, аз ҷумла 10 000 сомонӣ маблаги ААИ бо меъёри* 5%;

Ҳангоми тартиб додани эъломияи андоз аз арзиши иловашуда ҶДММ «Ширин» маблаги таҳвилро бе ААИ 8 505 *000 сомонӣ дар зерсатри А сутуни 002А шакли №03.01 замимаи №8 нишон дода, маблаги ААИ-ро 1* 530 *900 сомонӣ дар сутуни 002Б зерсатри мазкур нишон медиҳад.*

Мувофиқи қисми 2 моддаи 181 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ҶДММ «Ширин» супорандаи андоз аз арзиши иловашуда бо меъёри пасткардашуда ба андозаи 5% ба ҳисоб меравад. Аммо тибқи қисми 3 ҳамин модда Ҷамъият ҳуқуқ дорад ААИ-и барои молҳои воридоти пардохтнамударо ба ҳисоб гирад. Ҳангоми таҳвили ин молҳои воридотӣ андоз аз арзиши иловашуда бо меъёри 18 % ҳисоб карда мешавад.

Бо назардошти 2 403 000 сомонӣ ААИ, ки ҳангоми барасмиятдарории гумрукӣ пардохта шудааст, натиҷаи фаъолияти моҳи ҳисоботӣ барои аз буҷет баргардонидани ААИ ба маблаги **872 100** (2 403 000 – 1 *530 900) сомониро ташкил мекунад, ки маблаги ААИ ҷуброншаванда 872 100 сомонӣ дар сатри 017 шакли №03.01 замимаи №8 дарҷ мегардад.*

Ҳангоми таҳвили бақияи шакари воридшуда дар моҳҳои минбаъда андоз аз арзиши иловашуда аз арзиши таҳвил бо меъёри 18% ҳисоб карда мешавад.

Яъне, дар ҳама ҳолат ин гуна андозсупорандагон, бояд ҳисоби бақияи молҳои воридотӣ ва сарфи онҳоро дар моҳи ҳисоботӣ дар алоҳидагӣ пеш баранд. Бо ин мақсад дар эъломияи ААИ (Замимаи №8) шакли №03.01. қисми III (Ҳисоб намудани андоз аз арзиши иловашуда барои супорандаи меъёри пасткардашуда, ки воридоти мол дорад) пешбинӣ гардидааст ва дар ин қисм ҳиссаи моли воридотии хароҷотшуда дар ҳаҷми умумии хариди молҳо муайян мегардад. Бақияи молҳои воридотӣ бошад бо дарназардошти моли воридотии хароҷотшуда дар моҳи ҳисоботӣ, давра ба давра нишон дода мешавад.

Андозсупорандагони мазкур уҳдадоранд, ки тибқи талаботи моддаи 49 Кодекси андоз баҳисобгирии ҷудогонаи объектҳои андозбандиро (муомилоти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишавандаро) аз рӯи ин намудҳои фаъолият амалӣ намоянд.

Дар ҳолати андозсупорандаи меъёри пасткардашуда ҳам ба фаъолияти дар қисми 2 моддаи 181 Кодекси андоз қайдгардида ва ҳам ба дигар намуди фаъолият машғул будан, уҳдадор аст вобаста ба фаъолияти савдо, таъминотию фурӯш, истеҳсол ва фурӯши маҳсулоти соҳаи хӯроки умумӣ, фаъолияти сохтмонӣ меъёри пасткардашудаи ААИ-ро (5%) истифода намуда, доир ба дигар қисмати фаъолияташ меъёри стандартиро (18%) татбиқ намояд.

Яъне, андозсупорандагони истифодабарандаи меъёри стандартӣ ҳангоми дар баробари ба амал баровардани фаъолияти асосӣ ба фаъолияти дар банди 87 ҳамин Дастурамал пешбинишуда машғул шудан, андоз аз арзиши иловашударо бо меъёри 18% ҳисоб ва пардохт менамоянд.

Мисол: *ҶДММ "Бунёдкор", ки фаъолияти асосиаш фаъолияти сохтмонӣ буда, хамзамон ба истеҳсоли болопӯши бетонӣ машғул аст, дар моҳи ҳисоботӣ ба маблағи 60 000 сомонӣ масолеҳи гуногун, аз ҷумла семент ба маблағи 20 000 сомонӣ (ААИ 18% - 3 600), тахта 10 000 сомонӣ (ААИ 18% –* 1 800), *арматура 15 000 сомонӣ (ААИ 5% - 750), хишт 10 000 сомонӣ (ААИ18% – 1 800) ва дигар масолеҳи сохтмонӣ аз бозор ба маблағи 5 000 сомонӣ (бе ААИ) харидорӣ намудааст, ки семент ва тахтаро бевосита худаш аз хориҷ ворид намуда, ҳангоми барасмиётдарории гумрукӣ 5 400 сомонӣ ААИ пардохт намудааст.*

Дар ин мавриди агар ҷамъият дар моҳи ҳисоботӣ қисми молҳои воридотӣ ва харидашударо 50 000 *сомонӣ дар истеҳсолот сарф намуда ба маблағи 40 000 сомонӣ корҳои сохтмонӣ ва ба маблағи 30 000 сомонӣ болопӯши бетонӣ истеҳсол намуда ба фурӯш барорад, ААИ бо ин роҳ ҳисоб карда мешавад:*

а) Хароҷоти истеҳсоли болопӯш:	*б) Хароҷоти иҷрои корҳои сохтмонӣ:*
Семент – 10000 - *ААИ 1800*	*Семент –* 10000 - *ААИ 1800*
Арматур – 10000 - *ААИ 500*	*Арматур –* 5000 - *ААИ 250*
	Тахта – 5000 - *ААИ 900*
	Хишт – 10000 - *ААИ 1800*
Ҷамъ: 20 000 – ААИ 2300	*Ҷамъ: 30 000 – ААИ 4750*

*а) Нисбати фаъолияти истеҳсоли болопӯши бетонӣ, танҳо меъёри стандартӣ, яъне 18% татбиқ гардида, аз маблағи умумии таҳвил (30 000) 5 400 сомонӣ (30 000*18%) ААИ ҳисоб карда шуд.*

б) Ҳиссаи молҳои воридотии (семент ва тахта) хароҷотшуда дар ҳаҷми умумии хариди молҳо нисбати фаъолияти иҷрои корҳои сохтмонӣ, 50 фоизро ташкил додааст ((15 000 : 30 000)*100). *Бинобар ин 50%-и амалиёти таҳвил бо меъёри 18% андозбандӣ гардида, боқимонда ҳиссаи таҳвил бо меъёри 5% ААИ ҳисоб карда мешавад. Яъне 3 600 сомонӣ (40* 000 * 50%=20 000 ** 18%)бо меъёри 18 фоиза, боқимонда 20 000 сомонӣ бо меъёри 5 фоиз 1000 сомонӣ ААИ, ҷамъ 4 600 сомонӣ ААИ аз ҳисоби ин фаъолият ҳисоб карда мешавад.*

Натиҷаи моҳи ҳисоботии ҶДММ "Бунёдкор" чунин мешавад:

- *ҳамаи ААИ-и ҳангоми барасмиятдарории гумрукии молҳои воридотӣ пардохтшуда ба ҳисоб гирифта мешавад;*

- *дар қисмати фаъолияти "а" (истеҳсоли болопӯш) маблағи ААИ-и бо меъёрҳои 5% ва 18% ҳангоми харид пардохташуда барои ба ҳисоб гирифтан иҷозат дода мешавад;*

- *дар қисмати фаъолияти "б" (иҷрои корҳои сохтмонӣ) танҳо ААИ-и молҳои воридотӣ иҷозат дода мешавад.*

Ҳамин тавр дар маҷмуъ ҶДММ "Бунёдкор" бояд дар ин моҳи ҳисоботӣ ААИ-ро ба маблағи 5 400 + 4 600 *– 5 900 (аз ҷумла, 5 400 – ААИ-и воридотӣ, 500 – ААИ-и хариди дохилӣ барои фаъолияти "а")=4 100 сомонӣ ба буҷет пардохт намояд.*

89. Меъёрҳои андоз аз арзиши иловашуда, дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли дахлдор» метавонанд тағйир дода шаванд.

Мисол: *Дар соли 2013 барои воридот ва таҳвили гандум (ба истиснои воридоти гандум барои истеҳсоли молҳои зераксизӣ) меъёри андоз аз арзиши иловашуда 10 фоиз муқаррар карда шудааст.*

90. Муомилоти андозбандишаванда аз арзиши умумии амалиёти андозбандишаванда дар давраи ҳисоботӣ иборат мебошад.

91. Маблағи андози аз муомилоти андозбандишаванда ҳисобшуда ҳамчун ҳосили зарби арзиши муомилоти андозбандишаванда ба меъёри дахлдори андоз мутобиқи бандҳои 86 ва (ё) 87 ҳамин Дастурамал муайян карда мешавад.

92. Маблағи андози аз воридоти андозбандишаванда ҳисобшуда ҳамчун ҳосили зарби арзиши воридоти андозбандишаванда мувофиқи боби 7 Дастурамали мазкур ба меъёри дахлдори андоз мутобиқи банди 86 ҳамин Дастурамал муайян карда мешавад.

93. Ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда аз муомилоти андозбандишаванда маънои иҷро намудани амалҳои пешбининамудаи бандҳои 91 ва (ё) 92 ҳамин Дастурамалро дорад.

Даромаду хароҷот нисбат ба супорандагони андоз аз арзиши иловашуда бе назардошти андоз аз арзиши иловашуда ҳисоб карда мешавад, ба истиснои хароҷотҳое, ки дар банди 101 Дастурамали мазкур дарҷ гардидаанд ва нисбат ба онҳо ба ҳисоб гирифтани андоз азарзиши иловашуда иҷозат дода намешавад. Яъне хароҷотҳое, ки нисбат ба онҳо баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода намешавад бояд ба хароҷотҳо (арзиши мол, иҷрои кор ва хизматрасониҳо) дохил карда шаванд.

94. Бо мақсади иҷрои муқарроти моддаи 327 Кодекси андоз ва ба танзим даровардани ҳолатҳои гузариш аз истифодабарандаи меъёри 18% ААИ ба меъёри 5% бо назардошти талаботи қисми 2 моддаи 181 Кодекси андоз, андозсупорандагони дар банди мазкур дарҷгардида бояд то санаи 15.01.2013 эъломияи иловагӣ бо меъёри 18% (меъёри стандартӣ) пешниҳод намуда, маблағи ААИ-и барои бақияи мол пардохташударо ба истисної молҳои воридотӣ бекор намоянд. Таҳвили минбаъдаи ба молҳои воридотӣ бо меъёри 18% андозбандӣ мешаванд.

20. АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА, КИ БОЯД АЗ МУОМИЛОТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА БА БУҶЕТ ПАРДОХТ ШАВАД

95. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд мувофиқи боби 13 Дастурамали мазкур аз муомилоти андозбандишаванда дар давраи ҳисоботӣ ба буҷет пардохт шавад, ҳамчун фарқи байни маблағи андоз, ки мутобиқи боби 19 Дастурамали мазкур аз муомилоти андозбандишаванда ҳисоб шудааст, бо дарназардошти (иловаи) маблағи андоз, ки тибқи банди 79 ҳамин Дастурамал ҳисоб шудааст ва маблағи андоз, ки мутобиқи боби 21 Дастурамали мазкур барои ба ҳисоб гирифтан иҷозат дода шудааст, муайян мегардад.

Бо дигар суханҳо маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд ба буҷет пардохта шавад аз муомилоти андозбандишаванда барои моҳи тақвимӣ бо назарщдоти вақти амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванда ҳамчун фарқи байни маблағи андози ҳисобшудаи гардиши андозбандишаванда ҷамъи маблағи андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми андозбандии ААИ бозгашт тарҳи маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки тибқи ҳамин Дастурамал баҳисоб гирифта мешавад, муайян карда мешавад.

- *Формулаи ҳисобкунии ААИ ҳангоми татбиқ намудани меъёри стандартии ААИ:*

*ААИ $_{ба\ буҷет\ пардохташаванда}$ = (муомилоти андозбандишаванда * 18%) + ААИ андозбандии бозгашт – ААИ барои баҳисобгирӣ.*

Гардиши андозбандишаванда – таҳвили молҳо, корҳо, хизматрасониҳо;

ААИ андозбандии бозгашт – маблаги андоз аз арзиши иловашуда, ки тибқи Боби 16 ҳамин Дастурамал ҳисоб шуда, нигоҳ дошта шуда ва ба буҷет пардохт шудааст.

- *Формулаи ҳисобкунии ААИ ҳангоми татбиқ намудани меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда:*

*ААИ $_{ба\ буҷет\ пардохтшаванда}$ = (амалиёти андозбандишаванда * 5%) + ААИ андозбандии бозгашт.*

96. Дар ҳолатҳои дар боби 8 Дастурамали мазкур пешбинишуда, вақте ки андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшаванда нисбат ба маблағи воқеан нишондодаи андозсупоранда дар ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ё дар эъломия оид ба андоз аз арзиши иловашуда зиёд аст, маблағи зиёдатӣ ҳамчун андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшавандаи давраи ҳисоботӣ, ки дар он ҳолати дар боби 8 Дастурамали мазкур пешбинишуда ба миён омадааст, баррасӣ гардида, ба маблағи андози мувофиқи банди 92 ҳамин Дастурамал дар давраи ҳисоботӣ пардохтшаванда илова мегардад.

21. АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА, КИ ҲАНГОМИ МУАЙЯН НАМУДАНИ ПАРДОХТҲО БА БУҶЕТ ДАР ҲОЛАТИ ИСТИФОДАИ МЕЪЁРИ СТАНДАРТӢ БА ҲИСОБ ГИРИФТА МЕШАВАД

97. Агар дар ҳамин Боб тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ маблағи андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташаванда маблағи андозе мебошад, ки андозсупоранда тибқи ҳисобнома - фактураҳои оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои ба вай пешниҳодшуда, бо дарназардошти талаботи банди 100 ҳамин Дастурамал ва фаро расидани вақти амалиёти андозбандишавандаи воридоти молҳо дар давоми давраи ҳисоботӣ тибқи банди 41 ҳамин Дастурамал ва амалиётҳои андозбандишаванда, ки таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳоро пешбинӣ намуда, тибқи боби 13 Дастурамали мазкур дар давраи ҳисоботӣ иҷрошуда ҳисобида мешаванд, бояд пардохт намояд (пардохт кардааст).

Баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда танҳо дар ҳолате иҷозат дода мешавад, ки агар молҳо, корҳо ё хизматрасониҳои дар ҳамин банд пешбинишуда барои мақсадҳои фаъолияти соҳибкории андозсупоранда истифода шаванд ё бояд истифода гарданд, ҳатто агар ин молҳо, корҳо ё хизматрасониҳо ба хароҷоти истеҳсолӣ дохил карда нашаванд.

Барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда оид ба воридоти молҳо чунин андоз аз арзиши иловашуда бояд воқеан ба буҷет пардохт шавад.

98. Маблағҳои андоз аз арзиши иловашудаи дар ҳолати истифодабарии меъёри стандартӣ, ки

тибқи банди 97 ҳамин Дастурамал ба ҳисоб гирифташаванда дониста шудаанд, инҳо мебошанд:

а) маблағи андозе, ки бояд ба таҳвилкунандагон тибқи ҳисобнома-фактураҳои ба номи (номгӯи) андозсупоранда пешниҳодшуда бо ҷудо кардани андоз аз арзиши иловашуда пардохт шавад;

б) маблағи андозе, ки дар эъломияи гумрукии бор мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият даровардашуда нишон дода, мувофиқи тартиби муқарраршуда ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шудааст ва мутобиқи шартҳои низоми гумрукӣ бояд баргардонида нашавад;

в) маблағи андози дар чиптаи роҳкиро пешбинишуда, ки дар нақлиёти роҳи оҳан ё ҳавоӣ дода мешавад;

г) маблағи андозе, ки дар ҳуҷҷатҳои аз ҷониби таҳвилкунандагони хизматҳои коммуналӣ истифодашаванда зикр шудааст ва ҳисоббаробаркунии онҳо тавассути бонкҳо анҷом дода мешавад.

99. Андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби муқарарнамудаи банди 98 ҳамин Дастурамал дар ҳамон давраи андозбандӣ, ки молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) гирифта шудаанд, ба ҳисоб гирифта мешавад.

100. Дар мавриди андоз аз арзиши иловашудае, ки андозсупоранда тибқи ҳисобнома - фактураҳои ба вай пешниҳодшудаи андоз аз арзиши иловашуда барои воридоти мол ва амалиёти андозбандишаванда, ки қисман барои фаъолияти соҳибкории андозсупоранда ва қисман барои дигар мақсадҳо пешбинӣ шудааст, бояд пардохт намояд (пардохт кардааст), ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда дар асоси вазни қиёсии истифодабарии онҳо дар фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода мешавад (агар муайян намудани вазни қиёсии мақсадҳои истифодабарии молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) ба воситаи воридот ва дар доираи дигар амалиёти андозбандишаванда харидашуда бевосита дар давоми давраи андоз, ки онҳо гирифта шудаанд, имконпазир бошад).

Мисол: *Ширкати «А» барои бино кафели чинӣ дар ҳаҷми 1000 $м^2$ ба маблағи* 118 *000 сомонӣ харид. (ААИ* -18 *000 сомонӣ).*

800 $м^2$ кафели чинӣ дар биноҳои анборӣ ва истеҳсолӣ ва қисми дигар – дар ҳуҷраи либоскашии толори варзишии корхона (толори варзиши барои кормандони корхона сохта шудааст ва бо тариқи ройгон истифода мешавад) гузошта шуд.

Дар мисоли мазкур ба баҳисобгирӣ гирифта мешавад 80% маблағи ААИ (яъне, 18 000 * 80% = 14 *400 сомонӣ), чунки аз шумораи умумӣ кафелҳои чинии харидашуда танҳо 80% барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда шудааст.*

101. Дар ҳолатҳои зерин ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашудае, ки пардохт шудааст (бояд пардохт шавад), иҷозат дода намешавад:

а) автомобилҳои сабукрав, ба истисnoи фурӯш ва ба иҷора додани онҳо аз ҷониби шахсе, ки фурӯш ва ба иҷора додани автомобилҳо барои ӯ намуди асосии фаъолияти соҳибкорӣ ба ҳисоб меравад;

б) хароҷоти фароғат ё намояндагӣ, хароҷот барои мақсадҳои эҳсонкорӣ ва ё иҷтимоӣ;

в) ҳисобнома-фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда, ки дар онҳо маблағи андоз аз арзиши иловашудаи аз амалиётҳои андозбандишавандаи мазкур ситонидашаванда дар ин ҳисобнома-фактураҳо ба маблағи алоҳида ҷудо карда (нишон дода) нашудааст;

г) хароҷот барои корҳои иктишофи геологӣ ва омодагӣ ба истихроҷи захираҳои табиӣ;

д) хароҷот барои харид, истеҳсол, сохтмон, насб ва васлкунӣ, инчунин барои барқарор намудани (таъмири) воситаҳои асосии истеҳлокшаванда ва дороиҳои ғайримоддии истеҳлокшаванда, новобаста аз маблағи хароҷот;

е) хароҷот аз рӯи молҳое (кор, хизматрасоние), ки аз шахсони бинобар беасос пешниҳод намудани ҳисобнома-факутураҳои андози арзиши иловашуда андозсупорандагони бемасъулият эътирофгардида харидорӣ шудааст;

ё) тамоми хароҷот дар ҳолати истифодаи меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои хароҷоти вобаста ба воридоти андозбандишаванда барои шахсони дар банди 87 Дастурамали мазкур пешбинигардида.

102. Дар ҳолате, ки агар андозсупорандаи истифодабарандаи меъёри стандартии андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишаванда ва амалиёти аз андоз аз арзиши иловашуда озод дошта бошад, барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда маблағи андоз аз арзиши иловашудае, ки мутобиқи боби 23 Дастурамали мазкур муайян шудааст, қабул карда мешавад. Агар андозсупоранда танҳо амалиёти озод дошта бошад, ба ҳисоб гирифтан иҷозат дода намешавад. Банди 100 ҳамин Дастурамал қабл аз истифодаи ҳамин банд бо дарназардошти муқаррароти боби 22 Дастурамали мазкур татбиқ карда мешавад.

103. Дар ҳолатҳои дар Боби 8 Дастурамали мазкур пешбинигардида, вақте ки дар ҳолати истифодабарии меъёри стандартӣ андоз аз арзиши иловашудаи дар ҳисобнома - фактура ё эъломияи андоз аз арзиши иловашуда зикргардида нисбат ба андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд

андозсупоранда пардозад, зиёд бошад, ба андозсупоранда ба ҳисоб гирифтани маблаґи зиёдатӣ дар давраи ҳисоботӣ, ки дар он ҳолати дар банди 42 ҳамин Дастурамал пешбинишуда ҷой дошт, иҷозат дода мешавад (яъне кам кардани ӯҳдадориҳои андозсупоранда оид ба андоз ба ҳаҷми маблаґи зиёдатӣ иҷозат дода мешавад).

104. Дар ҳолатҳо ва бо тартибе, ки моддаи 261 Кодекси андоз муқаррар кардааст, баҳисобгирии маблаґи андоз аз фурӯши нахи пахта ва алюминийи аввалия дар сурати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиққунанда иҷозат дода мешавад.

105. Новобаста ба муқаррароти банди 97 ҳамин Дастурамал ба ҳисоби пардохти андоз аз арзиши иловашуда маблаґи воқеии аз ҷониби андозсупоранда барои гирифтани ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи моддаи 186 Кодекси андоз пардохтшуда ба ҳисоб гирифта мешавад (ба истиснои истифодабарандаи меъёри пасткардашуда).

22. ТАСҲЕҲИ МАБЛАҒҲОИ АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА, КИ БА ҲИСОБ ГИРИФТА МЕШАВАНД

106. Андоз аз арзиши иловашудае, ки қаблан ба ҳисоб гирифта шуда буд, бояд дар ҳолатҳои зерин аз маблаґҳои баҳисобгирифташавандаи минбаъдаи андоз аз арзиши иловашуда хориҷ карда шавад:

а) оид ба молҳое (корҳо, хизматрасониҳое), ки на ба мақсадҳои муомилоти андозбандишаванда истифода шудаанд;

б) оид ба молҳо, аз ҷумла воситаҳои асосӣ, ҳангоми вайрон ва гум шудани онҳо (ба истиснои ҳолатҳое, ки дар натиҷаи ҳодисаҳои фавқулодда рух додаанд). Вайрон, гум шудани молҳо дар натиҷаи ҳолатҳои фавқулодда бояд бо хулосаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ҳолатҳои фавқулодда, ки дар мӯҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвимии баъди санаи рух додани ҳолатҳои фавқулодда таҳия ва ба мақоми дахлдори андоз на дертар аз мӯҳлати пешбинигардида пешниҳод гардидааст, тасдиқ карда шавад. Дар айни замон нисбат ба молҳои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда талаботи мазкур дар он ҳолат истифода бурда мешавад, ки андозсупоранда имконияти супоридани андозро барои молҳои амалан воридшуда бевосита дар лаҳзаи воридшавии онҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти талаботи моддаи 363 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон надошта, нисбат ба молҳои воридшуда расмиёт ва (ё) низомҳои пешбиникунандаи насупоридани пардохтҳои гумрукиро истифода бурдааст ва молҳои воридшуда дар давраи таҳти расмиёт ва (ё) низомҳои дар боло пешбинигардида қарор доштанашон вайрон ва нобуд шуда бошанд;

в) дар ҳолати риоя накардани муқаррароти пешбининамудаи моддаи 186 Кодекси андоз.

107. Барои мақсадҳои Дастурамали мазкур вайрон шудани мол (молу мулк) маънои бад шудани ҳама ё баъзе сифатҳои (хусусиятҳои) алоҳидаи молро (молу мулкро) дорад, ки дар натиҷаи он моли (молу мулки) мазкур барои мақсадҳои муомилоти андозбандишаванда истифода шуда наметавонад. Таҳти мафҳуми гум шудани мол (молу мулк) ҳодисае фаҳмида мешавад, ки дар натиҷаи он нобудшавӣ ва (ё) гумшавии мол (молу мулк) рух додааст. Дар ҳудуди меъёрҳои камшавии табиӣ муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон нест шудани моли (молу мулки) андозсупоранда маънои гум шуданро надорад.

108. Ҳангоми тағйирёбии арзиши молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) қабулшуда дар ҳолатҳои дар банди 42 Дастурамали мазкур пешбинигардида, бо тарзи дахлдор тасҳеҳи маблаґи андоз аз арзиши иловашудаи қаблан баҳисобгирифташуда анҷом дода мешавад.

109. Тасҳеҳи маблаґҳои андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташуда дар ҳамон давраи андозбандие гузаронида мешавад, ки дар он ҳолатҳои дар бандҳои 106 ва 108 ҳамин боб пешбинигардида рух додаанд.

110. Новобаста ба муқаррароти бандҳои 106-109 ҳамин боб, андозсупорандаи истифодабарандаи меъёри стандартӣ уҳдадор аст то 1-уми апрели ҳар сол тасҳеҳи андоз аз арзиши иловашударо барои тамоми давраи соли тақвимии гузашта гузаронад.

23. ТАРТИБИ БА ҲИСОБ ГИРИФТАНИ АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА ҲАНГОМИ АМАЛИЁТИ АЗ АНДОЗИ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА ОЗОДШУДА ВА ИСТИФОДАБАРИИ МЕЪЁРИ СТАНДАРТӢ

111. Дар мавриди молҳое (корҳо, хизматрасониҳое), ки барои мақсадҳои амалиёти озодкардашуда истифода мешаванд, андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ба таҳвилкунандагон ва оид ба воридот пардохт шавад, ба ҳисоб гирифта намешавад.

112. Ҳангоми амалиёти андозбандишаванда ва озодкардашуда маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд ба ҳисоб гирифта шавад, бо усули мутаносибӣ дар давраи андоз муайян карда мешавад.

113. Бо усули мутаносибӣ маблағи андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ ба ҳисоб гирифта шавад, дар асоси вазни қиёсии амалиёти андозбандишаванда дар маблағи умумии амалиёт муайян карда мешавад.

Мисол: *ҶДММ «Матин» дар моҳи январи соли 2013 чунин амалиётҳо дорад:*

- Амалиётҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озод ба маблағи 30 000 сомонӣ;

*- Амалиётҳои бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишаванда ба андозаи 23 600 сомонӣ бо назардошти андоз аз арзиши иловашуда (ААИ-*3 *600 сомонӣ);*

*- Молҳо, корҳо, хизматҳо ба маблағи 35 400 сомонӣ бо назардошти андоз аз арзиши иловашуда (ААИ-*5 *400 сомонӣ) харидори шудаанд;*

Вазни қиёсии ҳамаи амалиётҳои андозбандишавандаро дар маблағи ҳамаи амалиётҳо муайян мекунем:

20 *000 амалиёти андозбандишаванда / (20* 000+30 *000) маблағи умумии амалиёт * 100 = 40%*

Бинобар ин, андоз аз арзиши иловашудаи барои баҳисобгирӣ иҷозатшаванда баробар мешавад: 5 *400 * 40% = 2 160 сомонӣ*

Андоз аз арзиши иловашудаи ба буҷет пардохтшаванда барои моҳи январи соли 2013 баробар мешавад: 3 600 – 2 160 = 1 *440 сомонӣ.*

24. ҚОИДАҲОИ МАХСУС

114. Андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми хизматрасонии агентҳои сайёҳӣ, хизматрасонии суғуртавӣ, фурӯши комиссионӣ, фурӯши молҳои нигоҳдошташуда (қисман истифодашуда) ва дигар намудҳои фаъолият, ки ҳангоми амалӣ намудани онҳо мутобиқи фасли мазкур мустақиман (бевосита) муайян кардани манбаи андоз ва унсурҳои дигари андозбандӣ душвор аст, метавонад мувофиқи тартиби дигари муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб ва пардохт карда шавад.

25. ФУРӮШ Ё СУПОРИДАНИ КОРХОНА

115. Аз тарафи як супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба дигар супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар доираи як амалиёт фурӯхтан ё супоридани корхона дар маҷмӯъ чун комплекси молумулкӣ ё воҳиди мустақилан амалкунандаи корхона амалиёти андозбандишаванда ҳисоб карда намешавад.

116. Дар мавриди пешбининмпаудаи боби 25 ҳамин Дастурамал харидор ё гиранда ҳамон ҳуқуқ ва уҳдадориҳои фурӯшандаи дар Дастурамали мазкур пешбинишударо қабул менамояд, ки ба корхонаи фурӯхта ё додашуда ё воҳиди мустақилона амалкунандаи корхона вобаста мебошанд.

117. Ҳамин боб танҳо ҳангоме татбиқ мегардад, ки агар тарафҳои фурӯшанда (супоранда) ва харидор (гиранда) дар мӯҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвимии баъди фурӯш (супоридан) мақомоти андозро дар бораи қарор оид ба татбиқи муқаррароти ҳамин боб ба таври хаттӣ огоҳ намоянд.

Мутобиқи қисми 2 моддаи 144 Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон корхона дар маҷмӯъ ё як қисми он метавонад объекти хариду фурӯш, гарав, иҷора ва аҳдҳои дигари марбут ба муқаррар намудан, тағйир додан ё қатъ кардани ҳуқуқи амволи бошад. Ба ҳайати корхона ҳамчун комплекси амволи, агар дар қонун ё шартнома тартиби дигаре пешбини нагардида бошад, тамоми намудҳои амволи барои фаъолияти он пешбинигардида, аз ҷумла ҳуқуқи истифодаи қитъаи замин, бино, иншоот, таҷҳизот, асбобу анҷом, ашёи хом, маҳсулот, ҳуқуқи талаб, қарз, инчунин ҳуқуқ ба аломатҳои фардикунанда, маҳсулоти он, кору хизмат (номи фирмави, тамҷаи мол, тамғаи хизматрасони) ва ҳуқуқи мустасноӣ дигар дохил мешаванд.

26. ОЗОД КАРДАН АЗ АНДОЗ

118. Озод кардан аз андоз аз арзиши иловашуда маънои онро дорад, ки таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озодкардашуда амалиёти андозбандишаванда намебошанд ва арзиши онҳо аз ҷониби андозсупоранда ба амалиёти андозбандишаванда дохил карда намешавад, воридоти аз андоз аз арзиши иловашуда озодкардашуда бошад, ба арзиши воридоти андозбандишаванда дохил карда намешавад. Ҳамзамон, мутаносибан арзиши чунин таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо ва чунин воридоти молҳо барои аз ҷониби андозсупоранда тибқи боби 19 Дастурамали мазкур ҳисоб кардани андоз аз арзиши иловашуда асос шуда наметавонад.

119. Таҳвили молҳо (ба ғайр аз содироти молҳо), иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд:

а) Фурӯш, супоридан ё иҷораи молу мулки ғайриманқул, ба ғайр аз:

- фурӯш ё супоридани бинои меҳмонхонаҳо ё манзилгоҳ барои истироҳаткунандагон;
- фурӯш ё супоридани биноҳои истиқоматии нави сохташуда;
- фурӯш ё иҷораи молу мулки ғайриманқул, ки барои мақсадҳои соҳибкорӣ истифода бурда мешавад, ба истисноӣ фурӯш ё супоридан мутобиқи боби 25 Дастурамали мазкур.

б) Хизматрасониҳои алоҳидаи молиявӣ бар ивази подошпулӣ, ки номгӯи онҳоро Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон ва Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд, аз ҷумла молу мулки моддии истеҳлокшаванда тибқи амалиёти иҷораи молиявӣ (лизинг) (аз ҷумла ҳавопаймоҳо), ки мутобиқи моддаи 15 Кодекси андоз анҷом дода мешавад, ба истисноӣ молу мулки ғайриманқул, автомашинаҳои сабукрав ва мебел.

в) Таҳвили пули миллӣ ва (ё) асъори хориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматӣ), инчунин коғазҳои қиматнок.

г) Хизматрасониҳои динӣ ва маросимӣ аз ҷониби ташкилоти динӣ.

д) Хизматрасонии тиббии муассисаҳои давлатӣ, ба истисноӣ хизматрасониҳои косметологӣ, дандонпизишкӣ ва санаторию курортӣ.

е) Хизматрасониҳои зерини муассисаҳои давлатии аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағгузоришаванда дар соҳаи маориф (дар ҳолати мавҷуд будани иҷозатнома, агар он зарур бошад):

- таҳсилоти томактабӣ;
- таҳсилоти ибтидоӣ, умумии асосӣ ва миёнаи умумӣ;
- таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва миёнаи касбӣ;
- таҳсилоти олии касбӣ;
- таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ;
- таҳсилоти иловагӣ ва махсус.

Мисол: *Донишгоҳи Миллии Тоҷикистон дар соли ҳисоботӣ 10% аз буҷет ва 90% аз ҳисоби маблағҳои худӣ маблағгузорӣ мешавад. Бо назардошти он, ки муассисаи мазкур ҳамчун муассисаи давлатӣ ба қайд гирифта шудааст ва аз буҷет маблағгузорӣ мегардад аз супоридани ААИ озод мебошад (м.169 қ.2 б.6).*

Дар сурати дар қисмати даромаду хароҷоти сметаи даромад ва хароҷотҳои муассисаи мазкур, ки аз ҷониби ташкилоти буҷетӣ тасдиқ гардидааст ба инобат гирифта шудани маблағҳои махсус, бар ивази андозҳои алоҳида (ААИ, андози фоида, андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард) аз муассиса маблағи дар ин қисмат бо тартиби дар Қонуни буҷет пешбинигардида ситонида мешавад. Дар ҳолати риоя нагардидани ин тартиб маблағҳои иловагии махсуси муассисаҳои давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси андоз андозбандӣ мегарданд.

Мисол: *Литсейи ба номи "Ниёзӣ" пурра аз ҳисоби маблағҳои худӣ маблағгузорӣ гардида амволи он моликияти давлатӣ мебошад ва ба идоракунии оперативӣ дода шудааст.*

Дар ин маврид бо назардошти он, ки литсей умуман аз буҷет маблағгузорӣ намегардад, аз пардохти ААИ озод намешавад ва уҳдадор аст андозҳои пешбининамудаи Кодекси андозро пардохт намояд.

ё) Ройгон супоридани (даст кашидан аз) молҳо ба манфиати давлат, таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо ба сифати кӯмаки башардӯстона.

ж) Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳое, ки бевосита аз ҷониби муассисаҳои иҷрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё корхонаҳои давлатие, ки ба системаи иҷрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон шомиланд, истеҳсол намудаанд (иҷро кардаанд, хизмат расонидаанд).

з) Таҳвили маҳсулоти махсуси истифодаи инфиродӣ барои маъюбон мувофиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

120. Таҳвили металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминийи аввалия, консентрати металлҳо, маъданҳои молӣ, оҳанпораи металлҳои сиёҳ ва ранга, металлҳои дигари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда, нахи пахта, калобаи пахта, пахтаи коркарднашуда, аз ҷумла барои содирот, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешавад.

121. Ба ғайр аз имтиёзҳои дар бандҳои 119 ва 120 зикргардида, аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин, озод карда мешаванд:

а) таҳвили маҳсулоти кишоварзӣ, ки бо андози ягона барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ андозбандӣ карда мешавад. Яъне таҳвили маҳсулоти истеҳсолнамудаи хоҷагиҳои кишоварзӣ дар шакли аслӣ бе коркарди саноатии онҳо, ки худи ин хоҷагиҳо ба фурӯш мебароранд ва бо андози ягона андозбандӣ карда шудааст (моддаи 301 КА ҶТ);

б) фармоишгари асосӣ ва пудратчии генералии сохтмонҳои нерӯгоҳҳои барқии обӣ дар давраи сохтмони ин нерӯгоҳҳо, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардидааст;

в) таҳвилгарон ва паймонкорони сохтмони нерӯгоҳҳои барқии обӣ, дар давраи сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ. Ҳамзамон ба сифати таҳвилгарон ва паймонкорони сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ шахсони ҳуқуқие, ки бевосита ба Фармоишгари сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ё Пудратчии генералии сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ бо қарордодҳое (шартномаҳое, созишномаҳое), ки таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳои ба сохтмони (дар сохтмони) нерӯгоҳи барқи обӣ пешбинӣ мекунанд, алоқаманд мебошанд, баррасӣ мегарданд;

Имтиёзҳои дар зербандҳои «б» ва «в»-и банди мазкур пешбинишуда, танҳо ҳамон вақт татбиқ карда мешавад, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, мӯҳлати сохтмон, ҳаҷми имтиёз, Фармоишгар ва Пудратчии генералии сохтмон, тасдиқ карда шуда бошанд (моддаи 312 КА ҶТ).

г) содироти молҳое, ки корхонаҳои азнавтаъсисёфта истеҳсол мекунанд;

Имтиёзи дар ҳамин зербанд пешбинигардида бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мӯҳлати то 12 сол аз 1 январи соли ба қайди давлатӣ гирифтани корхонаҳои азнавтаъсисёфта дода мешавад (моддаи 313 КА ҶТ).

д) аз ҷониби сармоягузор таҳвил намудани маҳсулоти истеҳсолшуда тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот аз андози арзиши иловашуда озод карда мешавад (моддаи 314 КА ҶТ);

122. Намудҳои зерини воридот аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд:

а) воридоти пули миллӣ ва (ё) асъори хориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматӣ), инчунин коғазҳои қиматнок;

б) воридоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои Хазинаи давлатии сарватҳо;

в) воридоти молҳое, ки ройгон ба мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешаванд, воридоти молҳо ба сифати кӯмаки башардӯстона, воридоти молҳое, ки ба ташкилотҳои эҳсонкорӣ ба мақсади рафъи оқибатҳои офатҳои табиӣ, садама ва фалокатҳо ройгон дода мешаванд;

г) воридоти техникаи таъиноти кишоварзӣ, таҷҳизоти истеҳсолию технологӣ ва маснуоти такмилии (комплектии) онҳо, ки маҷмӯи ягонаи технологиро ташкил медиҳанд. Номгӯи таҷҳизоти истеҳсолию технологӣ ва маснуоти такмилӣ ба он мутобиқи номгӯи молҳои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад;

д) воридоти дорувории тиббӣ, таҷҳизоти тиббӣ, фармасевтӣ ва асбобҳои тиббӣ мувофиқи номгӯи муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

е) воридоти молҳое, ки барои татбиқи лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи маблағҳои созишномаҳои грантӣ (қарзӣ) амалӣ мешаванд;

ё) воридоти молҳо барои сохтмони объектҳои махсусан муҳим, ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд;

ж) воридоти молҳо (ба истиснои молҳои зераксизӣ) тибқи номгӯй ва ҳаҷми муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бевосита истеҳсолкунандагон барои истеҳсоли алюминийи аввалия анҷом медиҳанд;

з) воридоти нахи пахта ва алюминийи аввалия;

и) воридоти маҳсулоти махсуси истифодаи фардӣ барои маъюбон мувофиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

123. Ба ғайр аз имтиёзҳои дар банди 122 зикргардида, аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда воридоти молҳои зерин, озод карда мешавад.

а) воридоти молҳо бевосита барои зарурати худи корхонаҳои азнавтаъсисёфта, ки ба силсилаи пурраи коркарди нахи пахта ба маҳсулоти ниҳоӣ (аз калобаи пахта то маҳсулоти пахтагини дӯзандагӣ) банд мебошанд.

Дар ҳолати аз ҷониби корхонаҳои азнавтаъсисёфта таҳвил додани молҳои воридшуда ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, чунин амалиётҳо бо боҷи гумрукӣ, андоз аз арзиши иловашуда ва дигар андозҳо бо тартиби умумии муқаррарнамудаи Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд (моддаи 313 КА ҶТ).

б) молҳои ба қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда барои иҷрои корҳо тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки дар барномаҳои корҳо ва сметаҳои хароҷотӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи созишнома оид ба тақсими маҳсулот мутобиқи қисми 1 моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тасдиқ шудаанд, озод карда мешаванд. Дар сурати дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвил шудани (ба истиснои содироти) ин молҳо андозҳои дар боло зикргардида ва дигар андозҳо мутобиқи Кодекси андоз ва дигар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохта мешаванд (моддаи 314 КА ҶТ);

в) воридоти молҳои хориҷӣ ва ватанӣ ба минтақаҳои озоди иқтисодӣ бо пурра озод будан аз пардохти боҷҳои гумрукӣ, андозҳо зери назорати мақомоти гумрук, бо шартҳои муайяннамудаи низоми гумрукии минтақаҳои озоди иқтисодӣ ворид карда мешаванд.

Баровардани молҳо аз ҳудуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ ба дигар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин интиқоли молҳо берун аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти назорати мақомоти гумрук бо шартҳои муайяннамудаи низоми гумрукии иҷозат барои муомилоти озод амалӣ карда мешавад (моддаи 324 КА ҶТ).

27. ДАВРАИ АНДОЗ, ПЕШНИҲОДИ ЭЪЛОМИЯҲО ВА ПАРДОХТИ АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА

124. Ҳар як андозсупоранда ӯҳдадор аст:

а) ба мақомоти андози дахлдор дар бораи андоз аз арзиши иловашуда барои ҳар як давраи ҳисоботӣ эъломияҳои тибқи замимаҳои №8, №9 ва №10 ба Дастурамали мазкур, инчунин шаклҳои зерини ба ин эъломияҳо замимашавандаро пешниҳод намояд:

- шакли №03.01(02.03).01, «Муомилот оиди таҳвили молҳо (иҷрои кор ва хизматрасонӣ), ки бо ААИ андозбандӣ мешаванд»;
- шакли №03.01(02).02, «Муомилоти фурӯши бо меъёри сифр андозбандишаванда»;
- шакли №03.01(02.03).03, «Муомилот оид ба фурӯши молҳо (кор, хизматрасонӣ), ки аз ААИ озод мебошанд»;
- шакли №03.01(02).04, «Маблағи ААИ баҳисобгирифташаванда доир ба молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) харидашуда;
- шакли №03.01(02).05, «Воридоти молҳо»;
- шакли №03.01(02.03).06, «Феҳристи ААИ ҳангоми фурӯши молҳо (иҷрои кор, хизматрасонӣ);
- шакли №03.01(02).07, «Феҳристи ААИ-и баҳисобгирифташаванда аз рӯи молҳои (кор, хизматрасонӣ) харидашуда.

б) ба мақомоти андози дахлдор то 15-уми апрел эъломияи иловагӣ (тасҳеҳшуда) оид ба фаъолият дар соли гузашта бо нишон додани хароҷот ва бақияи ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо пешниҳод кунад;

в) барои ҳар як давраи ҳисоботӣ дар мӯҳлати на дертар аз мӯҳлати барои пешниҳод намудани эъломияи андоз аз арзиши иловашуда муқарраргардида ба буҷет андозро пардохт намояд.

125. Агар дар ҳамин боб тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои ҳар як давраи ҳисоботӣ на дертар аз рӯзи 15-уми моҳи баъд аз давраи ҳисоботӣ пешниҳод карда мешавад. Ҳамзамон, бо эъломия дар ҳомилҳои коғазӣ ва (ё) электронӣ феҳрист ва нусхаҳои сеюми ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда барои давраи ҳисоботии аз ҷониби андозсупорандаи мазкур дар шакли муқарраргардидаи мақоми ваколатдори давлатӣ навишташуда, инчунин нусхаҳои дуюми ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки аз ҷониби ин андозсупоранда аз рӯи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) дар давоми ин давраи ҳисоботӣ харидааш гирифтааст, пешниҳод карда мешаванд.

126. Бандҳои 124 ва 125 ҳамин Дастурамал нисбат ба шахсе, ки танҳо ҳангоми воридоти молҳо андозсупоранда мебошад, татбиқ намегарданд.

127. Агар Дастурамали мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, андоз аз арзиши иловашударо оид ба воридоти андозбандишаванда мақомоти гумрук мутобиқи Кодекси андоз ва қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб мекунанд ва меситонанд.

128. Давраи андоз оид ба андоз аз арзиши иловашуда моҳи тақвимӣ мебошад.

28. АМАЛИЁТ БО БУҶЕТ ДАР ҲОЛАТИ ЗИЁД БУДАНИ МАБЛАҒИ АНДОЗИ БАҲИСОБГИРИФТАШАВАНДА НИСБАТ БА МАБЛАҒИ АНДОЗЕ, КИ БАРОИ ДАВРАИ ҲИСОБОТӢ ҲИСОБ КАРДА ШУДААСТ

129. Нисбат ба андозсупорандае, ки на камтар аз 70 фоизи муомилоти андозбандишавандааш дар давраи ҳисоботии андоз бояд аз рӯи меъёри сифр андозбандӣ шавад, барзиёдии маблағи андози баҳисобгирифташаванда нисбат ба маблағи ҳисобкардашуда дар давраи ҳисоботӣ аз ҷониби мақомоти молия якҷоя бо мақомоти андоз дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризаи андозсупоранда дар бораи баргардонидани маблағи зиёдатӣ, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар шакли муқарраргардидаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод кардааст, аз буҷети дахлдор баргардонда мешавад.

130. Маблағи зиёдатии андози баҳисобгирифташуда нисбат ба маблағи ҳисобкардашудаи андоз

дар давраи ҳисоботӣ дар асоси ҳуҷҷатҳои зерин баргардонида мешавад:

а) эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои давраи андоз, ки мувофиқи тартиби муқарраршуда пешниҳод шудааст;

б) ҳуҷҷатҳое, ки мутобиқи боби 12 Дастурамали мазкур барои тасдиқ намудани содироти молҳо лозиманд;

в) хулосаи мақомоти андоз, ки аз рӯи санади санҷиши мавзӯии андози гузаронидашуда дар хусуси тасдиқи ҳаққонӣ будани маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод мегардад, тартиб дода шудааст.

131. Андоз аз арзиши иловашуда бо роҳи пай дар пай иҷро намудани амалҳои зерин баргардонида мешавад:

а) ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоби пардохти қарзи андози ҷойдоштаи ин супорандаи андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи дигар андозҳо, аз ҷумла қарзи андоз аз арзиши иловашуда барои давраҳои пешинаи андоз;

б) баҳисобгирӣ ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ҳангоми воридоти молҳо супорида шавад;

в) ба суратҳисоби бонкии супорандаи андоз аз арзиши иловашуда гузарондани пулҳое, ки баъди иҷрои амалҳои пешбиникардаи сархатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм боқӣ мондаанд.

132. Нисбат ба дигар андозсупорандагоне, ки бо банди 42 ҳамин Дастурамал фаро гирифта нашудаанд, маблағи зиёдатии андози баҳисобгирифташуда, нисбат ба маблағи андози барои давраи ҳисоботӣ ҳисобшуда ба 3 давраи минбаъдаи андоз гузаронида мешавад ва ба ҳисоби ӯҳдадориҳои оид ба андоз барои ин давраҳо, инчунин ба ҳисоби пардохти қарздории супорандаи андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи дигар андозҳо, аз ҷумла андоз аз арзиши иловашуда барои давраҳои пешинаи андоз гузаронида мешавад. Ҳама гуна бақияи зиёдатӣ дар давоми 30 рӯзи баъди гузаштани ин 3 давраи андоз аз буҷет баргардонида мешавад.

133. Дар ҳама ҳолатҳо, агар аз ҷониби мақомоти андоз ошкор шавад, ки маблағҳои муайян ба андозсупоранда иштибоҳан баргардонда шудаанд, мақомоти андоз метавонад талаб намояд, ки чунин маблағҳо мувофиқи тартиби барои ҷамъоварии андозҳо муқарраршуда баргардонида шаванд.

134. Тартиби баргардонидани маблағи зиёдатии андози баҳисобгирифташаванда нисбат ба маблағи ҳисобшудаи андоз дар давраи ҳисоботӣ бо дарназардошти муқаррароти ҳамин боб аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

29. АЗ АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА ОЗОД КАРДАНИ ТАҲВИЛИ МОЛҲОИ (КОРҲО, ХИЗМАТРАСОНИҲОИ) АЗ ҲИСОБИ МАБЛАҒҲОИ СОЗИШНОМАҲОИ ҚАРЗӢ (ГРАНТӢ) ОИД БА МАБЛАҒГУЗОРИИ (ТАТБИҚИ) ЛОИҲАҲОИ САРМОЯГУЗОРИИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ХАРИДАШАВАНДА

135. Аз андоз аз арзиши иловашуда озод кардани таҳвили молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузории (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд дар ин боб – созишномаҳо) харидашаванда дар асоси аризаи грантгиранда (қарзгиранда) ё шахси ваколатдори он ба унвони таҳвилкунандаи молҳо (кор, хизматрасониҳо) сурат мегирад, агар дар як вақт шартҳои зерин риоя гарданд:

а) таҳвили молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқул донисташуда амалӣ гардида бошад;

б) молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) танҳо бо мақсадҳои дар созишномаҳои мазкур муқарраргардида харида шаванд;

в) таҳвили молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) мутобиқи шартномае (қарордоде) амалӣ гардида бошад, ки бевосита бо грантгиранда (қарзгиранда) ё шахси ваколатдоркардаи он ҷиҳати татбиқи лоиҳа ба имзо расонида шуда бошад.

136. Тартиби аз андоз аз арзиши иловашуда озод намудани таҳвили молҳои (иҷрои корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳо маблағгузоришаванда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардида, тибқи он амалӣ карда мешавад.

30. БАРГАРДОНИДАНИ АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА БА НАМОЯНДАГИҲОИ ДИПЛОМАТӢ, КОНСУЛӢ ВА НАМОЯНДАГИҲОИ БА ОНҲО БАРОБАРКАРДАШУДА, ИНЧУНИН АЪЗОИ ҲАЙАТИ КОРМАНДОНИ ОНҲО, КИ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН АККРЕДИТАТСИЯ ШУДААНД

137. Баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва

намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудае, ки номгӯи онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, инчунин аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд (минбаъд дар ҳамин боб – намояндагиҳо), ба шарте амалӣ мегардад, ки агар чунин баргардонидан дар асоси дутарафа (мутақобила) санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ пешбинӣ карда бошанд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирокчии онҳо мебошад.

138. Андоз аз арзиши иловашуда, ки намояндагиҳо ба таҳвилкунандагони молҳои (корҳо, хизматрасониҳои) барои истифодаи расмии ин намояндагиҳо, инчунин истифодаи шахсии аъзои ҳайати кормандони дипломатӣ, маъмурию техникӣ ва хизматрасони онҳо, аз ҷумла аъзои оилаи бо онҳо истиқоматдошта пешбинигардида пардохтанд, дар сурате, ки чунин баргардонӣ дар санади ҳуқуқии байналмилалӣ муқаррар шуда бошад, баргардонида мешавад.

139. Баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо тибқи хулосаи раёсатҳои андоз дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, дар асоси ведомостҳои (феҳристҳои) ҷамъбастие, ки аз ҷониби ин намояндагиҳо тартиб дода мешаванд ва нусхаи ҳуҷҷатҳои тасдиқшуда (ҳисобнома-фактураҳо, чекҳо ва ғ.), ки далели супоридани андоз аз арзиши иловашуда мебошанд, амалӣ карда мешавад.

140. Ведомостҳои (феҳристҳои) ҷамъбастӣ дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ тайёр карда шуда, аз ҷониби намояндагиҳо ба Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тасдиқи мубодилаи ёддоштҳо оид ба риоя намудани принсипи мутақобила ҳангоми пешниҳоди имтиёзҳо оид ба андозҳои ғайримустақим (андоз аз арзиши иловашуда ва аксиз) мувофиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ пешниҳод карда мешаванд. Баъди тасдиқ шудан ведомостҳои (феҳристҳои) ҷамъбастӣ ба мақоми андозе, ки мақоми ваколатдори давлатӣ барои баргардонидани маблағҳо муайян менамояд, пешниҳод карда мешаванд.

141. Агар дар ҳуҷҷатҳои ба ведомостҳои (феҳристҳои) ҷамъбастӣ замимашаванда маблағи андоз аз арзиши иловашуда дар сатри алоҳида ҷудо нашуда бошад, ҳуқуқ барои гирифтани маблағи баргардонидаи андоз аз арзиши иловашуда танҳо ҳангоми аз ҷониби таҳвилгари молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тасдиқ намудани дохилшавии андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисобнома-фактура имконпазир аст.

142. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси хулосаи мақомоти андози дахлдор дар давоми 30 рӯзи тақвимии баъди ведомостҳои ҷамъбастиро (феҳристҳоро) аз Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтани мақоми ваколатдори давлатӣ баргардонида мешавад. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз буҷет баргардонида шавад, ба суратҳисобҳои дахлдори намояндагиҳо гузаронида мешавад.

143. Тартиби баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо бо дарназардошти муқаррароти ҳамин боб аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

31. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ

144. Андозсупорандагон, намояндагон ва шахсони мансабдори онҳо, инчунин кормандони мақомоти андоз барои иҷрои номатлуби талаботҳои қонунгузории андоз тибқи Кодекеси андоз ва дигар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошанд.

145. Мақомоти андоз барои гузаронидани назорати андоз аз болои андозсупорандагон, санҷиши дурустии ҳисобҳо, пардохти саривақтии андозҳо ва барои ҳамаи дигар ҷиҳатҳои андозбандӣ ва ҷамъоварии андозҳо ҷавобгарии пурра ва истисноӣ доранд.

Замимаи №1

АРИЗА

дар бораи даровардани тағйирот ба Феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ва табдили Шаҳодатнома вобаста ба тағйир ёфтани номи шахси ҳуқуқӣ.

Қисми 1. Маълумоти умумӣ доир ба андозсупоранда

1 РМА (рақами мушаххаси андозсупоранда) □□□□□□□□□

2 РЯМ (ракамм ягонаи мушаххас) □□□□□□□□□□

3 РСБ (рамзи сабаби баҳисобгирӣ) □□□□□□□□□□□□

4 Номи пурраи андозсупоранда □□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

5 Ариза пешниҳод шудааст (дар хоначаи дахлдор аломати [X] гузошта шавад):

А аз тарафи шахси ҳуқуқӣ □ Б аз тарафи намояндаи ваколатдори андозсупоранда □

В аз тарафи ғайрирезиденте, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи филиал, намояндагӣ фаъолият менамояд □

Қисми 2 Маълумот оиди даровардани тағйирот

1 **Маълумоти иловагӣ вобаста ба тағйир додани номгӯи шахси ҳуқуқӣ**

А **номи қаблии шахси ҳуқуқӣ** □□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Б Мақомоти андозе, ки Шаҳодатномаро додааст □□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

силсила □□□□ рақами тартибӣ □□□□□□ санаи додан □□ □□ □□□□

рӯз, моҳ, сол

В **номи шахси ҳуқуқӣ пас аз тағйирдодан** □□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Қисми 3. Ҷавобгарии андозсупоранда

Мо (ман) барои пуррагӣ ва дурустии маълумоти дар ҳамин Ариза дарҷгардида тибқи санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошем (ам).

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_______________________/_________________/

Ному насаби Роҳбар Имзо

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

Ч. М.

Санаи пешниҳоди Ариза

□□ □□ □□□□

рӯз моҳ сол

Замимаи № 2
ба Дастурамал «Оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда»

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

З А Б О Н Х А Т
оиди қабул намудани ҳуҷҷатҳо

Аризадиҳанда ____

Барои: (дар хоначаи дахлдор аломати «Х» гузошта шавад):
А - бақайдгирӣ бо мақсади андоз аз арзиши иловашуда; ☐
Б - бекор кардани бақайдгирӣ ва хориҷ намудани андозсупоранда аз Феҳристи давлатии супорандагони андоз аз арзиши иловашуда; ☐
В - тағйир ёфтани номи шахси ҳуқуқӣ. ☐ ;
Г – додани дубликати Шаҳодатномаи бақайдгирии андоз аз арзиши иловашуда ☐

№	Номгӯи ҳуҷҷатҳои қабулгардида	Шумораи ҳуҷҷат	Шумораи варақ

АРИЗА

Замимаи №3

чиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда

Қисми 1. Маълумоти умумӣ доир ба андозсупоранда

1 РМА (рақами мушаххаси андозсупоранда) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐

2 РЯМ (раками ягонаи мушаххас) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

3 РСБ (рамзи сабаби баҳисобгирӣ) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

4 Номи пурраи андозсупоранда

5 Ариза пешниҳод шудааст (дар хоначаи **дахлдор аломати** [x] гузошта шавад):

А аз тарафи шахси **ҳуқуқӣ** ☐ Б аз тарафи намояндаи ваколатдори андозсупоранда ☐

В аз тарафи ғайрирезиденте, ки дар **Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи филиал, намояндагӣ фаъолият менамояд** ☐

Қисми 2. Маълумот оиди бақайдгирӣ

1 Сабаби пешниҳоди ариза (дар хоначаи **дахлдор аломати** [x] гузошта шавад):

А Гузаштан ба низоми умумии андозбандӣ ☐

Б Вобаста ба ворисии **ҳуқуқӣ** ☐ В Вобаста ба азнавташкилшавӣ ☐

2 Маълумотҳои иловагӣ вобаста ба андозсупоранда:

А **Хангоми бақайдгирӣ бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда, андозсупоранда ҳуҷҷати тасдиққунандаи суроғаи маҳалли ҷойгиршавӣ ва суроғаи ҳуқуқии худро пешниҳод менамояд.**

вилоят (ноҳия) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐ шаҳр (ноҳия) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

кӯча (маҳалла) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

рақами хона ☐☐☐☐☐ рақами квартира (офис) ☐☐☐☐☐☐

Б **Ҷойи фаъолият**

вилоят (ноҳия) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐ шаҳр (ноҳия) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

кӯча (маҳалла) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

рақами хона ☐☐☐☐☐ рақами квартира (офис) ☐☐☐☐☐☐

В **Лаҳзаи ба миён омадани уҳдадорӣ** ☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐

рӯз моҳ сол

Қисми 3. Ҷавобгарии андозсупоранда

Мо (ман) барои пуррагӣ ва дурустии маълумоти дар хамин Ариза дарҷгардида тибқи санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошем (ам).

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

______________________________/________________/

Ному насаби Роҳбар Имзо

Санаи пешниҳоди Ариза ☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐

рӯз моҳ сол

Замимаи №4
ба Дастурамал «Оид ба ҳисоб ва
пардохти андоз аз арзиши иловашуда»

КУМИТАИ АНДОЗИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Ш А Ҳ О Д А Т Н О М А

Силсила ___________ **№** ________

барои бақайдгирӣ оид ба супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

____
(ному насаб ё номи пурраи

____
андозсупоранда)

РЯМ: ___________________________

РМА: ___________________________

аз [ ][ ] [ ][ ] [ ][ ][ ][ ] супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб меравад
рӯз моҳ сол

Шаҳодатномаи мазкур ҳангоми тағйир ёфтани маълумоти дар он дарҷгардида бояд иваз карда шуда, дар ҳолати аз қайди андоз аз арзиши иловашуда баровардан, бояд ба мақоми андоз баргардонда шавад

Санаи додан «___» ________________

Замимаи №5

АРИЗА

дар бораи гирифтани нусхаи (дубликати)
Шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

Қисми 1. Маълумоти умумӣ доир ба андозсупоранда

1. РМА (рақами мушаххаси андозсупоранда)
2. РЯМ (раками ягонаи мушаххас)
3. РСБ (рамзи сабаби баҳисобгирӣ)
4. Номи пурраи андозсупоранда
5. Ариза пешниҳод шудааст (дар хоначаи **дахлдор аломати** X гузошта шавад):

А из тарафи шахси **ҳуқуқӣ**

Б аз тарафи намояндаи ваколатдори андозсупоранда

В аз тарафи ғайрирезиденте, ки дар **Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи филиал, намояндагӣ фаъолият менамояд**

Қисми 2. Маълумот оиди ба Шаҳодатномаи гумшуда (нобудшуда)

1. **Сабаби пешниҳоди ариза** (дар хоначаи **дахлдор аломати** X гузошта шавад):

А **Гум (нобуд) шудан**

Б **Корношоям гардидан**

В **дигар ҳолатҳои фавқулодда**

2. А Мақомоти андозе, ки Шаҳодатномаро додааст

Рақами варақа, силсила, рақами тартибӣ, санаи додан (рӯз, моҳ, сол)

Б маълумот оиди эълони додашуда (дар кадом рӯзнома, ҳафтанома, маҷаалла)

рақами шумора, санаи додан (рӯз, моҳ, сол)

Қисми 3. Ҷавобгарии андозсупоранда

Мо (ман) барои пуррагӣ ва дурустии маълумоти дар ҳамин Ариза дарҷгардида тибқи санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошем (ам).

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

______________________/______________/

Ному насаби Роҳбар Имзо

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

______________________/______________/

Ному насаби Сармуҳосиб Имзо

Ч. М.

Санаи пешниҳоди Ариза (рӯз, моҳ, сол)

Қисми 4. Қайди мақомоти андоз

1. **Мақомоти андозе, ки дубликат додааст**

Маълумот оид ба Шаҳодатномаи додашуда: Рақами варақа, силсила, рақами тартибӣ

санаи додани дубликат

Замимаи №6

АРИЗА
дар бораи бекор кардани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда

Қисми 1. Маълумоти умумӣ доир ба андозсупоранда

1 РМА (рақами мушаххаси андозсупоранда) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐

2 РЯМ (ракамиягонаи мушаххас) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

3 РСБ (рамзи сабаби бақисобгирӣ) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

4 Номи пурраи андозсупоранда

5 Ариза пешниҳод шудааст (дар хоначаи даххдор аломати ☒ гузошта шавад):

А аз тарафи шахси ҳуқуқӣ ☐ Б аз тарафи намояндаи ваколатдори андозсупоранда ☐

В аз тарафи ғайрирезиденте, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи филиал, намояндагӣ фаъолият менамояд ☐

Қисми 2. Маълумот оиди бекоркунӣ

1 Сабаби пешниҳоди ариза (дар хоначаи даххдор аломати ☒ гузошта шавад):

А Вобаста ба барҳамхӯрӣ ☐

Б Вобаста ба муфлисшавӣ ☐ В Вобаста ба азнавташкилшавӣ ☐

2 Маълумотҳои иловагӣ вобаста ба андозсупоранда:

А **Хангоми бекор намудани бақайдгирӣ бо мақсадҳои супорандаи андоз аз арзиши иловашуда, ё ивааз намудани Шаҳодатнома андозсупоранда ӯҳдадор аст Шаҳодатномаи қаблан гирифтаашро баргардонад.**

силсила ☐☐☐☐ рақам ☐☐☐☐☐☐ санаи додан ☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐ (рӯз, моҳ, сол)

Эълономияи хотимавӣ доир ба андоз аз арзиши иловашуда дар ☐☐☐ варақ

Б **Лаҳзаи ба миён омадани бекоркунӣ** ☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐ (рӯз, моҳ, сол)

Қисми 3. Ҷавобгарии андозсупоранда

Мо (ман) барои пуррагӣ ва дурустии маълумоти дар хамин Ариза дарҷгардида тибқи санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошем (ам).

Аз худудҳои муқарраршуда набароед!

______________________/______________

Ному насаби Роҳбар Имзо

Аз худудҳои муқарраршуда набароед!

______________________/______________

Ному насаби Сармуҳосиб Имзо

Ч. М.

Санаи пешниҳоди Ариза ☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐ (рӯз, моҳ, сол)

Қисми 4. Қайди мақомоти андоз

1 **Мақомоти андози бақайдгиранда** ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

2 **Рақами ариза** ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Санаи қабули Ариза дар мақомоти андоз ☐☐☐☐☐☐☐☐

Замимаи №7
ба Дастурамал «Оид ба ҳисоб ва пардохти
андоз аз арзиши иловашуда»

КУМИТАИ АНДОЗИ НАЗДИ ХУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ИҚТИБОС

аз Феҳристи давлатии супорандагони андоз аз арзиши иловашуда доир ба аз Феҳристи мазкур хориҷ намудани супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

1	Мақомоти қайди андозсупоранда.	
2	РЯМ	
3	РМА	
4	Номгӯи андозсупоранда шахси ҳуқуқӣ (воҳиди махсус)	
5	Маълумот доир ба дигар шудани номи ширкат	
6	Суроғаи ҳуқуқии андозсупоранда шахси ҳуқуқӣ (воҳиди махсус)	
7	Санаи бақайдгирӣ ҳамчун супорандаи андоз аз арзиши иловашуда	
8	Силсила ва рақами Шаҳодатномаи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда.	
9	Сабаби бекор кардани бақайдгирии супорандаи андоз аз арзиши иловашуда	
10	Дар ҷараёни бекоркунии бақайдгирӣ қарор дошт	
11	Санаи аз қайд баровардан	

Санаи супоридан: «____»____________________с. 201__

Имзои шахси мутасаддӣ ________________

Замимаи №8
Ба Дастурамал «Оид баҳисоб ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда»

Шакли 03.01

ЭЪЛОМИЯИ
АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА
бо меъёри стандартӣ (18%)

Қисми 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

1 РМА

2 РЯМ

3 РСБ

4 Номгӯи супорандаи ААИ

5 Силсила рақам ва санаи Шаҳодатномаи ААИ

руз моҳ сол

6 Намуди Эълмия (дар хоначаи даххдор аломати X гузошта шавад): Ибтидоӣ Навбатӣ Иловагӣ Барҳамдиҳӣ Тасҳеҳӣ

7 Ҳангомибаҳисобгирӣ (зачет) ААИ бо усули мутаносибӣ (дар хоначаи даххдор аломати X гузошта шавад): Мутаносибӣ

8 Андозсупорандае, ки бо меъёри пасткардашуда андозбандишаванда мегардад ва воридоти мол дорад (дар хоначаи даххдор аломати X гузошта шавад):

9 Давраи андоз А Моҳ Б Сол

10 Воҳидҳоиалоҳида (дар хоначаи даххдор аломати X гузошта шавад): Ҳа Не

11 Шаклҳои пешниҳодгардида башакли 03. 01 (дар хоначаи даххдор аломати X гузошта шавад)

01 02 03 04 05 06 07

Тавсияҳо барои пур кардан

- барои кӯмак аз Тартиби пур кардани Эъломияи мазкур истифода намоед
- Эъломияро бо ҳуруфоти чопӣ пур кунед, миёни калимаҳо як хоначаро холӣ монед
- ҳангоми пур кардан ручкаи сиккдори ранги сиёҳчадошпаро истифода намоед
- маблағҳоро бо сомонӣ нишон диҳед

Қисми 2. Ҳисоб намудани андоз аз арзиши иловашуда

Рамзи сатр	Номгӯй	Маблағи амалиёт бе ААИ	Маблағи ААИ
001	Маблағи умумии амалиётҳо:	А	Б
002	Амалиёти андозбандишаванда, аз ҷумла		
А	- бо меъёри 18 %		
Б	-бо меъёри 18 % барои истифодабарандагони меъёри пасткардашуда (010 * 009)		
В	- бо меъёри 0%		
Г	-бо дигар меъёрҳо		
003	Амалиётҳои аз ААИ озод		
004	Вазни қиёсӣ (сатри 002 / сатри 001)		%
005	Ҳамаги ААИ ҳисобшаванда		

Қисми 3. Ҳисоб намудани андоз аз арзиши иловашуда барои супорандаи меъёри пасткардашуда, ки воридот дорад

Рамзисатр	Номгӯй	Маблағи амалиёт бе ААИ	Маблағи ААИ
006	Бақияи моли воридотӣ ба санаи 01 давраи ҳисоботӣ	А	Б
007	Воридоти мол дар давраи ҳисоботӣ		
008 а	Маблағи молҳои бафурӯшрафта (харочотшуда)-и молҳои воридшуда дар моҳи ҳисоботи		
008 б	Маблағи молҳои бафурӯшрафта (харочотшуда)-и молҳои аз дохил харидашуда дар моҳи ҳисоботи		

Тартиби
навиштан ва пешниҳод намудани эъломияи андоз аз арзиши иловашуда,
бо меъёри стандартӣ (18%), Шакли 03.01

1. Шакли варақаи эъломияи мазкур ва тартиби пур кардани он тибқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шудааст. Эъломияи мазкур аз ҷониби супорандагони меъёри стандартӣ (18%), инчунин супорандагони меъёри пасткардашудае, ки фаъолияти воридоти молҳоро анҷом медиҳанд, пур карда мешавад.

2. Мутобиқи талаботи моддаи 189 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон супорандагони ААИ, эъломияи мазкурро то санаи 15-уми моҳи баъди давраи ҳисоботӣ пешниҳод менамоянд.

3. Ҳангоми ба мақомоти андоз пешниҳод кардани эъломияи ААИ барои давраи ҳисоботӣ нусхаи сеюми ҳисобнома-фактура оид ба ААИ, ки андозсупорандаи мазкур тартиб додааст ва феҳристи (реестри) он замима карда мешавад. Барои тасдиқи маблағи баҳисобгирифташавандаи ААИ ба эъломия нусхаи дуюми ҳисобнома-фактураҳо оид ба ААИ аз таъминкунандагони мол (кору хизматрасонӣ) гирифташуда ва нусхаи эъломияи гумрукии молҳои ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон воридгардида замима карда мешаванд. Нусхаи чорумро фурӯшанда ва нусхаи якумро харидор барои ҳуҷҷатҳои муҳосибавӣ мегиранд.

4. Дар сурати бекор карда шудани бақайдгирии ААИ андозсупоранда бояд ба мақомоти андоз эъломияи молҳои дар ихтиёраш монда ва ба доираи амалиёти андозбандишаванда мансубро пешниҳод намояд.

5. Мутобиқи талаботи Боби 8 Кодекси андоз андозсупоранда баҳисобгирии андозиро ба роҳ мемонад.

6. Агар дар моҳи ҳисоботӣ ягон амалиёти андозбандишаванда иҷро нашуда бошад, дар тамоми бандҳои эъломия бояд аломати «Х» гузошта шавад.

ҚИСМИ 1. МАЪЛУМОТИ УМУМӢ ДАР БОРАИ СУПОРАНДАИ АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА

Дар банди 1 рақами мушаххаси андозсупоранда (РМА) гузошта мешавад.

Дар банди 2 рақами ягонаи мушаххаси андозсупоранда (РЯМ) гузошта мешавад.

Дар банди 3 рақами сабаби бақайдгирии андозсупоранда (РСБ), гузошта мешавад.

Дар банди 4 номгӯи супорандаи ААИ зикр мегардад.

Дар банди 5 дар се хоначаи аввал силсила, дар шаш хоначаи минбаъда рақами шаҳодатномаи ААИ ва дар панҷ хоначаи минбаъда санаи додани шаҳодатномаи ААИ нишон дода мешавад.

Банди 6 вобаста ба намудҳои эъломияҳо - ибтидоӣ, навбатӣ, иловагӣ, барҳамдиҳӣ ва тасҳеҳӣ дар хоначаи дахлдор аломати «Х» гузошта мешавад.

Дар банди 7 усули баҳисобгирии ААИ, бо усули мутаносибӣ нишон додашуда дар хонача аломати «Х» гузошта мешавад.

Дар банди 8 андозсупорандае, ки меъёри пасткардашударо истифода менамояд ва воридоти мол дорад, аломати «Х» гузошта мешавад.

Дар банди 9 дар зербанди А моҳ ва дар зербанди Б соли давраи андоз қайд мегардад.

Дар банди 10 оиди доштани воҳидҳои алоҳида аломати «Х» гузошта мешавад.

Дар банди 11 вобаста ба шаклҳои истифодашудаи 03.01 дар хоначаҳои дахлдор аломати «Х» гузошта мешавад.

ҚИСМИ 2. ҲИСОБ НАМУДАНИ АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА

Дар сутуни якум рамзи сатр, дар сутуни дуюм номгӯ, дар сутуни сеюм маблағи амалиёт оиди фурӯш бе ААИ ва дар сутуни чорум маблағи ААИ нишон дода мешавад.

Сатри 001 иборат аст аз сатри 001А ва сатри 001Б. Дар сатри 001А ҳосили ҷамъи сатрҳои 002А ва 003А, ва дар ҳолати анҷом додани амалиёти андозбандинашаванда чунин амалиёт низ навишта мешавад. Дар сатри 001Б ҳосили ҷамъи сутунҳои 002Б ва 003Б нишон дода мешавад.

Сатри 002 иборат аст аз сатри 002А ва сатри 002Б. Дар сатри 002А маълумоти сатри 005 шакли №03.01(02.03).01 дарҷ карда шуда дар зерсатрҳои сатри 002Б ҳосили зарби нишондиҳандаҳои зерсатрҳои 002А ба меъёрҳои дахлдори зербанди 002А нишон дода мешавад. Зерсатрҳои А ва Г, бо меъёри 18% ва бо меъёрҳои дигар мутобиқи тартиби дар боло зикрёфта аз маълумотҳои мутобиқан аз зерсатрҳои А ва В шакли №03.01(02.03).01 пур карда мешавад. Дар зерсатри В сатри 002 (бо меъёри 0%) маълумотҳои ҷамъбастии сутуни Е, қисми 2, шакли №03.01(02).02 нишон дода мешавад. Зерсатри Бсатри 002 аз ҷониби истифодабарандагони меъёри пасткардашуда пур карда шуда, дар он ҳиссаи моли бо меъёри 18% таҳвилнамудаи ин андозсупоранда мутобиқан ба ҳаҷми молҳои бо меъёри 18% хароҷотшудаи воридотӣ дар хароҷоти умумӣ, бо роҳи зарби нишондоди сатри 010 ба сатри 009 нишон дода шуда, ҳиссаи боқимондаи молҳои таҳвилшуда бо меъёри пасткардашуда андозбандӣ гардида, дар зербанди сатри 001 (-бо меъёри 5%), қисми 2, Шакли 03.02 (эъломия оид ба ААИ бо меъёри 5 фоиза) дарҷ карда мешавад.

Сатри 003 аз сатрҳои 003А ва 003Биборат буда, дар онҳо маълумоти ҷамъбастӣ мутобиқан амалиёти бе ААИ ва маблағи ААИ-и сатри 010 қисми 2 шакли №03.01(02.03).03 нишон дода мешавад. Дар сурати дар моҳи ҳисоботӣ андозсупорандаи меъёри пасткардашуда амалиёти озод дошта бошад, маълумоти сатри мазкур бо назардошти ҳиссаи хароҷоти молҳои воридотӣ дар ҳаҷми амалиёти

009	Ҳиссаи моли хароҷотшудаи воридотӣ (импорти) дар хароҷоти умумӣ 008аА/ (008аА+008бА)*100	☐☐☐☐ %
010	Муомилоти умумии таҳвили мол (иҷрои кор ва хизматрасонӣ) супорандаи меъёри пасткардашуда	☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Қисми 4. ААИ-е, ки ҳангоми муайян намудани пардохт ба буҷет ба ҳисоб гирифта мешавад

Рамзи сатр	Номгӯй		Маблағи амалиёти харид бе ААИ		Маблағи ААИ
011	**Маблағи** умумии (корҳо ва хизматрасониҳо) харидашуда, кибо мақсадҳои амалиёти андозбандишаванда истифода мешавад	А	☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐	Б	☐☐☐☐☐☐☐☐☐
011 а	Молҳои (иҷрои кор ва хизматрасони) дарҶТ харидашуда, аз ҷумла:		☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐		☐☐☐☐☐☐☐☐☐
	- бо меъёри 18% (стандартӣ);		☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐		☐☐☐☐☐☐☐☐☐
	- бо меъёри 5 % (пасткардашуда);		☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐		☐☐☐☐☐☐☐☐☐
	- аз супорандаи ААИ набуда		☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐		
011 б	Молҳои ворид карда шуда бо пардохти ААИ ҳангоми ба расмиятдарории гумрукӣ, аз ҷумла:		☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐		☐☐☐☐☐☐☐☐☐
	- бо меъёри 18%;		☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐		☐☐☐☐☐☐☐☐☐
	- бо дигар меъёрҳо		☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐		☐☐☐☐☐☐☐☐☐
012	Хариди молҳо, корхо, хизматрасониҳо, ки аз ААИ озод мебошанд		☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐		
013	Дигар амалиётҳое, ки мутобиқи моддаи 183 КА баҳисобгирӣ иҷозат дода шудааст		☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐		☐☐☐☐☐☐☐☐☐
014	Маблағи умумии ААИ, ки баҳисоб гирифта мешавад (011 + 013)				☐☐☐☐☐☐☐☐☐
015	Маблағи барои баҳисобгирӣ иҷозатдодашудаи ААИ ҳангоми усули муттаносибӣ (014 * 004)				☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Қисми 5. Ҳисоббаробаркунии ААИ дар давраи андоз

Маблағи ААИ

016	Маблағи ААИ, ки бояд дар давраи андоз пардохта шавад (005-014 (ё 015))	☐☐☐☐☐☐☐☐☐
017	Маблағи ААИ, ки бояд баргардонида шавад (005-014 (ё 015))	☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Қисми 6. Ҷавобгарии андозсупоранда

Мо (ман) барои пуррагӣ ва дурустии маълумоти дар хамин Эъломия дарҷгардида тибқи санадҳои қонунгузорииҶумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошем (ам).

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_____________________/_____________/
Ному насаби Роҳбар — Имзо

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_____________________/_____________/
Ному насаби Сармуҳосиб — Имзо

Ч. М.

Санаи пешниҳоди Эъломия ☐☐☐☐☐☐☐☐
рӯз моҳ сол

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_____________________/_____________/
Ному насаби Нозири Эъломияро қабул намуда — Имзо

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_____________________/_____________/
Кайд онди қабули Эъломия

Санаи қабули Эъломия дар мақомоти андоз ☐☐☐☐☐☐☐☐
рӯз моҳ сол

Ч.Ш.

Рамзи мақомоти андоз ☐☐

андозбандишаванда нишон дода шуда (003А*009/100), ҳиссаи боқимонда дар сатри 003 (Амалиётҳои аз ААИ озод), қисми 2, Шакли 03.02 (эъломия оид ба ААИ бо меъёри 5 фоиза) дарҷ карда мешавад.
Сатри 004 иборат аст аз сатри 004Б. Дар сатри 004Б вазни қиёсӣ амалиёти андозбандишаванда дар ҳаҷми умумии амалиёт бо роҳи тақсим нмудани сатри 002А ба сатри 001А ва зарби натиҷаи он ба 100 муайян карда мешавад.

Дар сатри 005Б маблағи андоз аз арзиши иловашуда нишон дода мешавад, ки он ба нишондоди сатри 001Б баробар мебошад.

ҚИСМИ 3. Ҳисоб намудани ААИ барои супорандаи меъёри пасткардашуда, ки воридоти мол дорад

Сатри 006 иборат аст аз сатри 006А ва сатри 006Б. Дар сатри 006А маблағи бақияи молҳои воридшуда ба ҳолати 01 моҳи ҳисоботӣ бе назардошти ААИ навишта мешавад. Дар сатри 006Б маблағӣ ААИ-и бақияи молҳои воридшуда дарҷ мегардад. Бақияи молҳои воридоти дар моҳи оянда бо иҷро намудани амали мазкур, маълумоти сатри 006А+007А-008А муайян карда мешавад.

Сатри 007 иборат аст аз сатрҳои 007А ва 007Б. Дар сатри 007А воридоти мол дар давраи ҳисоботӣ (маблағ бе ААИ) навишта мешавад яъне, маълумотҳои сутуни ҷамъбастии В, қисми 2, шакли №03.01(02).05 нишон дода мешавад. Дар сатри 007Б маблағӣ ААИ-и молҳои воридшуда дарҷ мегардад.

Сатри 008а иборат аст аз сутунҳои 008аА ва 008аБ. Дар сутуни 008аА маблағи молҳои бафурӯшрафтаи (хароҷотшудаи) молхои воридшуда бе назардошти ААИ навишта мешавад. Дар сутуни 008аБ маблағи ААИ-и молҳои бафурӯшрафтаи (хароҷотшудаи) молхои воридоти дарҷ мегардад. Дар сутуни 008бАмаблағи молҳои бафурӯшрафтаи (хароҷотшудаи) молҳои аз дохил харидашуда бе назардошти ААИ ва дар сутуни 008бБмаблағи ААИ молҳои бафурӯшрафтаи (хароҷотшудаи) молҳои аз дохил харидашуда навишта мешавад.

Сатри 009 иборат аст аз сутуни 009Б ва дар он ҳиссаи маблағи молҳои бафурӯшрафтаи (хароҷотшудаи) молҳои воридшуда, яъне нишондиҳандаи сутуни 008аА ба ҳосили ҷамъи нишондиҳандахои сутуни 008аА ва 008бА тақсим карда шуда ба 100 зарб зада мешавад (008аА/(008аА+008бА)*100).

Сатри 010 иборат аст аз сатри 010Б. Дар сатри 010Б ҳаҷми муомилоти умумии таҳвили мол (иҷрои кор ва хизматрасонӣ) супорандаи меъёри пасткардашуда дарҷ карда мешавад.

ҚИСМИ 4. ААИ, ки ҳангоми муайян намудани пардохт ба буҷет ба ҳисоб гирифта мешавад

Сатри 011 иборат аст аз сатри 011А ва сатри 011Б. Дар сатри 011А ҳосили ҷамъи сатрҳои 011аА ва 011бА (маблағи харид бе ААИ) дарҷ карда мешавад. Дар сатри 011Б ҳосили ҷамъи сатрҳои 011аБ ва 011бБ (маблағи ААИ) нишон дода мешавад.

Сатри 011а иборат аст аз сатрҳои 011аА ва 011аБ. Дар сатри 011аА маълумоти ҷамъбастии сатри 009А (арзиш бе ААИ), Қисми 2, Шакли 03.01(02).04 навишта мешавад. Дар сатри 011бБ маълумоти ҷамъбастии сатри 009Б (ААИ, ки бояд пардохта шавад), Қисми 2, Шакли 03.01(02).04 навишта мешавад. Зерсатрҳои бо меъёри 18%, меъёри 5% ва зерсатри «аз супорандаи ААИ набуда»мутобиқан бо маълумотҳои зерсатри А ва Б сатри 009 Қисми II, Шакли 03.01(02).04пур карда мешавад.

Сатри 011б иборат аст аз сатрҳои 011бА ва 011бБ. Дар сатри 011бА маълумоти ҷамъбастии зерсатри В, Қисми 2 (амалиёти андозбандишаванда), Шакли 03.01(02).05 навишта мешавад. Дар сатри 011бБ маълумоти ҷамъбастии зерсатри Г, Қисми 2 (ААИ пардохташуда), Шакли 03.01(02).05 навишта мешавад. Зерсатрҳои бо меъёри 18% ва бо дигар меъёрҳо мутаносибан бо маълумотҳои зерсатри ҳамаги (бо меъёри 18%) ва ҳамаги (бо дигар меъёрҳо) бо тартиби дар боло овардашуда аз маълумотҳои Қисми 2, Шакли 03.01(02).05 пур карда мешаванд.

Сатри 012 иборат аст аз сатри 012А. Дар сатри 012А ҳосили ҷамъи маълумоти ҷамъбастии сатри аввал сутуни В Қисми 3 (воридоти молҳо, ки аз ААИ озод мебошанд) Шакли 03.01(02).05 ва нишондоди хариди дохилии аз ААИ озод навишта мешавад.

Сатри 013 иборат аст аз сатри 013А ва 013Б. Дар сатри 013А маълумотҳои сатри 003А, Қисми (арзиш бе ААИ), Шакли 03.01(02).04 навишта мешавад. Дар сатри 013Б маълумотҳои сатри 003Б, Қисми (ААИ, ки бояд пардохта шавад) шакли 03.01(02).04 навишта мешавад.

Сатри 014 иборат аст аз сатри 014Б. Дар сатри 014Б ҳосили ҷамъи сатрҳои 011Б ва 013Б дарҷ карда мешавад.

Сатри 015 иборат аст аз сатри 015Б. Дар сатри 015Б ҳосили зарби сатрҳои 014Б ба сатри 004Бва рақами 100 дарҷ карда мешавад.

ҚИСМИ 5. ҲИСОББАРОБАРКУНИИ ААИ ДАР ДАВРАИ АНДОЗ

Сатри 016 иборат аст аз сатри 016Б. Нишондоди сатри 016Б ин маблағи ААИ, ки дар давраи андоз ба буҷет пардохта мешавад, яъне дар ин сатр фарқи байни сатри 005Б ва 014Б навишта мешавад. Дар ҳолати истифода бурдани усули мутаносибӣ фарқи байни сатри 005Б ва 015Б навишта мешавад. Дар ҳолати маблағи ААИ-и пардохт шаванда аз маблағи баҳисобгирифташаванда кам будан сатри 016Б пур карда намешавад.

Сатри 017 иборат аст аз сатри 017Б. Сатри 017Б дар ҳолате пур карда мешавад, ки агар маблағи баҳисобгирифташаванда аз маблағи ААИ, ки бояд ба буҷет пардохт шавад зиёд бошад ва ҳамин фарқият дар сатри 017Б навишта мешавад.

Қисми 6. Ҷавобгарии андозсупоранда

Дурустии маълумоти дар эъломияи (ҳисоботи) андоз дарҷшавандаро андозсупоранда бо имзои худ ва гузоштани муҳр тасдиқ менамояд. Дар ин қисм санаи пешниҳоди эъломия ва санаи қабули он аз ҷониби мақомоти андоз қайд карда мешавад.

Барои сари вақт пешниҳод накардани эъломияи мазкур, инчунин саркашӣ аз пардохти андоз бо роҳи дидаю дониста ба эъломия дохил кардани маълумотҳои таҳрифшуда, андозсупоранда мутобиқи Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Замимаи №9
ба Дастурамал «Оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда»

Шакли 03.02

ЭЪЛОМИЯИ
АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА
бо меъёри 5 фоиз

Қисми 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

1 РМА ☐☐☐☐☐☐☐☐☐ 2 РЯМ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

3 РСГ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Тартиби
навиштан ва пешниҳод намудани эъломияи андоз аз арзиши иловашуда
бо меъёри 5 фоиз, Шакли 03.02

1. Шакли варақаи эъломияи мазкур ва тартиби пур кардани он тибқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шудааст.

2. Мутобиқи талаботи моддаи 189 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон супорандагони ААИ, ки танҳо бо меъёри пасткардашуда андозбандӣ мегарданд эъломияи мазкурро то рӯзи 15-уми моҳи баъди давраи ҳисоботӣ пешниҳод менамоянд.

3. Ҳангоми ба мақомоти андоз пешниҳод кардани эъломияи мазкур андозсупоранда ҳуқуқи ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашударо надорад.

4. Агар

Қисми 3. Ҳисоббаробаркунии ААИ дар давраи андоз

Дар сатри 005 маблағи андоз аз арзиши иловашудаи дар давраи андоз ба буҷет пардохтшаванда нишон дода мешавад, ки он ба нишондоди сатри 001Б баробар мебошад.

Қисми 4. Ҷавобгарии андозсупоранда

Дурустии маълумоти дар эъломияи (ҳисоботи) андоз дарҷшавандаро андозсупоранда бо имзои худ ва гузоштани муҳр тасдиқ менамояд. Дар ин қисм санаи пешниҳоди эъломия ва санаи қабули он аз ҷониби мақомоти андоз қайд карда мешавад.

Барои сари вақт пешниҳод накардани эъломияи мазкур, инчунин саркашӣ аз пардохти андоз бо роҳи дидаю дониста ба эъломия дохил кардани маълумотҳои таҳрифшуда, андозсупоранда мутобиқи Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Замимаи №10
ба Дастурамал «Оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда»

Шакли 03.03

ЭЪЛОМИЯИ
АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА
БА ҶОИ ҒАЙРИРЕЗИДЕНТ

Кисми 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

1 РМА ☐☐☐☐☐☐☐☐☐

2 РЯМ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

3 РСБ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

4 Номгӯи супорандаи ААИ

5 Силсила рақам ва санаи Шаҳодатномаи ААИ ☐☐☐ ☐☐☐☐☐☐ ☐☐☐☐☐☐☐☐
рӯз моҳ сол

6 X

Эъломия
оид ба андоз аз арзиши иловашуда ба ҷои ғайрирезидент
(тибқи моддаи 177 Кодекси андоз), Шакли №03.03.

1. Шакли варақаи эъломияи мазкур ва тартиби пур кардани он тибқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шудааст.

2. Мутобиқи талаботи моддаи 177 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон эъломияи мазкур аз ҷониби андозсупорандагоне пур карда мешавад, ки ба онҳо ғайрирезидентоне, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта нашудаанд хизмат расонанд ё корҳоро иҷро кунанд.

3. Барои мақсадҳои бо ААИ андозбандӣ намудан, андозсупоранда аз маблағе, ки бояд ба ғайрирезидент пардохт намояд, андоз мегирад.

4. Агар андозсупоранда (агенти андоз) барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуда бошад, андози нигоҳдошташуда бояд ба буҷет супорида шавад ва ба эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои моҳе, ки дар он амалиёт сурат гирифтааст, чун маблағи пардохтшаванда (чун маблағи ҳисобу замшуда) дохил карда шавад.

5. Агар андозсупоранда (агенти андоз) барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашуда бошад, вай ӯҳдадор аст, ки андози нигоҳдошташударо дар давоми панҷ рӯз аз рӯзи пардохт ба ғайрирезидент ба буҷет супорад ва эъломияи мазкурро оид ба маблағи андоз аз арзиши иловашудаи ба ҷои ғайрирезидент ҳисоб ва пардохтшуда то рӯзи 15-уми моҳе, ки пас аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод кунад.

6. Мутобиқи талаботи Боби 8 Кодекси андоз андозсупоранда баҳисобгирии андозиро ба роҳ мемонад.

Шакли №03.01(02. 03).01

АМАЛИЁТ ОИДИ ТАҲВИЛИ МОЛҲО (ИҶРОИ КОР ВА ХИЗМАТРАСОНӢ), КИ БО ААИ АНДОЗБАНДӢ МЕШАВАНД

Қисми 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

1 РМА ☐☐☐☐☐☐☐☐☐ 2 РЯМ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

3 РСБ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

4 Номгӯи супорандаи ААИ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

5 Давраи андоз А Моҳ ☐☐ Б Сол ☐☐☐☐

Тавсияҳо барои пур кардан

- барои кӯмак аз Тартиби пур кардани Эъломияи мазкур истифода намоед
- Эъломияро бо ҳуруфоти чопӣ пур кунед, миёни калимаҳо як хоначаро холӣ монед
- ҳангоми пур кардан ручкаи саққодори ранги сиёҳчадоштаро истифода намоед
- маблағҳоро бо сомонӣ нишон диҳед

Қисми 2. Ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда

Рамзи сатр	Номгӯи амалиёти фурӯш	Ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда

Шакли № 03.01(02.03).01
Амалиёт оиди таҳвили молҳо (иҷрои кор ва хизматрасонӣ), ки бо ААИ андозбандӣ мешавад

ҚИСМИ 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

Дар банди 1 рақами мушаххаси андозсупоранда (РМА) гузошта мешавад.
Дар банди 2 рақами ягонаи мушаххаси андозсупоранда (РЯМ) гузошта мешавад.
Дар банди 3 рақами сабаби бақайдгирии андозсупоранда (РСБ) гузошта мешавад.
Дар банди 4 номгӯи супорандаи ААИ зикр мегардад.
Дар банди 5 давраи андоз нишон дода мешавад.

ҚИСМИ II. Ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда

Дар ин қисм маълумот дар бораи амалиёт оиди таҳвили молҳо (иҷрои кор ва хизматрасонӣ), ки дар давраи андоз ғайр аз амалиётҳое, ки бо меъёри 0% бо ААИ андозбандӣ мешавад, дарҷ мегардад.

ДАР сатри 001 маълумоти умумии амалиёт оиди таҳвили молҳо (иҷрои кор ва хизматрасонӣ), ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ғайр аз таҳвили молҳо (иҷрои кор ва хизматрасонӣ), ки ба таври ройгон анҷом дода мешавад, навишта мешавад. Яъне маҷмӯи маблағҳои андозбандишавандаи сатрҳои 001А, 001Б, 001В, 001Г, 001Д, 001Е, 001Ё, 001Ж

Шакли №03.01(02).02

ФР АНДОЗБАНДИШАВАНДА

аи андоз аз арзиши иловашуда

З РСБ

олҳо

Д Мамлакати таъинот Б Амалиёти фурӯш

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_______________________________________/ ____________/

Ному насаби шахси масъули Эъломияро тартибдода Имзо

3.01(02).02
сифр андозбандашаванда

супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

мешавад.
узошта мешавад.
гузошта мешавад.

дироти молҳо

аҳои 172 ва 173 Кодекси андоз оид ба амалиёти фурӯш бо меъёри сифр

л)

ст намудани сатрҳои поёнӣ пур карда мешавад.

Шакли №03.01(02.03).03

АМАЛИЁТ ОИД БА ФУРӮШИ МОЛҲО (КОР, ХИЗМАТРАСОНӢ), КИ АЗ ААИ ОЗОД МЕБОШАНД

Қисми 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

1 РМА ☐☐☐☐☐☐☐☐☐

2 РЯМ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

3 РСБ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

4 Номгӯи супорандаи ААИ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

5 Давраи андоз — А Моҳ ☐☐ Б Сол ☐☐☐☐

Тавсияҳо барои пур кардан

- барои кӯмак аз Тартиби пур кардани Эъломияи мазкур истифода намоед
- Эъломияро бо ҳуруфоти чопӣ пур кунед, миёни калимаҳо як ҳоначаро холӣ монед
- ҳангоми пур кардан ручкаи саққодори ранги сиёҳчадоштаро истифода намоед
- маблағҳоро бо сомонӣ нишон диҳед

Қисми 2. Амалиёт оид ба фурӯш, ки аз ААИ озод мебошад

Рамзи сатр	Номгӯи амалиётҳо оид ба фурӯш	Ҳаҷми амалиёт оид ба фурӯш
001	Амалиёт оид ба фурӯши молҳо (кор, хизматрасонӣ), ки тибқи моддаи 169 аз ААИ озод мебошад	☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
А	- хизматрасонии молиявӣ (169/2.2)	☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
Б	- фурӯш, супоридан ё иҷораи молу мулки ғайриманқул (169/2.1)	☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
В	- таҳвили пули миллӣ ва (ё) хориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматикӣ), инчунин	☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Шакли № 03.01(02.03).03
Амалиёт оид ба фурӯши молҳо (кор, хизматрасонӣ), ки аз ААИ озод мебошанд

ҚИСМИ 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

Дар банди 1 рақами мушаххаси андозсупоранда (РМА) гузошта мешавад.
Дар банди 2 рақами ягонаи мушаххаси андозсупоранда (РЯМ) гузошта мешавад.
Дар банди 3 рақами сабаби бақайдгирии андозсупоранда (РСБ) гузошта мешавад.
Дар банди 4 номгӯи супорандаи ААИ зикр мегардад.
Дар банди 5 давраи андоз нишон дода мешавад.

ҚИСМИ 2. – Амалиёт оид ба фурӯш, ки аз ААИ озод мебошанд.

Дар сатри 001 маълумоти умумии амалиёти анҷомгирифтаи фурӯш, ки мутобиқи талаботи моддаи 169 Кодекси андоз аз ААИ озод мебошанд, навишта мешавад. Яъне воҳидҳои рақамии сатри 001 аз маҷмӯи ҳаҷми маблағҳои амалиёт оид ба фурӯш дар сатрҳои 001А, 001Б, 001В ,001Г, 001Д ,001Е, 001Ё, 001Ж, 001З иборат мебошад.

Дар сатри 001А амалиёт оид ба хизматрасониҳои молиявӣ навишта мешавад.

Дар сатри 001Б амалиёт оид ба фурӯш, супоридан ё иҷораи амволи ғайриманқул навишта мешавад.

Дар сатри 001В амалиёт оид таҳвили пули миллӣ ва ё хориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматикӣ), инчунин коғазҳои қимматнок навишта мешавад.

Дар сатри 001Г амалиёт оид ба хизматрасониҳои динӣ ва маросимӣ аз ҷониби муассисаҳои динӣ мутобиқи қ.2 м. 169 анҷом додашуда навишта мешавад.

Дар сатри 001Д хизматрасониҳои муассисаҳои давлатии аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағгузоришаванда дар соҳаи маориф (таҳсилоти томактабӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, умумии асосӣ, миёнаи умумӣ, таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, таҳсилоти олии касбӣ, таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ, таҳсилоти иловагӣ ва махсус) (169/2. 6) навишта мешавад.

Дар сатри 001Е амалиёт оид ба таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо ба сифати кӯмаки башардӯстона, ройгон супоридани молҳо ба манфиати давлат мутобиқи (б.7, қ.2, м.169) навишта мешавад.

Дар сатри 001Ё амалиёт оид ба таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасонӣ, ки бевосита аз ҷониби муассисаҳои пенитенсиарии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё корхонаҳои давлатие, ки ба системаи пенитенсиарии Ҷумҳурии Тоҷикистон шомиланд, истеҳсол намудаанд (иҷро кардаанд, хизмат расонидаанд) мутобиқи (б.8, қ.2, м.169) навишта мешавад.

в	- хизматрасонӣ	□□□□□□□□□□□□
006	Амалиёт оид ба таҳвили мол (иҷрои кор, хизматрасонӣ) аз ҷониби иштироккунандагони сохтмонҳои НБО тибқи моддаи 312	□□□□□□□□□□□□
007	Содироти молҳои истеҳсолкардаи корхонаҳои ба сикли пурраи коркарди нахи пахта машғулбуда тибқи моддаи 313	□□□□□□□□□□□□
008	Амалиёт оид ба таҳвили молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасонӣ) тибқи моддаи 315 /5	□□□□□□□□□□□□
009	Амалиёти аз ААИ озод тибқи дигар санадҳои қонунгузории ҶТ	□□□□□□□□□□□□
010	Ҳамагӣ амалиёти фурӯши молҳо (кор, хизматрасонӣ) аз ААИ озод	□□□□□□□□□□□□

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_______________________________________/_______________/

Ному насаби шахси масъули Эъломияро тартибдода Имзо

Шакли №03.01(02).04

...ҒИ ААИ БАҲИСОБГИРИФТАШАВАНДА ДОИР БА МОЛҲОИ (КОРҲОИ, ХИЗМАТРАСОНИҲОИ) ХАРИДАШУДА

...ълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

РЯМ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ 3 РСБ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

...ӣ
...олӣ монед
...амоед

...дар қаламрави ҶТ харида шуда бо мақсади амалиёти андозбандишаванда истифода мешаванд

	Арзиш бе ААИ	ААИ, ки бояд пардохта шавад
	А ☐	Б ☐
	☐	☐
...й иҷозат дода	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
...ону таъмири	☐	☐
...харида шудаанд	☐	
...харида шуда,	☐	☐
...қсади амалиётҳои	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_______________________________ / ______________ /
Ному насаби шахси масъули Эъломияро тартибдода Имзо

Шакли № 03.01(02).04

ААИ баҳисобгирифташаванда доир ба молҳои (кор, хизматрасонӣ) харидашуда.

ҚИСМИ 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

ндозсупоранда (РМА) гузошта мешавад.
аххаси андозсупоранда (РЯМ) гузошта мешавад.
йдгирии андозсупоранда (РСБ) гузошта мешавад.
ААИ зикр мегардад.
дода мешавад.

е (кор, хизматрасонӣ), ки дар қаламравӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон харида шуда, бо мақсади амалиёти андозбандишаванда истифода мешаванд

молҳое (кор, хизматрасонӣ) нишон дода мешавад, ки дар қаларавӣ ҶТ харида шуда, бо мақсади амалиёти усули муқаррарӣ истифода мешаванд.
атрасонӣ) бе ААИ харидашуда, дар сатри 001А маблағи арзиши молҳо, (кор, хизматрасонӣ) бе ААИ, дар сатри вад, нишон дода мешавад.
тҳои моливазкунӣ тибқи қ.2 моддаи 166 ва қ.2 моддаи 174, дар сатри 002А маблағи арзиши молҳо, (кор, аблағи ААИ, ки бояд пардохта шавад, нишон дода мешавад.
алиёҳое, ки мутобиқи моддаи 183 Кодекси андоз баҳисобгирӣ ААИ иҷозат дода шудааст дар сатри 003А нишон АИ, ки бояд пардохта шавад, нишон дода мешавад.
(ғайр аз биноҳо) дар дар сутуни 004А маблағи арзиши молҳо, (кор, хизматрасонӣ) бе ААИ, ва дар сутуни 004Б ишон дода мешавад.
харидашуда, дар сатри 005А маблағи арзиши молҳо, (кор, хизматрасонӣ) бе ААИ, дар сатри 005Б маблағи ААИ, авад.
ниҳои сохтмонӣ, таъмиру, васлкунии ба сохтмону таъмири биноҳо алоқаманд, ки бе ААИ харидашудаанд ва дар кор, хизматрасонӣ) бе ААИ, дар сатри 006Б маблағи ААИ, ки бояд пардохта мешуд, нишон дода мешавад
трасонӣ), ки аз шахсони супорандаи ААИ набуда харида шудааст ва дар дар сатри 007А маблағи арзиши молҳо, мешавад.
ситаҳои асосие (кор, хизматрасонӣ), ки бо ААИ харида шуда, тибқи моддаи 183 баҳисобгирии онҳо иҷозат дода и арзиши молҳо, (кор, хизматрасонӣ) бе ААИ, дар сатри 008Б маблағи ААИ, ки бояд пардохта мешуд, нишон

маблағи ААИ оид ба молҳо (кор, хизматрасонӣ), ки бо мақсади амалиётҳои андозбандӣ истифода мешаванд. ҷамъи сатрҳои 001А, 002А ва 003А ва дар сатри 009Б ҳосили ҷамъи сатрҳои 001Б, 002Б ва 003Б дарҷ карда н сатр ба сатри 011а Шакли 03.01 гузаронида мешавад.

Шакли №03.01(02).05

ВОРИДОТИ МОЛҲО

исми 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

2 РЯМ

3 РСБ

тифода намоед
як хоначаро холӣ монед
аро истифода намоед

Қисми 2. Воридоти молҳо бо меъёри 18% ва дигар меъёрҳо

	В Амалиётҳои андозбандишаванда	Г ААИ пардохташуда дар давраи андоз

Шакли № 03.01(02).05

Воридоти молҳо

ҶСМИ 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

ххаси андозсупоранда (РМА) гузошта мешавад.
и мушаххаси андозсупоранда (РЯМ) гузошта мешавад.
и бақайдгирии андозсупоранда (РСБ) гузошта мешавад.
андаи ААИ зикр мегардад.
нишон дода мешавад.

ҚИСМИ 2. Воридоти молҳо бо меъёри 18% ва дигар меъёрҳо

орат аз 4 (чор) сутун мебошад ва дар ин қисм молҳое, ки ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда

ѓби, сутуни Б рақами қайди эъломияи гумрукии молҳо (ЭГМ), сутуни В амалиёти андозбандишавандаи ААИ
одохтшуда дар давраи андоз навишта мешаванд.
и ҷамъбаст пур карда мешавад.
атри аввал ва сутуни Б ба сатри 011бА ва сутуни Г ба сатри 011бБ Шакли 03.01 гузаронида мешавад.
дигар меъёрҳо низ аз 4 сутун иборат мебошад ва дар ин қисм молҳое, ки ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бо
анд , нишон дода мешавад.

ҚИСМИ 3. Воридоти молҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озод

ААИ озод иборат аз 3 (се) сутун мебошад ва дар ин қисм молҳое, ки ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон
мешавад.
иби, сутуни Б рақами қайди эъломияи гумрукии молҳо (ЭГМ), сутуни В арзиш бе ААИ дар давраи андоз

ҷамъбаст пур карда мешавад.
атри аввал ва сутуни В ба сатри 012А Шакли 03.01 гузаронида мешавад.

ёрҳо)

Қисми 3. Воридоти молҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озод

ми баҳайдгирии ЭГМ | В | Арзиш бе ААИ

ми ҷамъбаст пур карда мешавад)

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

____/________________/

Ному насаби шахси масъули Эъломияро тартибдода — Имзо

Шакли №03.01(02.03).06

ФЕҲРИСТИ
АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА
ҲАНГОМИ ФУРӮШИ МОЛҲО (ИҶРОИ КОР, ХИЗМАТРАСОНӢ)

Қисми I. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

☐☐☐☐☐☐ 2 РЯМ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ 3 РСБ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

ААИ ☐☐

А Моҳ ☐☐ Б Сол ☐☐☐☐

н
пур кардани Эъломияи мазкур истифода намоед
чопӣ пур кунед, миёни катаҳо як хоначаро холӣ монед
каи саққодори ранги сиёҳчадошаро истифода намоед
шон диҳед

Қисми II. Фурӯши молҳо (кор, хизматрасонӣ)

дагон	В РМА	Г РЯМ	Д Силсила ва рақами ҳисобнома- фактура	Е Номгӯи молҳо (кор, хизматрасонӣ)	Ё Маблағи умумии мол, кор, хизматрасонӣ	Ж Маблағи ААИ

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_______________________________________/________________/

Ному насаби шахси масъули Эъломияро тартибдода Имзо

Шакли № 03.01(02.03).06

Феҳристи андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми фурӯши молҳо (кор, хизматрасонӣ)

МИ 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

о банди 1 рақами мушаххаси андозсупоранда (РМА) гузошта мешавад.
о банди 2 рақами ягонаи мушаххаси андозсупоранда (РЯМ) гузошта мешавад.
о банди 3 рақами сабаби бақайдгирии андозсупоранда (РСБ) гузошта мешавад.
о банди 4 номгӯи супорандаи ААИ зикр мегардад.
о банди 5 давраи андоз нишон дода мешавад.

ҚИСМИ 2. Фурӯши молҳо (кор, хизматрасонӣ)

и мазкур фурӯши молҳо (кор, хизматрасонӣ)-ро дарбар гирифта иборат аз 8 сутун мебошад.
сутуни А рақами тартиби, сутуни Б андозсупорандагон, дар сутуни В рақами мушаххаси андозсупоранда (РМА), дар сутуни Г рақами аххаси андозсупоранда (РЯМ), дар сутуни Д силсила ва рақами ҳисобнома-фактура, дар сутуни Е номгӯи молҳо (кор, хизматрасонӣ), Ё маблағи умумии мол, кор хизматрасонӣ ва дар сутуни Ж маблағи ААИ нишон дода мешавад.
сутуни Д дар ҳолатҳои таҳвили чаканаи молҳо ба супорандагони ААИ набуда, ки ба ҷои ҳисобнома-фактураи ААИ ҳуқуқи таҳия игар ҳуҷҷат пешбинӣ гардидааст, андозсупоранда метавонад рақам ва номгӯи ҳуҷҷати тартибдодашударо инъикос намояд.

Шакли №03.01(02).07

ФЕҲРИСТИ
АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДАИ БАҲИСОБГИРИФТАШАВАНДА АЗ РӮИ МОЛҲОИ (КОР, ХИЗМАТРАСОНӢ) ХАРИДАШУДА

Қисми 1. Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда

РМА ☐☐☐☐☐☐☐☐☐ **2** РЯМ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ **3** РСБ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

омгӯи супорандаи ААИ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

аврai андоз **А** Моҳ ☐☐ **Б** Сол ☐☐☐☐

сияҳо барои пур кардан

ои кӯмак аз Тартиби пур кардани Эъломияи мазкур истифода намоед
юмияро бо ҳуруфоти чопӣ пур кунед, миёни калимаҳо як хоначаро холӣ монед
гоми пур кардан ручкаи сақкодори ранги сиёҳчадошторо истифода намоед
блағҳоро бо сомонӣ нишон диҳед

Қисми 2. ААИ-и хариди молҳо (корҳо, хизматрасониҳо)

Б Андозсупорандагон	В РМА	Г РЯМ	Д Силсила ва рақами ҳисобнома- фактура	Е Номгӯи молҳо (кор, хизматрасонӣ)	Ё Маблағи амалиёти андозбандишаванда бе ААИ	Ж Маблағи ААИ

Аз ҳудудҳои муқарраршуда набароед!

_______________________________/ ______________/

Ному насаби шахси масъули Эъломияро тартибдода Имзо

Шакли № 03.01(02).07

Феҳристи андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташаванда аз рӯи молҳои (кор, хизматрасонӣ) харидашуда

ҚИСМИ 1. **Маълумоти умумӣ дар бораи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда**

Дар банди 1 рақами мушаххаси андозсупоранда (РМА) гузошта мешавад.
Дар банди 2 рақами ягонаи мушаххаси андозсупоранда (РЯМ) гузошта мешавад.
Дар банди 3 рақами сабаби бақайдгирии андозсупоранда (РСБ) гузошта мешавад.
Дар банди 4 номгӯи супорандаи ААИ зикр мегардад.
Дар банди 5 давраи андоз нишон дода мешавад.

ҚИСМИ 2. ААИ –и хариди молҳо (корҳо, хизматрвсониҳо)

Қисми мазкур ААИ баҳисобгирифташавандаро ҳангоми муайян кардани пардохт ба буҷет, ки иборат аз 8 сутун мебошад дар бар мегирад ва дар ин қисм маблағи ААИ баҳисобгирифташаванда аз рӯи молҳои (кор, хизматрасонӣ) харидашуда навишта мешаванд.

Дар сутуни А рақами тартиби, сутуни Б андозсупоранда, дар сутуни В рақами мушаххаси андозсупоранда (РМА), дар сутуни Г рақами ягонаи мушаххаси андозсупоранда (РЯМ), дар сутуни Д силсила ва рақами ҳисобнома-фактура, дар сутуни Е номгӯи молҳо (кор, хизматрасонӣ), дар сутуни Ё маблағи амалиёти андозбандишаванда бе ААИ ва дар сутуни Ж маблағи ААИ навишта мешаванд.

***

Дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон
15 майи соли 2013 ба қайди давлатӣ гирифта шудааст,
рақами бақайдгирӣ 520“г”

***